

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

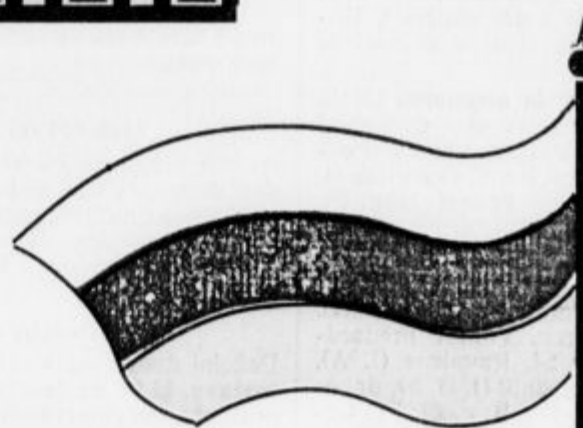
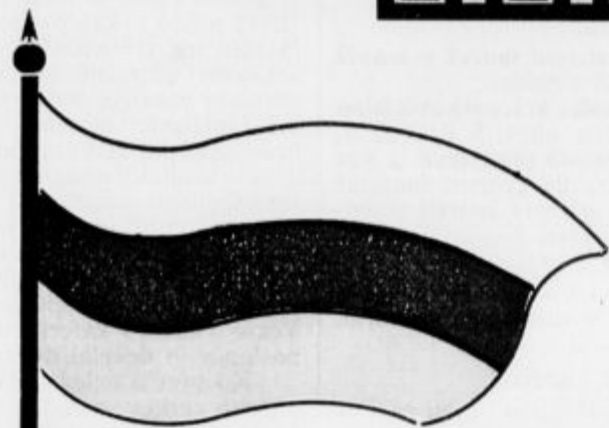
Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

III. SLOVENSKI KATOL. SHOD V LJUBLJANI

1900
1906

Dobro došli!

Zopet se zbirajo v Ljubljani rodoljubne trupe, polne kipečega navdušenja za sveto stvar naše vere in domovine. Pozdravljeni Vi tisoči slovenskih mož in mladeničev, ki vas ni omamil strupeni dih novih zmot, ki jih širijo k nam iz tujine, pozdravljeni Vi junaki, ki ste pripravljene iz krščanske ljubezni delati, trpeti in žrtvovati za skupni ljudski blagor!

Večinoma ste že organizirani člani raznih organizacij, veste, da je neprestana vojska življenje človeka, društva in naroda. Korist, potreba in tudi težave skupnega združnega dela so vam že iz izkušnje znane, in prišli ste na naš shod, da se zopet okrepimo in navdušimo. Zato pozdravljeni ne le kot bratje, ne le kot gostje, pozdravljeni kot soborivci, kot sotrudniki pri našem velikem delu, pozdravljeni kot stebri našega ljudskega razvoja! Jutri bo govorila armada slovenskih mož in mladeničev, kakor ni bila še nikdar na Slovenskem zbrana v enem duhu in v enem prostoru, da zboruje o najvišjih vprašanjih človeške družbe in slovenskega naroda, in ko vas zremo vse, ki prihajate iz zelenega Štajerja in solnčne Gorice, od tužnega Korotana in kršne Istre, moramo vzklikniti s hvaležnostjo do vas: V tem taboru je slovenski narod! — Pozdravljeni presvetli vladike, ki ste prišli v apostolskem duhu zborovati s slovenskim ljudstvom!

Velika borba deli človeštvo v dva tabora: Združile so se vse nasprotne stranke, pozabile so na vse svoje programe in razlike ter se zedinile v enem klicu: Proč od Rima, proč od krščanstva! ogenj in voda sta se spojila, da bi sikala. Sveto vero hočejo pregnati iz šole, razkristjaniti zakon, pograbit cerkve in jih oskruniti, kristjane pa pogrnati v katakombe. Razdejeti hočejo vso kulturno zgradbo krščanstva z novim poganstvom.

Tukaj smo mi, ki nastavimo svoja prsa in pravimo: Dokler je še en dih življenja v teh prsah, se to ne bo zgodilo. Edino le čez naša trupla bi šla Vaša pot, a mi smo močni dovolj, da branimo svoje življenje in svoje svetinje.

Krščansko ljudstvo naj govori! Ali ni iz katoliškega gibanja na Slovenskem nastala velika organizacija kmečkega stanu, ki obeta, da postane rešilna za kmečki stan, ko se razširi in utrdi? Ali ni obrtni stan edino le na katoliških shodih dobil svoj socialni program, ki mu ga liberalizem odreka? Ali ni iz katoliškega gibanja vrasla cela vrsta delavskih organizacij, ki so se postavile za delavske težnje in že opetovano pokazale dejansko svojo veliko korist?

Nič podobnega ne morejo pokazati nasprotniki. Oni so le razdirali, mi smo pa zidali, in vsak katoliški shod je mogočen mejnik v kulturnem razvoju slovenskega naroda.

Prvi katoliški shod je izrekel vodilno misel: Katoliško zavest, ljubezen do ljudstva.

Drugi katoliški shod je izdelal socialni program v podrobnostih.

Tretjemu slovenskemu katoliškemu shodu bodi geslo: Organizacija, združenje sil!

Med nas, kdor je naš! Vsi na delo!

In ko se zbiramo, nam je v največjo tolažbo, da nas niso pozabili naši slovanski bratje. Prihite! so iz kraljeve Banovine in iz ravne Slavonije, iz kršne Dalmacije in iz Bosne ponosne, in prišli so naši ljubi češki bratje, edini z nami v veri ljubezni, z bogate Morave in cesarskega Dunaju!

Ganila nas je ta ljubezen. Žalost nad zaslepljenimi slovanskimi brati, ki tavajo proč od nas, nam nadomešča radost, da imamo ljubečih bratov med vsemi slovanskimi narodi.

Zato pozdravljeni! Bog z nami in našim delom!

Tretji Slovenski katol. shod.

SPORED:

V soboto, 25. avgusta:

Prijateljski sestanek jugoslovanskih katoliških abiturientov in družabni večer v veliki dvorani hotela »Union«; zajedno skupni pozdravni večer III. slovenskega katoliškega shoda.

V nedeljo, 26. avgusta:

Sprejem zunanjih gostov.
Ob 9. uri v »Alojzijevišču« skupna sveta maša z govornom prevz. g. dr. Fr. Borgija Sedea, kneza in nadškofa goriskega.
Pri sv. maši poje zbor ljubljanskih gg. pevcev pod vodstvom g. Pavla Gorjupa.
Ob 10. uri veliko zborovanje, na katerem govore:
Dr. Ivan Šusteršič: Vera v politiki.
Dr. Ant. Korošec: Kmečko vprašanje.
Dr. Jan. E. Krek: Katolicizem in socialno vprašanje.
Ob 3. uri pop. Občni zbor »Slovenske krščansko-socialne zveze« v »Alojzijevišču«.
Ob 4. uri pop. Ljudska veselica v hotelu »Union«.

V ponedeljek 27. avgusta:

Ob 8. uri v stolnici sveta maša za rajne udeležence I. in II. katoliškega shoda.

ZBOROVANJE ODSEKOV.

Vsi odseki zborujejo istodobno od polu 9. do 1. ure in od 2. do 4. ure pop.

I. Cerkveno-politični odsek. (Dvorana »slov. krščansko-socialne zveze«). Otvori dr. Jož. Gruden. Volitev predsedstva. Poročavci: Dr. Viljem Schweitzer (I.-V. in VII.), dr. Hohnjec (VI.), dr. Somrek (VIII.-XII.). Volitev poročevalca za sklepajoče zborovanje.

II. Odsek za književnost in umetnost. (Mala dvorana »Uniona«, za veliko dvorano.) Otvori dr. Gregorij Pečjak. Volitev predsedstva. Poročavci: Fr. S. Gomilšek (I. A. B. C in II.), c. kr. konservator Fr. Avsec (C), J. Mesar (III.), dr. Jos Mantuani (I., C in II.). Volitev poročevalca za sklepajoče zborovanje.

III. Socialni odsek. (Velika dvorana »Uniona«). Otvori dr. J. E. Krek. Volitev predsedstva. Poročavci: Sl. Ravnikar (I. A), Fr. Jaklič (I. B), J. Sadnik (I. B, b), dr. A. Breclj (II. a, b), I. Tul II. c, č), Fr. Čebulj (II. d), dr. I. Zajc (II. e, f, g) Iv. Podlesnik (II. h). Volitev poročevalca za sklepajoče zborovanje.

IV. Organizacijski odsek. (Dvorana rokodelskega doma). Otvori vodja Fr. Povše. Volitev predsedstva. Poročavci: Dr. VI. Pegan (1), dr. Dermastija (2), dr. M. Laginja (3), dr. Ign. Žitnik in Iv. Kregar (2, b), I. Glavič (2, c), Iv. Dolenc, I. Malnar, Jože Puntar, Izidor Modic (2, č), dr. Ignacij Žitnik (2, d). Volitev poročevalca za sklepajoče zborovanje.

Ob 4. uri pop. (Mala dvorana »Uniona«). Občni zbor »Leonove družbe«, nato predavanje »Leonove družbe«:

Evg. Jarc: Preosnova »Katoliškega Obzornika«. — Bogumil Remec: »Razmerje starešinstva do našega dijaštva.«

Ob 5. uri popoldne. Sklepajoče zborovanje. (Velika dvorana »Uniona«).

SLAVNOSTNA ZBOROVANJA.

Ob polu 6. uri popoldne. **I. Slavnostno zborovanje.** (Velika dvorana »Uniona«). Nagovor predsednika pripravljalnega odbora g. prelata J. Flisa in volitev predsedstva za slavnostna zborovanja.

Pozdravni govori dostojanstvenikov, zunanjih gostov, stanov in korporacij.

Dr. V. Schweitzer: Katolicizem v Avstriji, razporeka in svobodna šola.

Ob polu 9. uri: Pozdravni večer gostom, prirejen od ljubljanskega krščansko-socialnega delavstva (»Union«).

V torek, 28. avgusta:

Ob 8. uri sveta maša v stolnici.

Ob 9. uri **II. Slavnostno zborovanje.**

I. Dr. A. Breclj: Socialna izobrazba.

II. Dr. Mihael Opeka: Književnost.

III. Prof. Evg. Jarc: Kulturne sile katolicizma.

IV. Fr. S. Gomilšek: Organizacija.

Ob III. uri popoldne **III. Slavnostno zborovanje.**

I. Dr. J. Ev. Krek: Socialno delo.

II. Jos. Gostinčar: Delavci in katoliška ideja.

III. Fr. Povše: Kmečki stan in sedanjí čas.

IV. Dr. Iv. Šusteršič: Katolicizem in klerikalizem.

V. Dr. Anton Bonav. Jeglič: Sklepne misli.

Ob 7. uri zvečer **Slavnostni komerz »Slovenske dijaške zveze«.** (Velika dvorana hotela »Union«).

NB. Bele vstopnice dajejo prost vstop k vsem prireditvam, zelene samo za nedeljo. Vhod k zborovanjem v »Union« je edino le v franciškanskih ulicah, kjer se mora vsakdo izkazati z vstopnico.

Pisarna »Katoliškega shoda

bo danes v soboto zvečer v »Unionu« v nedeljo popoldne do pol trih popoldne na slavnostnem prostoru v »Alojzijevišču« pod hodnikom pri urodu, od 3. ure v nedeljo popoldne do torke zvečer pa v »Unionu«.

Kdor želi kakih pojavnih naj se obrne na pisarno »Katoliškega shoda«!

Reditelji

imajo bele trakove ter pokažejo gostom tudi stanovanja.

Ogledovanje Ljubljane

se vrši v nedeljo 26. avgusta od 2 ure popoldne dalje. Ogleda si Ljubljano s pomočjo v »Slovenca« natisnjene »Voditelja« po Ljubljani, kdor pa želi, da mu Ljubljano razkažejo voditelji, naj pride v »Alojzijevišče« od 2 do 3. ure popoldne.

Deželni dvorec

Deželni dvorec na Kongresnem trgu označuje zastava, ki bo na čast udeležencem vihrala na poslopiju, deželnozborna dvorana je odprta v nedeljo od 2. do 6. ure. Vhod iz Vegovih ulic. Vstop prost.

Deželno gledališče je odprto v nedeljo 26. avgusta od 2 do 6 ure popoldne. Vstop prost.

Deželni muzej je odprt popoldne od 2. ure do 6. ure. Vstop prost.

Kaditi se pri ogledovanju dež. dvorca, gledališča in muzeja ne sme!

Red božje službe ob nedeljah popoldne v ljubljanskih cerkvah.

Ob 2. je krščanski nauk in litanije: v župnih cerkvah pri sv. Petru in v Trnovem; pri sv. Jakobu je krščanski nauk in blagoslov.

Ob 3. krščanski nauk in litanije v franciškanskih cerkvah.

Ob četrtna 4 krščanski nauk in litanije v stolnici.

Ob 5. litanije pri sv. Jakobu in v cerkvi presv. Srca Jezusovega.

Spored ljudske veselice

o priliki III. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani dne 26. avgusta 1906, popoldne ob 4. uri v prostorih hotela »Union«.

Pevski zbori pojo v veliki dvorani menjaje se:

1. Moški zbor ljubljanski pod vodstvom g. P. Gorjupa: a) Hajdrih: »Hercegovska«; b) Bendel: »Svoji k svojim«; c) Aljaž: »Dneva nam pripelji žar«. **Zenski zbor** »Slovenskega katoliškega društva za delavke« v

Ljubljani pod vodstvom g. Hybaškega: a) Hr. Volarič: »Pogovor z domom«; b) Fr. Ferjančič: »Moj vrtec«; c) Fr. Ferjančič: Četrti venček narodnih pesmi. — **3. Moški zbor iz Kamnika:** a) Viktor Parma: »Colničku«; b) J. Aljaž: »Ne tožim«; c) Ant. Nedved: »Naša zvezda«. — **4. Moški in mešan zbor iz Vevč:** a) Hajdrih: »Sirota«; b) J. Nedved: »Nazaj v planinski raj«. — **5. Moški zbor iz Št. Jurija pri Kranju:** P. H. Slatner: »Za dom med bojni grom«. — **6. Mešan zbor čitalnice iz Št. Vida nad Ljubljano:** a) J. Runjanin: »Lepa naša domovina«; b) P. H. Sattner: »Nazaj v planinski raj«; c) Blaž Potočnik: »Zvonikarjeva«.

Zbori naj zavzamejo prostore pred odrom v veliki dvorani.

Na vrtu »Uniona« v paviljonu svira slavna šoštanjnska narodna godba.

Spored koncerta šoštanjnske godbe:

1. »Pod zmagujočim praporom«, koračnica * * * — 2. »Royal della Marine«, koračnica, Lefebre. — 3. »Pozdrav Gorenjski« valček, V. Parma. — 4. »Slavnostna overtura«, Leutner. — 5. »Na planine«, pesem, P. Hug. Sattner-Mazej. 6. »Pozdrav iz daljave«, polka franc. * * *. 7. »Hrvatski dom«, veliki podpuri, Leibold. 8. »Vaška cvetka«, mazurka, Fr. Korun. 9. »Jugoslovanska overtura«, J. Kvitkovski. 10. »Sammt und Seide«, valček, C. M. Ziehrer. 11. »Slovo«, pesem, * * *. 12. »Romaneska«, fantazija, Zikoff. 13. »Ksenija«, V. Parma.

Na dvorišču »Uniona« vhod skozi franciškanske ulice svira slavna domžalska godba:

Spored koncerta domžalske godbe:

1. Emeršič »Hej novaki«, koračnica. — 2. V. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. — 3. Emeršič: »Domača zabava«, potpuri slovenskih narodnih. — 4. Zeller: »V pevskem čaru«, polka mazurka itd.

Na dvorišču velezabavni muzej o tekoči zgodovini. Vstopnina 10 vinarjev.

V dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze«, vhod iz dvorišča, ob 4, 5, 6, 7, 8, 9, uri — vsako uro skloptične predstave o lepi naši domovini. Predstavlja gospod fotograf Rožun iz Litiije. Vsako uro nov spored o najlepših krajih naše domovine.

Cene jedil in pijač v »Unionu« so razvidne iz lepakov, ki so nabiti v veselilnih prostorih.

Voditelj po Ljubljani.

Iz Alojzijevišča po Poljanski cesti na Cesarja Jožefa trg. S tega trga se zavijajo na desno Kopitarjeve ulice, v katerih je »Katoliška tiskarna« ter uredništvo »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«. Tu je tudi izložba »Slovenca« z najnovejšimi poročili. Nekoliko dalje je jubilejni most. Na Cesarja Jožefu trgu je »Mestni dom«, v katerem ima svoje shrambe ljubljansko gasilno društvo, rešilna postaja, velika dvorana. Od »Mestnega doma« se zavijajo (če gledaš proti »Mestnemu domu«) na levo Streliške ulice do poslopija starega strelišča, nekoliko korakov naprej ob levi strani Streliških ulic je Elizabetina otroška bolnišnica. Od tu vodi cesta do domobranske vojašnice in naprej do dolenskega mostu. Pri Elizabetini bolnišnici gre na levo Elizabetna cesta proti Poljanski cesti. Na Elizabetni cesti na desno je jezuitski samostan s kapelico (rdeče poslopije).

Ako obračaš hrbet »Mestnemu domu«, imaš ob desni deželno finančno ravateljstvo, nasproti »Mestnemu domu« vidiš Mahrovo trgovsko šolo. S cesarja Jožef trga zaviješ na levo proti Vodnikovemu spomeniku (Vodnikov trg). Za hrbtom Vodnikovega kipa je časih stala stara gimnazija, danes je tukaj trg za živila, dalje tedenski in mesečni sejmovi za blago. Ob Ljubljani meji trg »Solski drevored« z mesarskimi stojnicami. Z Vodnikovega trga naprej prideš ob tramvaju do stolne (škofijske) cerkve, katero veže ob glavnem vhodu med stolpoma obokan prehod s škofijsko palačo.

Ob strani cerkve, kjer vodi tramvaj, so korarske hiše, na nasprotni strani cerkve,

prav za prav za cerkvijo, je visoko dvanadstropno poslopije, katerega vhod podpirata dva kamenita moža: semenišče, ob drugi ozki strani cerkve je stolno župnišče s prodajalnico »Katoliške bukvarne«.

Izpred Vodnikovega spomenika vodijo v smeri, katero ima kip, Studentovske ulice v zavinkih na Grad, s katerega je prekrasen razgled ne samo po Ljubljani in po ljubljanskem polju, ampak tudi po gorenjskih slikovitih planinah s Triglavom in Grintavem itd. Najlepi razgled se nudi z grajskega stolpa, na katerega je pristop vsakemu proti mali nagradi stolpniku dovoljen. Grad, bivša jetnišnica, je sedaj last mestne občine, ki namerava ondi napraviti narodni muzej, zabavišča, restavracijo itd. Pot, ki vodi od poslopija naravnost po drevoredu proti mali višini, se izplača, ker vidiš ob robu višine ostanke turških okopov in doli na desno ljubljansko barje s trnovskim in šentjakobskim delom mesta. Ako se obrneš in greš nazaj po drevoredu zavij na levo ob poti navzdol v šentjakobsko stran mesta. Po tej poti prideš najprej do Florijanske ulice. Po Florijanski ulici dojdeš ob tramvaju do postajališča električne železnice. Na desno: Stari trg, na levo: sv. Jakoba trg s cerkvijo in spomenikom Brezmadežne iz Valvazorjevega časa. S trga se zavijajo Trubarjeve ulice in leseni most, z mostu na desno po drevoredu na Bregu mimo Turjaškega trga, dalje v Črevljarske ulice na Jurčičev trg, z Jurčičevega trga vodi železni Hradeckega most, imenovan po zaslužnem ljubljanskemu županu: Pod Trančo. Na desno je zopet: Stari trg, na levo pred nami se razprostira Mestni trg z elegantnimi prodajalnici. Starodavna hiša s stpičem je mestni magistrat (rotovž), na trgu slavni vodnjak italijanskega kiparja Robbe. Ako obrnemo vodnjaku hrbet se razprostira pred nami Špitalska ulica, v katero stopimo in pridemo na Marijin trg z franciškansko cerkvijo in Prešernovim spomenikom. V ozadju se dviguje ponosno poslopije hotela »Uniona«. Ob ograji pri Ljubljani stopimo, ko smo si ogledali franciškansko cerkev, mimo hiše Petra Lassnika v Wolfve ulice in pridemo na Kongresni trg. Stopimo naravnost skozi »Zvezdo« na odprti Kongresni trg. Pred nami stoji deželni dvorec (na čast gostom vihra z njega zastava). Na levi je poslopije nemške glasbene družbe, na desni nunska cerkev. Stopimo v Vegovo ulico, v kateri stoji tudi veliko realčno poslopije, in deželni dvorec.

Ko smo si ogledali dvorec in pozneje tudi nunsko cerkev, ogledamo si »Zvezdo«, v kateri stoji med košatimi kostanji spomenik Radeckemu. Od Radeckega spomenika gremo mimo kazinske kavarne v Šelenburgove ulice do križišča Prešernovih ulic, Dunajske ceste in Franc Jožefove ceste. Ondi stoji glavna pošta. Po Franc Jožefovi cesti v gledališče, iz gledališča pa v deželni muzej, ki stoji za gledališčem. Pred deželnim muzejem stoji kip slavnega zgodovinarja Valvazorja. Iz muzeja je priporočati kratek izprehod mimo »Narodnega doma«, ki stoji za gledališčem na drugi strani, po glavnem tivolskem drevoredu v tivolski park, pred tivolski grad (spomenik Radeckega) in za gradom v Švicarijo. Kdor želi daljši izlet gre od tu lahko tudi na Rožnik.

Vračamo se po Franc Jožefovi cesti, potem zavijemo na levo na Dunajsko cesto do spomenika sv. Trojice.

Na levo: Marija Terezije cesta in dalje pot v Šiško, mi pa gremo nekoliko dalje in zavijemo na desno v Sodnijske ulice. do velikega poslopija deželnega sodišča, pred katerim bo v kratkem postavljen spomenik cesarjev. Iz Sodnijske ulice v Miklošičeve ulice, na desno: hotel »Union«.

Kdor si želi nato ogledati še dve lepi ljubljanski cerkvi naj stoni od hotela »Union« nekoliko dalje in ima na desno zopet Marijin trg, na levo pa sv. Petra cesto. Naravnost po sv. Petra cesti preko Resljeve ceste, ki vodi na kolodvor, dalje po sv. Petra cesti v cerkev sv. Petra iz cerkve sv. Petra na desno po novih ulicah v cerkev Srca Jezusovega. Od tu zopet nazaj po sv. Petra cesti.

(Dalje v I. prilogi.)

LISZEK.

Katoliškemu shodu!

Siva peč na planini!
Lepa si, ko te žarko solnčice boža,
ko te nebesna modra jasnina okroža,
ko iz razpoke ti rdeči nagelj prikljije,
ko zarjebojni sleč te ljubko ovije,
ko pripneš si žamet zvezdic planinskih
kot kraljica lok in gajev dolinskih!

Toda skladi so zad, čeri in skalovje!
Ti si pa sama! — In tam je sovraštvo doma.
Pa prihruje vihar od njih na tvoje domovje
in odrobi ti kosce z koscem z roba.
In sneženi zameti pokrijejo sivo ti glavo
in brezsrčni led se v razpoke ti vkrade;
pa zahrume plazovi in doli v nižavo
skala za skalo odtrga se ti in zagrmi ti v
prepade. —

Doli po brezdni in grapah so hčere in sini,
ti pa ogoljena plačeš za njimi v planini.
Smiliš se mi!

Siva peč na planini!
narod, moj narod mi kličeš v spomin!
Lep je in mil kot ljubezen mladostna,
krasen kot ti, ko cveteš radostna,
sam kot ti sred sovražnih pečin!

Doli po grapah odbiti mu kosci ležijo,
v brezdni čemč, — in vedno se novi drobijo;
morda se kmalu mu zadnji odtrgajo, doli
zvalijo.

Ala! v grape in v črne kotanje!
Vsi, kar nas je pobirat v žrelo brezdanje!
Kamne zdrobljene in drobce razmlate zbirajmo,
skalen si dom iz njih marljivo zidajmo,
bel in jasen na naši sivi pečini,
nam v ponos in v strah sovražni tujini!
Vihri in plazu v bran pa se nam zablestiš
Gori na slemenu križ!

Udeležencem III. slovenskega katoliškega shoda.

Le vkup vsi bratje, vkup od vseh stranij —
ta glas med nami danes se razliji!
Le vkup, ki se za sveto stvar ogrevate,
Slovenom vernim — sebe še prištevate,
le vkup, da nas bo silna vojna četa;
to četa hrabrih samih je boriteljev,
to četa samih bode naj voditeljev,
in zmaga naša bo — ož zmaga sveta! —
Pred nami križ — za križem mi,
kdor križa brani se, ga vreden ni,
križ bojni prapor, znamenje svobode
je tvoje zlate, ož slovenski rode! —

Bili so časi, ko Turčin nam kruti
po zemlji cvetni naši plenil je,
ko mesta, trge, sela v borbi ljuti
nam v groblje, v prah, pepel spremenil je;
na gorah skalnatih takrat svetišča
bila so dedom našim zavetišča!
V boj sveti šli mladeniči, možje,
za križ kot levi se borili so,
a drugi v hramih svetih pa klečč
za zmago njihovo molili so.
Zdaj ne tako! — Na gorah nam svetišča
pred tujci niso več pribežališča,
ljubezni svete zdaj so nam ognjišča!
Na gore naše roma tiha še molitev,
ko spodaj v dolih šumi kruta bitev,
ko križ nam sveti skrunijo — Turčini —
oј ne — Slovenije nam lastni sini! —
In danes? Glej te trume, ki prihajajo,
ki sebe, druge z mislijo navdajajo:

**Kdor služi sveto naši domovini,
pod križem z nami bratsko se zedini**
Tu zrete misli ene vse prešinjene,
tu zrete dom — Slovenije zedinjene!
Pozdravljeni nam vsi z domačih tál,
kar sočnate vas hranijo planine,
kar družijo cvetoče vas doline,
kar vnemajo vse vinske vas gorice, —
duh vaš je zdrav, kot zdravo vaše lice;
naj bo zvestoba vaša stalna,
kot kraška trdna stena skalna,

kot večne naše sive so goré,
ostane verno vaše naj srcé!
Nas vedno več je. — Brez strahu
služimo svojemu rodu —
sovražnika navdaja strah,
ko gleda naše silne čete
za križ nas vse enako vnete,
strmi in se umika plaš. — —
Kaj bala bi se čreda zbrana,
če jo pastir po paši vodi,
če zvesta mu je in udana,
v prepad nikdar pastirju ne zabtodi.
Pred nami so pastirji — čreda mi,
brez njih nam čreda naša varna ni —
oј vi pastirji — ovce svoje vse otmito,
pastirjem svojem črede zveste ostanite!
Pozdravljena i ti, uboga raja,
ki k nam iz tužnega prihajaš Korotana,
sirota zdiš se nam, od doma proč prognana,
ki z dvojno boljo srce nam navdaja;
glej tukaj zbran je naš slovenski narod,
tu vzemi si semena za svoj zarod,
iz naših bojnih čet zajemlji si poguma, —
in rod bo živel — večja bode tvoja truma!
Vi bratje pa od Štajerske zelene,
vas misel ena, ena želja žene —
pri vas se svita dan . . .
Svobode solnce zlato naj zasije,
križ svetli žarke svoje naj razlije,
in četa hrabra stopi naj na plan! —

Ij Vspored koncerta slavne ljubljanske društvene godbe pri pozdravnem večeru v soboto, dne 25. avgusta 1906: 1. Koračnica. 2. Parma: »Rokovnjači«, Ouvertura. 3. Strauss: Valček. 4. Komzák: »Dunaj po noči«, veliki potpuri. 5. Ludwig: »Mali bobnar«, šaljiva polka. 6. Ziehrer: »Petje in smeh«, valček. 7. Parma: »Slovanske cvetke«, potpuri. — Odmor. — 8. Suppé: »Lahko konjenišvo«, Ouvertura. 9. Linke: »Luna«, valček. 10. Verdi: »Turbadur«, potpuri. 11. Czibulka: Stefanijina gavota. 12. Gerwais: »Slovenske pesmi«, potpuri. 13. Ziehrer: »Vojaško«, polka francoska. 14. Eilenberg: »Gonja za srečo«, polka

Vspored koncerta slavne društvene godbe pri komerzu »Slovenske dijaške zveze« v torek, dne 28. avgusta 1906. — 1. Koračnica. 2. Herold: »Zampa«, Ouvertura. 3. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, valček. 4. Strauss: »Nepotir«, potpuri. 5. Eilenberg: »Zlatarjevo kladivo«, 6. Schinzi: »Glasbene slike«, potpuri. 7. Windsor: »Sen«, pesem za bariton. — Odmor. — 8. Zajc: »Graničari«, Ouvertura. 9. Lehár: »Deklica z vijolicami«, valček. 10. Kubišta: »Slovenske pesmi«, potpuri. 11. Strauss: »Pomladanska sapica«, pesem za žvižganje. 12. Waldteufel: »Ljubavna pesem«, valček. 13. Linke: »Pot k srcu«, gavota. 14. Parma: »Eks«, polka hitra. — Pri komerzu poje dijaški moški zbor.

Priporočljivi izleti udeležnikom III. slovenskega katoliškega shoda.

Za nedeljo popoldne za one, ki ne bodo ogledovali mesta: Švicarija v tivolskem parku. — Restavracija Čonček na poti proti novemu strelišču. — Na Rožnik skozi tivolski gozd. — Isto v ponedeljek in torek jutraj pred sejama. Častiti frančiškanski župni urad je dovolil, da smejo gg. duhovniki v nedeljo, ponedeljek in torek jutraj v cerkvi na Rožniku tudi maševati. Cerkvica na Rožniku bo v zgoraj imenovanih dneh odprta.

Za sredo: Postojška jama in Trst. — Na postajo Javornik na Gorenjsko, potem skozi prekrasni Vintgar mimo slapa na blejsko jezero. — Na Bled in po novi železnici v Bohinjsko Bistrico, bohinjskemu jezeru, Savici.

Slovensko meščanstvo in tretji slovenski katoliški shod.

Slovensko katoliško misleče meščanstvo je dobro razumelo važnost I. in II. slovenskega shoda za obstanek in bodočnost slovenskega naroda in priljubljenega materinega jezika. Moti in kruto vara se, kdor sodi, da je vse slovensko meščanstvo v taboru, nasprotnemu katoliškemu svetovnemu naziranju. Radi sicer priznavamo, da so bleščeče fraze liberalizma pač premotile velik del slovenskega meščanstva ali že če hočete rajši izobraženstva, da se je odtujilo katoličanstvu, da ga mrzi in da psuje zavedne katoličane z mračnjaki, nazadnjaki in še držejšimi psovskami, ki pač spadajo vse kam drugam, kakor na bleščeči parket meščanskih salonov in sprejemnic.

In kdo li se bo čudil, da je res tako? Saj naše slovensko ozemlje pač ni obdano s kitajskim zidom, ampak je na stečaj odprlo svoja vrata nemškemu liberalnemu časopisju. Zato so se pač zanesli tudi med slovensko meščanstvo pred leti oni nauki, ki so jih širili v bleščečem tujem, a gosposkem jeziku, razni spekulativni pisatelji Straus, Renan in njihovi oboževalci, ki so trdili, da je le bajka naš Izveličar in vse katoličanstvo. V najnovejšem času je darvinizem odločilno vplival na velik del naše inteligence.

Seveda, danes je veda že napredovala in pojasnila razmerje med vero in znanostjo. Moderni zgodovinarji nekatoliškega in nekrščanskega svetovnega naziranja, že priznavajo zgodovinsko eksistenco Krista Izveličarja in se norčujejo iz Straussa in Renana. Pa tudi nekaj tako prosluli nauk o človekovem

razvoju iz opice ugaja le še kakim demagoškim govornikom. Strokovnjaki-učenjaki so ga uvrstili že med nedokazane probleme, ki jim nasprotujejo neovrgljiva dejstva.

Pa vsakdo, bodisi tudi izobraženec, se ne bavi in včasih tudi ne more baviti z napredkom vede. In zato odmevajo akordi takih blodnih pisateljev bogotajcev še dalje v človeški družbi. Saj se tudi mravljišče ne pomiri takoj, ako dregneš vanj.

A dasi vemo razlog, zakaj je tako veliko i slovenskega meščanstva v protikatoliškem taboru, ki si seveda nadaja drugačna imena kakor n. pr. narodno-napredno, svobodomiselno ali pa tudi narodno-radikalno meščanstvo, pa moramo pač še iskati razloga tudi drugod.

Glavni razlog je v prevzetnosti. Ali naj bi klonilo svoj tilnik ponosno meščanstvo naukom katoličanstva? Ali se naj bi ponosni meščan ponižal do preprostega ljudstva v svojih mislih in svojem bogoslužju? Da bi se odrekel slabostim, ki mu jih dovoljuje svobodomiselno svetovno protikrščansko naziranje? Prvi človek bi že bil rad Bogu enak. Do dna bi rad izpil vsakdo čašo življenja, čašo opojnosti. A to mu branijo vedno resnični nauki svetovnega katoliškega naziranja.

Sicer je propadla mogočena rimska država, ko so rimski meščani in državljani pili do dna iz kupe življenja. Ošabnost tudi ne dovede daleč. A gorje mu, ki okusi enkrat čašo opojnosti in nasladnosti in se pogreza v onem blatu, ki ga ugonobi telesno in duševno! Sicer svare pred neizmernim vživanjem nasladnosti tudi može protikrščanskega svetovnega naziranja, a kdo li jim sledi? Le katoliško svetovno naziranje je močno dovolj, da kroti človeške strasti.

Mržnjo proti katoliškemu svetovnemu naziranju pa vzbujajo večinoma oni, ki vplivajo na vzgojo izobraženstva. Ze v šolah, srednjih in višjih in celo že po ljudskih, je uravnano vse tako, da privede mladenca, mladenko k centriugalni sili, ki ga trga od krščanstva. Le malo jih je, ki kljub tej sili le najdejo prava pota do centripetalne sile, h Kristu, Kralju in Izveličarju sveta, k Bogu.

Po krivici sicer očitajo katoličanstvu, da mrzi meščanstvo. Zgodovina nas uči, da so v onih časih, ko je zavladovalo po svetu katoliško svetovno naziranje, cveteli vsi stanovi, zlasti mesta so se takrat visoko povzdignila in dobila velike svoboščine. Sicer slikajo moderni plitvi pisatelji ono dobo v temnih, pretiranih barvah, a resna veda je tudi tu pregledala že najhujše predsodke. Seveda vsaka slika ima gotovo sence. In namenoma nam kažejo nasprotniki iz onih dob pred vsem le mračne barve. Le mimogrede nam kažejo tudi nekoliko svetlih potez. In tako dobi naše meščanstvo, naše izobraženstvo napačno podobo onih časov, ko je vladalo načelo krščanskega naziranja. Pokvarjena je slika onih dob, ko so cveteli stanovi in ko je poleg krščanskega svetovnega naziranja vladalo še splošno blagostanje kljub temu, da niso poznali tako razvitega protinavnega vživanja, ki danes goni milijone »svobodomiselnega izobraženstva« v obup, brezbriznost in topo mračnost.

Ali pa ima res meščanstvo ali izobraženstvo povod, da mrzi katoliško svetovno naziranje? Saj mu katoličanstvo nikdar ni jemalo pravice, ampak mu je v dobi svoje moči priborilo najlepši razvoj. To izpričuje jasno kot beli dan ves srednji vek, ki je teman onim, ki ga ne poznajo, a nas uči, da je katolicizem položil temelj najlepšim in najrazvitejšim mestom. Meščanski stanovi so vzrastli iz krščanskega družabnega reda, in bili so najsrečnejši, dokler je vladalo kršč. svetovno naziranje. —

Meščanstvo ostane. Naj se že potem imenuje tako ali pa drugače, ostalo bo, ker je utemeljeno v prirodnem zakonu. Motijo se propovedniki razrednega boja, da se proletarizira sčasoma vsa človeška družba. Izključeno ni in tega ne tajimo, da lahko tu ali tam v državi ali v narodu dobe večino pristaši socialnodemokratskega razrednega boja. Pa indivi-

dualnih in stanovskih razlik vendar ne bodo odpravili, ker to ni mogoče. Saj celo med osebami z enako izobrazbo dobimo osebnosti, ki nadkraljujejo druge.

Meščanstvo ostane, dokler bodo živeli ljudje, ki imajo vsi različna telesa, različne misli.

Neobhodno je pa potrebno, da zavlada med slovenskim meščanstvom pravi duh krščanske ljubezni, da se zave katoliškega svetovnega naziranja. Te krščanske ljubezni manjka med onim svobodomiselnim slovenskim meščanstvom, ki se odtuja ljudstvu in ki razdvaja že zdaj slovensko meščanstvo v dva tabora: v protikrščanski in krščanski.

Res škoda za ono slovensko svobodomiselno meščanstvo, ki tava v temni, mrki noči modernega ateizma, ki le onesrečuje posameznika. Saj drugod se meščani niso v toliki meri odtujili katoliški misli, kakor se je odtujil, žal, velik del slovenskega meščanstva. Le pogledite Dunaj! Kako se je tu meščanstvo zavedlo svojega krščanskega svetovnega naziranja in je stopilo v najhujši boj proti vsem, ki nasprotujejo meščanskim slojem. Kako se trudijo tu ravno krščanski socialci, da rešijo meščanstvo in ljudstvo iz kreppljive mednarodnega kapitalizma, ki vodi kruti boj proti katoliškemu svetovnemu naziranju v zavesti, da odklenka gospodstvu zlatega teleta, ako zavlada v javnosti, v družbi in v ljudstvu popolnoma načelo krščanske ljubezni. Tisti judovski liberalni listi, ki so pri nas evangelijske inteligence, na Dunaju ne vplivajo prav nič na pravo meščanstvo, kakor izkušnja uči.

Ali ne ječi tudi slovensko meščanstvo in izobraženstvo pod nadvlado zlatega teleta, ki grozi, da podjarmi ves svet? O slabih časih toži vse slovensko meščanstvo. Pa teh slabih časov ni zakrivilo katoliško svetovno naziranje. Iščimo razlogov tam, kjer so. Neovirano zbiranje ogromnih zakladov v rokah posameznih denarnih mogotcev, je krivo propada malega obrtnika. Da bi obrnili pozornost od svojih zločinov, umetno goje nasprotstvo proti katoliškemu svetovnemu naziranju in slepe ljudi, da z odprtimi očmi ne vidijo, kje tiči vzrok slabim časom, čez katere tožijo tudi zastopniki izobraženih stanov, toži učiteljstvo, toži uradništvo, toži hišni posestnik. In trgovec? Ni li pravzaprav dandanes mestni trgovec le posredovalec veletržcev, ki spravlja ogromne zaklade, ko on le s težavo stanu primerno izhaja, ali celo propada, kakor vidimo na tolikih žalostnih zgledih?

Zdaj pa vprašamo: Ali naj v naših slabih časih svobodomiselstvo reši meščanstvo iz njegovih stisk? Saj vidimo, kako zahvalo je dala liberalna stranka onemu učiteljstvu, ki je drlo čez drn in strn za njim in si v ljubezni zanj nakopalo zato sovraštvo ljudstva, med katerim živi! Tepla jih je roka, ki so jo prej poljubovali in psovala oseba, za katero bi šli v goreči ogenj in ki so jo kovali iz ljubezni do liberalizma med zvezde.

Ne! V praznem svobodomiselstvu ni boljše bodočnosti slovenskemu meščanstvu. Le v katoliškem svetovnem naziranju, ki je polno plodovitih in koristnih idej, se tudi meščanstvo slovenskemu odpira boljša bodočnost. Saj katoliško svetovno naziranje zahteva pred vsem krščansko ljubezen, ki blaži in omiljuje in približuje, sprijazni nasprotne osebe in sovražne sloje.

Ze II. slovenski katoliški shod je krepko dvignil svoj glas za slovensko meščanstvo. Zlasti je dvigal krepko svoj glas za trgovski stan in to kljub temu, da slovenska protikatoliška svobodomiselna struja trdi, da hoče katoličanstvo uničiti trgovski stan.

Vprašamo slovesno ono svobodomiselno strujo slovensko, kaj je ona storila še za slovensko trgovstvo? Jalov odgovor pač zamo-rejo dati oni, ki niti ene trgovske šole niso znali narediti tedaj, ko so najbolj vpili, kako so vneti za trgovski stan. Da se bori katoličanstvo proti oduštvu, k temu je prisiljeno po načelu krščanske ljubezni. Nasprotovalo pa poštenemu trgovstvu nikdar in nikoli ne bo.

Ljudstvo samo je snovalo konsumna društva v krajih, kjer je bilo odirano po brezvestnih takozvanih trgovcih, ki pa navadno niso bili niti trgovci. Sploh pa zdaj že vodilo glasilo avstrijskih trgovcev dunajska eksportna revija sama priporoča celo trgovcem združno organizacijo v zavesti, da le po tej je mogoča osvoboditev trgovca od trustov in kartelov združenega velikega kapitala, ki ravno tako uničuje pošteno trgovstvo, kakor izsesava komentata.

Trgovskemu stanu je priporočal II. slovenski katoliški shod stanovsko gospodarsko organizacijo. Po stanovski organizaciji naj bi se uspešneje razvijala in branila domača trgovina. Zato naj se tudi v tem zmislu presonejuje trgovske in obrtne zbornice. Zahteval je nadalje za vse trgovce razven branje-vec dokaz usposobljenosti. Od države, dežele in občine je zahteval, naj snujejo za slovenske trgovce slovenske trgovske šole in zahteval tudi državno podporo trgovskim učiliščem, ki naj jih ustanavljajo dežele, občine ali pa trgovske zbornice. Tudi ureditev agentskega vprašanja je zahteval, da ne bi smeli agenti prodajati blaga, za katero posredujejo kakor da ne smejo komisionarji blaga prodajati na svoj račun. Krošnjariji ne bi smeli delati konkurence stalnim trgovcem. Trgovsko izobražene strokovnjake naj bi nastavila vlada pri konzulatih in poslanstvu, ki naj naravnost posredujejo trgovskim združenjem. Pri vsaki deželni vladi bodi nastavljen trgovski strokovnjak, ki naj poroča v trgovskih zadevah.

Tarifna prometna politika naj skrbi tudi za srednje in male, ne samo za velike trgovce. Večja mesta naj bi imela trgovska svetovalstva, v katera naj poleg zastopnikov mesta, dežele in države, volijo tudi trgovske zbornice svoje zastopnike. Država in dežele naj podpirajo trgovske zbornice, da poskrbe svojim članom potrebne kreditne zavode. In sklenil je II. slovenski katoliški shod tudi, naj se ustanavljajo konsumne zadruge le tam, kjer je to revnejšemu ljudstvu v resnično pomoč, ne pa v škodo poštenemu trgovcu.

Trgovski in obrtni stan je temelj meščanstvu. Navajen je računati s številkami in dejstvi. Kdaj je nastopala zanj tako odločno slovenska svobodomiselna stranka, kakor je to storil II. vseslovenski katoliški shod 14. sept. l. 1900.? Rabijo trgovce pri volitvah, izkoriščajo jih ob raznih prilikah, s svojo protikrščansko politiko ga pa diskreditirajo med slovenskim po svoji ogromni večini krščanskim ljudstvom. Ne store pa zanj prav ničesar ne. Taka in nič drugačna ni trezna bilanca zavednega slovenskega trgovstva o svobodomiselni struji med Slovenci. Zato ima slovenski trgovski stan pri svobodomiselni slovenski stranki še večji deficit, kakor tako nehvaležno oklofutano do zadnjega časa oficielnemu svobodomiselstvu zvesto učiteljstvo. Trezni trgovec pa izvajaj iz svoje bilance nasproti svobodomiselcem tudi posledice!

Naj li govorimo še o drugih stanovih med slovenskimi svobodomiselci? Ne, predaleč bi zašli! Čul sem nekaj izrek, da le advokatom je sreča mila v slovenski svobodomiselni struji, drugim pa ne. Za učiteljstvo slovensko svobodomiselstvo ni storilo ničesar, za trgovce še manj kakor nič, državni uradniki izročajo svoje pritožbe katoliškim zastopnikom v avstrijskem parlamentu. Slovenski svobodomiselci so le veliki v besedah proti katoliškemu svetovnemu naziranju in pa v psovkah proti odkritim pristašem te vere, kateri morajo največji učenjaki priznati, da je najboljša, kar jih je videl svet.

Pa dani se že tudi med meščanstvom in sploh med izobraženstvom. Vedno številnejše so čete zavednih katoličanov tudi med našimi meščanskimi sloji. To je naravno. Saj se med mladimi inteligenti že vedno bolj krepko pojavlja katoliška misel. V prvih pojavih prihodnjega lepega dne slovenskemu meščanstvu svetila svetli zvezdi »Danica« in »Zarja«! Na delo, da prej napoči jasen dan našemu slovenskemu meščanstvu!

Pozdravljeni, ki doli tam na jugu ob Soči, Adrije obali bivate, o lepših, dneih nekdanjih v bridki tugi slovenskem morju vedno le še snivate; naj lepša zarja kmalu vam zasije, prostosti vam zastava se razvije!
Pozdravljeni vsi bratje nam slovanski, ki veže duh nas eden, duh krščanski!
Pozdrav iskreni bratom vsem velja!
S telesom tukaj, z duhom pa doma . . .
Na delo kliče vse nas očetnjava, vsem delavcem na polju rodnem: Slava!
Ivan Baloh.

Poezija dela.

V delavskem listu »Naša Moč« čitamo že nekaj časa sem pesmi, ki so posebne po svoji misli in elementarni sili. Italijanska pesnica Ada Negri je v bujne verze vtila misli in čustva, ki jih doslej ni poznalo pesništvo v taki obliki. Nov rod, ki je vzrasel med železnimi stroji in v podzemskih jamah, iščoč bogastva za druge v smrtnih nevarnostih, ima tudi novo poezijo, nove verze, ki niso podobni glasom eolskih harf, ampak odmevajo kakor udarci jekla ob nakovalo. Ozmimo se nekoliko v to novo pesniško deželo.

Slovenski prevod je fin, pozna se, da je pesnico prevajal pesnik. Za nas so ti prevodi

še v drugem oziru pomembni. Vprvič čujemo verze, ki so zares moderni, a se ne uklanjajo kapricam in frazam nobene šole. V teh pesnih ni umetnega in prisiljenega impresionizma, igranja s čuvstvi, besedami in napol označenih misli. To so pesni misleče ženske, ki ji ni treba efektnih paradoksov, poent in nervoznega iskanja novih oblik: Ada Negri je od italijanskih klasikov podedovala jasnost misli, lepoto forme, žive barve in silen temperament, ki proroško ter veselo oznanja zmago ponižanih in poteptanih.

Zdi se, da je življenje samo poklicalo italijansko pesnico, da slavi in povečuje življenje. Zato je njena lirika tako čvrsta in bujna. In ravno pri brezdomovincih in sirotah klije pod rušo gorko življenje, ki mu le solnca manjka, da vzcvete. Takrat bodo te silne, razorane delavčeve roke, ki sedaj rijejo po zemlji, posegle po solncu in njihove misli se bodo povzpelle do nebesja. Ni res, da delo posurovi človeka; ponižuje ga le krivica, ki mu jemlje čast in ponos, da se svojega dela ne more veseliti in ga ne more uživati. Od drugih zapostavljen in zaničevan, sam sebe zaničuje. Storitve ga deležnega vseh kulturnih dobrin in sam se bo povzdignil! Plemenitejši bo on, finejši in dovršenejši njegovo delo. Proletarec bo premlajal ugašajoče življenje bogatih kast. Kako-krasno slika Ada Negri čuvstva mlade

žene, ki si želi deteta, ki v zaželenega otroka polaga vse svoje nade in neizpolnjene sanje, željo celega bednega rodu, ki hrepeni po močnem in zavednem potomstvu.

»Deteta, deteta ni! — Hrepenenja razvneti moja mladost kot samotni vrt se zakriva; vonj se vijolčni po njem tresoč razliva, travca njegova mehkotna ni še požeta.

Zibkni poljubi, ko duša v radosti zgréta vse bolesti pozablja in blaženost vživa! Sladka prva besedica preljubezniva, ki jo izrečejo angelska usteca sveta!

Toži po vas se mi! Kličem vas častne plodove, ki jih duša tajnosti polna poraja, ž njih neusahno brizgaje življenja valove.

Rože želim si, ki bože je solnce zasaja, spora v osrčju, ki daje življenja darove, da se življenje na svetu vedno premlaja.«
(Želja po detetu. N. M. št. 28.)

Čutni ljubezni je srce pesnice zamrlo. Tiste njene lepe črne oči niso iskale pogledov ljubimčevih in njeno gorko srce je svoje strastne želje potlačilo. Trpinom je podarila vse svoje misli, vse hrepenenje.

»Če me ljubiš, pogledj mi na čelo, kjer sije misli in ciljev mojih notranja sila. Strmo stezo sem visoko že prehodila; sivo obzorje se mi pa nad glavo vije.

Trnja bodic po grmeh sem dovolj izpoznala; znana mi sniha je žalost mrtve puščave; v meni ne zrcajo se nebeske, jasne višave, marveč v očeh in laseh mi tema je žala.

Ti mi kličeš in praviš: »Ljubim te vroče« . . . Bilo je, ko sem čula drugačne besede. Neustrašni uporniki. — žrtve vele in blede, drznih ustnic, oči velike in žgoče. —

prišli so tiho, in ko so prihajali mimo, so mi šepetali: »Imej usmiljenje z nami!« In z odprtimi so me vabili rokami: »Dekle, bodi naša; mi te želimo!

»V zadnjem viharju pa padi zanas in med nami

Muza nove ljubezni! . . . Tako je vabila četa neznana. Zdaj sem ti pojasnila, kakšna je pot mi, dokler ne počijem si v jami.
(Moja pot. N. M. št. 15.)

In zdi se ti, da še ni popolnoma resnična tožba, da moderne žene ne poznajo več požrtvovalnosti. Vsaj eno čuješ, ki svojih moči ne zapravlja v hipotezah in fanatičnih teorijah kakor Ellen Keyeva, ki ne podira samo, ampak tudi poizkuša graditi. Samosvojo ljudsko dušo ne tlači v sisteme, ampak vsa se ji prilagodi. Saj je sama delala, sama jokala. Kdo more tako ponosno vzkljkniti kot ona:

Slovenski delavski stanovi in III. slovenski katoliški shod.

Mrak je ležal po pokrajinah, po katerih biva slovensko ljudstvo. One čase mislimo, ko v naši javnosti ni še prevladalo načelo, da bodi ljudstvo prepojeno katoliškega duha. Polovičarstvo je vladalo povsod. Le malo mož je bilo, ki so gledali s krvavečim srcem to polovičarsko dobo, ki je grozila, da potopi vse v lenem močvirju. Mogočne, moderne organizacije so že imeli katoličani — drugod. Na cesarskem Dunaju je besnel z vso silo boj za osvoboditev krščanskega ljudstva izpod jarma liberalnih mogotcev. Pri nas se je pa šopirila brezbrzičnost. Kdor je opozarjal na to, da gospodari pri nas mrak in da licemerno hinavstvo širi protikrščanske misli med ljudstvo, veljal je za prenapeteža, fanatika v javnosti, skrivaj pa za norca. Take čase smo imeli.

Ubogo slovensko ljudstvo je pa tavalno v mraku brez moči, brez podpore. Kaj pa hočete, so si mislili liberalni mogotci, saj storimo dovolj za te ljudi nižje vrste, te zamazane obrtnike, te neumne kmete in te po potu smrdeče delavce. Dovolj zanje, ako jim napihamo pri veseljih in trpimo, da smejo ob gotovih prilikah seveda nam ploskati in upiti živio. Delavski stanovi so pa hirali. In tako bi bilo šlo dalje, propadli bi bili delavski stanovi in z njimi ves naš narod. Brezbrzičnosti, mraku bi bila sledila temna noč, splošna povodenj.

A dobilo se je mož, ki so spoznali, kam plove slovensko ljudstvo. Mrak so začeli jasniti liki strele ognjeni žarki z goriških ravnin. Kdo se ne spominja »Rimskega Katolika« in njegovega pogumnega urednika, sedanjega krškega višjega pastirja škofa dr. Antona Mahničiča, katerega glas o katoliški zavesti med Slovenci ni ostal glas vpjočega v puščavi. In blagi ljubljanski vladika rajni kardinal metropolit goriški dr. Missia tudi ni prezrl te nevarnosti. Milo, a odločno je delal, da zaveje svežerji, pravi katoliški duh med Slovenci.

Močvirne vešče so pač takoj opazile, da če preženejo svetli žarki katoliške zavesti mrak na obnebu slovenskega ljudstva, bi zelo škodovalo njihovi vladi. In vešče so se izpremenile v stekle volkove ter so kruto napadali vse, ki so pričeli prizigati luč slovenskemu ljudstvu.

Pa svetloba se je širila. Srca so se ogrela, pogum je zrasel, in l. 1892. smo imeli Slovenci že svoj I. katoliški shod. Dvignile so se proti njemu sovražne sile, a dosegel je svoj namen. Manifestacija verske zavesti je vzbudila s tem shodom novo življenje, ki je rodilo v slovsstvu, v narodnem gospodarstvu, v politiki pa tudi v socialnem združevanju velik napredek slovenskega ljudstva.

Veliki boji so sledili I. slov. katoliškemu shodu. Vstajajoča in probujajoča se sila verske zavesti med slovenskim ljudstvom ni več počivala. Pokazalo se je, kako vsestransko plodonsna je verska misel, ki dviga vsega človeka in ga prepoji z ljubeznijo do požrtvovalnega dela. Polni idealizma so šli katoličani na ljudsko delo in ustanovili nebroj političnih, gospodarskih in drugih združevalnih ustanov. Vstajajoča in probujajoča se sila verske zavesti med slovenskim ljudstvom ni več počivala. Pokazalo se je, kako vsestransko plodonsna je verska misel, ki dviga vsega človeka in ga prepoji z ljubeznijo do požrtvovalnega dela. Polni idealizma so šli katoličani na ljudsko delo in ustanovili nebroj političnih, gospodarskih in drugih združevalnih ustanov.

Nov duh med kmečkimi ljudstvom, med obrtniki in delavskimi stanovi glede vprašanj, ki zadevajo narodno gospodarstvo, je oživil in zbujal v njih hrepenenje po organizaciji in po samoohranbi. Zato je pa bilo potrebno, da dobi ljudstvo tudi svoj socialni program, ki ustreza glavnim potrebam človeške družbe a tudi uči, kako je mogoče, da delujejo vsi stanovi po načelih katoliškega svetovnega naziranja složno za svoj obstoj in za ono srečo,

ki jo je mogoče doseči na tem svetu. In na iniciativo ljubljanskega škofa dr. A. Jegliča se je vršil v Ljubljani 10., 11. in 12. septembra 1900 drugi slovenski katoliški shod, na katerem se je sprejel jako dober socialen program katoliških Slovencev.

Ko stojimo že na predvečer III. slovenskega katoliškega shoda, prelistajmo one sklepe II. slovenskega katoliškega shoda, ki obravnavajo zadeve slovenskih delavskih stanov! Mnogo se je storilo, a da ne gubimo preveč časa in prostora, oglejmo si, kaj se še ni izvršilo! Navdušenost, ki brez dvojbe zavladala med udeležniki III. slovenskega katoliškega shoda, gotovo izvede tudi to, kar še čaka izvršitve.

Ogromna in velika je v armadi »Slovenske krščanske socialne zveze« zbrana množica. V vseh slovenskih župnijah pa le še nimajo katoliških izobraževalnih društev. Sklepi drugega katoliškega shoda I. c.)

Povsod se z vsemi silami še ne deluje proti pijančevanju, celo družb treznosti nimamo še povsod. (I. d.) Da se dela na tem polju zdaj z večjo energijo, priznamo, a tu je treba še mnogo več odločnosti.

Varčevanje je zelo napredovalo (I. e.) Prav po vseh krajih pa le še ni varčevalnih društev: ljudskih hranilnic in čebelic.

Posebna skrb nam bodi tudi za pravno-krščansko življenje Slovencev na tujem (I. f.) Z vso vnemo je pričela delovati »Avstrijska družba sv. Rafaela v varstvo katoliških izseljencev. Storila je, kar je bilo mogoče storiti. Razposlala je navodila in pa »Kazipote« za izseljence, na tihem pa sicer vsem, ki so poklicani, da varujejo izročeno jim čredo. Uspeh je bil pač malenkosten, dasi je storilo katoliško časopisje svojo dolžnost. Več pozornosti pravemu krščanskemu življenju Slovencev na tujem!

Kmečki stan najbolj izvršuje sklepe II. slovenskega katoliškega shoda. To priznamo rade volje in s ponosom. Saj ravno kmečki stan je najštevilnejši slovenski stan in da je zvest katoliški ideji, nam daje najlepših upov za bodočnost slovenskega naroda, slovenskega ljudstva.

Nimamo sicer še obveznih zadrug. Tudi niso še ustanovili po vseh okrajih, oziroma krajih kmečkih zadrug (III. a. I. 1.) Pač pa imamo v tej kratki dobi tako močno združeno kmečko organizacijo, da pač slične niso v tako kratkem času izvedli morebiti nikjer drugod.

Pač naj bi vlada še bolj izdatno, kakor dela zdaj, podpirala plodonosno delovanje zadrug in jim preskrbela brezobrestna ali vsaj nizkoobrestna posojila (III. a. 2.) Naj bi pač res skrbelo država in dežela, pospeševala in z nizkoobrestnimi posojili podpirala snovanje Raiffeisnovih posojilnic (III. a. 4.) Prepotrebni so modri zakoni proti sleparskim ponarejevalcem živil (III. a., II. d.) Zadnji čas bi že bil, da podržavijo vse železnice, da bi primerni tarifi pospeševali naš izvoz in naj bi odpravili refakcije, ki služijo le koristim veletrgovcev, a škoduje malim obrtnikom. (III. a. V.) Tudi onih, ki služijo že dve leti pri vojakih, ne odpuste domov, dasi bi po mnenju strokovnjakov popolnoma zadostovala dveletna vojaška službena doba (III. a. VIII.)

Za delno razdolženje kmečkih domov še tudi ni storila vlada ničesar (III. a. IX.) Kje so pa še časi, ko uvedeta država in dežela zavode za starostno zavarovanje? Kdaj zavarujeta za slučaj bolezni tudi člane kmečkega stanu? Že iz teh sklepov je razvidno, kako potrebno je, da voli kmečki stan take poslance v državni in deželne zbornice, ki bodo skrbeli za zahteve kmečkega stanu.

Da obrtnemu stanu niso poslana tla z rožicami, ve vsakdo. Težko se mora boriti, da se vzdrži proti velekapitalu, ki po tvornicah jemlje delo obrtnikom. Najbolj pa mori obrtnike razcepljenost in da niso vsi enega duha,

pa enega srca. Da bi ozdravil rane, iz katerih krvavi obrtni stan, od mnogih že obsojen na smrt pod pritiskom liberalnega kapitalizma, je tudi II. slov. katoliški shod sklepal o pomoči obrtnemu stanu. A sklepi po večini niso izvedeni. Največ jih je pač, ki jih mora izvesti samo zakonodaja. Pa ta ni posebno naklonjena obrtnikom. Koliko obrtnikov voli iz golega strahu ob volitvah za poslance može, ki po svojih načelih nasprotujejo zahtevam obrtnikov. Ni še pregan mrak, pod katerim ječi še zelo veliko obrtnikov. Kdor se zanima za socialne pojave, ve, da je sklepal naš državni zbor o preosnovi obrtnega reda. In ko so se posvetovali o njem, so pač sprejeli več doležil, ki deloma pomagajo obrtnemu stanu. A kdaj še postane reforma obrtnega zakona res tudi postava? Kdo ve? Prečitajte sklepe II. slovenskega katoliškega shoda in našli boste, da ni še izvedenega ničesar, kar je sklenil shod. Nekaj pač uveljavi obrtna reforma, a ne vsega, kar žele in zahtevajo obrtniki. Obrtniki potrebujejo nujno močne stanovske zveze, da izvojujejo od države to, do česar imajo tudi neizpodbojno pravico!

In kaj je s sklepi glede delavskega stanu? Kje so še časi, ko država sama organizira po zakonodajstvu pošteno delo in zagotovi vsakemu delavcu primerno plačo? Kdaj odpravijo otroško delo po tvornicah. In ponočno delo? Le oglejte si tvornice, kako razen ljubljanskih tudi ponoči osobito po tvornicah na deželi ropotajo kolesa. Pa ob nedeljah in zapovedanih praznikih mora počivati vsako delo. Le pogledajte, kako se vale ob nedeljah oblaki dima iz tvorničnih dimnikov. Odpustitve delavcev, ki izvršujejo po svoji volji in vesti razne mandate, zakon prav nič ne ovira. Le izvršuj mandati, ki ti ga nalože tvoji tovariši delavci, pa stojiš nekega lepega dne brez dela in jela na cesti! Razsodišč za razsojanje sporov med delodajalci in delavci tudi še ni. Ali se skrbi delavcem za zdrava stanovanja? Kako podpirata država in dežela z zakoni in doneski delavska stavbena društva? Plače tudi niso tako urejene, da bi se mogel preživiti vsak delavec pošteno z družino. O pravici do napredka pri delu do primernega zvišanja plače ter o delavčevi pravici do gotovega deleža pri čistem dobičku dozdej ni še niti govora. Odprava akordnega dela, in strogo nadzorovanje podjetij, ženske obrtne nadzornice, (pridelanje delavcev obrtnim nadzornikom.—? kdo naj že upa, da to doživi? Pa stalni rudniški nadzorstveni odbor in truk! . . . Pač upamo, da te zahteve ne ostanejo več samo na papirju, ko prevzamejo krmilo po volilni preosnovi res zastopniki ljudstva. Nujno je pa potrebno, da izpopolni tudi delavstvo svojo ornizacijo. Veliko je sicer storjenega v organizacijskem oziru delavskega stanu, pa le še tudi veliko manj. Koliko je še delavskih krajev na Slovenskem, kjer ne ganejo z mezinem, da bi združili delavstvo! Pa so tudi, ki menda samo iz ljubezni do miru nasproti kapitalistom mečejo polena pod noge delavskemu združevanju.

Tudi zahteve o zavarovanju niso še izpolnjene! Prečitajte jih in si jih ponovite v spominu!

In socialne naloge avtonomnih zastopov! Prečitajmo še enkrat sklepe in jih izpolnimo povsod, kjer moremo! Kje imajo avtonomne občine svoje socialne odbore? In točni statistički uradi pa skrbe za lastne uslužbenice, za izobrazbo ljudstva i. t. d. Upamo, da bo svežeji duh, ki prihaja v našo avtonomno upravo, tu deloval blagodejno v korist ljudstva.

In ljudske pisarne! Kje so? Pametno in vse hvale vredno je, da vsak, ki noče zaslužiti graje, da ne ve, kaj zahteva od njega jutranja zarja probujene katoliške zavesti med Slovenci, izvede po svojih močeh i to, kar je že sklenil II. slovenski katoliški shod, ne pozabi pa seveda tudi ne na sklepe in naloge, ki jih mora izpolniti, ko bo izpregovoril in mu dal

navodil za nadaljnje delo III. slovenski katoliški shod.

Če se izvede vse, kar nalagata II. in III. slovenski katoliški shod, pa daj Bog, da zapišemo na IV. slovenskega katoliškega shoda predvečer: »Umaknila se je zarja poživljajočim solnčnim žarkom, ki obsegajo srečno, probujeno in obnovljeno slovensko ljudstvo! Ni več mrak, ni več jutranja zarja, slovensko ljudstvo po bojih, po delu, po trudu že obsevajo topli jutranji solnčni žarki!«

S to željo jutri na delo!

Naši nasprotniki.

Popolni propad liberalizma na Slovenskem se ni mogel bolje pokazati, nego v brezupnem obnašanju liberalcev proti novim strujam v mišljenju ljudstev. Godi se to, kar smo napovedovali že davno: Breznačelni, hinavski liberalizem, ki je bil v vsem polovičarski, bo propadel, in na njegovo mesto bo stopilo popolno brezverstvo, proti kateremu se morajo organizovati katoličani v krepkih falangah.

Kakšni lažnjivci so bili liberalci odpočetka do zdaj! V svojem programu so imeli krščanstvo, in kadar smo jim očitali njih brezversko početje, so zavijali oči, nam očitali, da nimamo ljubezni do bližnjega in da jih po krivem sodimo. Dolgo časa so igrali to vlogo. In glejte: Tisti dr. Tavčar, ki je po gostilnah na glas molil vpricho kmetov, da bi jih preslepil, tisti mož je zdaj vrgel krinko z obraza in se je pokazal v svoji pravi podobi, ko stopica za socialno demokracijo in na njenih shodih izpoveduje, da je bilo laž in hinavstvo vse, kar je počela njegova stranka doslej, in da je odslej popolnoma brezverska, poganska, kakor je bila na tistem vedno.

A ta predstava dr. Tavčarjeva ima na sebi mnogo komičnega. Umirajoči liberalizem tudi tega sklepa ni mogel storiti sam iz sebe, ampak treba ga je bilo dolgo suvati in vlačiti za sabo, preden je prišel s pravo barvo na dan. Dr. Tavčar je podoben medvedu, ki pleše ljudem v zabavo, tak vtisk naredi vselej njegovo gostovanje na soc. dem. shodih. Smejejo se mu socialni demokratje, ki imajo z njim svoj cirkus in čutijo neko zadovoljstvo, ko se poti pred njimi zastoj — brez ekspenzarja rejeni boržuaizijec, pristna podoba kapitalizma, nekdanji diktator »inteligence«, sedaj žalostno znamenje časa.

Ko bi vstal med nami kak Shakespeare, bi lahko porabili tega moža za Fallstafa. Sienkiewicz bi ga imel lahko za Zaglobo, ko ne bi možu do obeh teh častiljivih postav manjkalo bistvene lastnosti — duhovitosti.

Ti revež, kako daleč si zašel! Na svobodnemiselno demonstracijo proti katoliškemu shodu kličejo liberalci že tudi z nemškimi vabili. Edino idejo, ki so jo imeli prošle čase — absolutno narodnost — so prodali, izdali, vrgli proč, in sedaj leže na kolenih pred vsakim Nemcem, ki ima tako malo respekta sam pred seboj, da pride reševati njihovo trhlo, rušečo se stavbo!

Narodnost so liberalci povzdigovali, dokler jim je nesla. Potem so se zvezali z liberalnimi Nemci, in sedaj beračijo za politične drobtine pri mednarodnih socialnih demokratih.

K odporu proti katoliškemu shodu je zatrobil »Rdeči Prapor«, ki se smatra zdaj za voditelja svobodnemiselnosti, odkar je liberalizem propadel. Ponatisnili so njegov oklic in ga razmetali po Ljubljani, misleč, da s tem priboljajo množice na svoj shod. A oglejmo si ta oklic, ki je prava slika neumnosti, budalosti in najgorje banalnosti. Poslušajmo, kaj vedo ti ljudje povedati o »klerikalizmu«!

»Rimsko mračnjaštvo« se blišči na čelu, potem pridejo »verige srednjeveškega mračnjaštva«. Hudo mora biti res pri srcu liberal-

(Dalje v II. prilogi.)

»Telo sem tvojega telesa, mama, od tvoje moč moči; ta me nagiblje, da četim spet se sama ponosni hrast, ki v vetru se ne ziblje.«
Materi. N. M. št. 24.)

Veličastna plastika se razodeva v Adinem »Požaru v jami«. Delo rudarjev slika, plebejsko moč, ki hoče zdrobiti skale, izluščiti kovino iz rude, kljubovati narodi in usodi.

»Z orjaško silo dolbejo skalnate stene in rudne sklade. Plebejska moč, ki divje se tu razodene, zvršuje na skale, v veličju svojem ledene srove napade.

Divjaški sveder grize in ščiplje in vrta, kot vandal se zaganja; požrešnost njegova nikoli ni sita, ni strta. Prepadi pa čakajo tiho, kdaj bo odprta jim pot maščevanja.«

»In prvi bodo zadnji.« Tega se spomniš, ko odložiš iz roke naš delavski list, pričo naših zbujajočih se moči. Prvi so že postali zadnji, a krivičen družabni red jih še drži pokonci. Svoje moči zapravljajo v alkoholu, njihova eleganca je le še odsev zadnjega plamena zahajajočega solnca. Zaklad inteligence, ki so si ga prisvajali izključno le zase, so zdavnja že drugi podedovali. Pri nas pa med njimi še izobrazbe ni bilo, ki bi jim dajala večjih privilegijev kot zanemarjenemu delavcu. Njihovi očetje so sklicevali tabore, navduševali narod za »narodnost«, zaslužili polagoma kmete in pritegnili nase nekaj kapitala. Vse slovsstvo so monopolizirali, vsa društva, vsako

gibanje in stremjenje. Potvarjali so vse, nalagali nas, da so edinole oni legitimni dediči vse izobrazbe in nas semtertje omamljali z narodnimi veseljami. Toda narod si je pomagal sam. Voditelji se omamljajo, ljudstvo postaja trezno. Vera v Boga in lastno moč ga je poučila, da ljudstvo samo lahko odločuje o sebi. Toljudstvo bo iz sebe rodilo svojo inteligenco, ki mu bo vedno ostala sorodna po krvi in duhu, kakor poje Ada Negri:

Iz sužnosti rešen ta zarod bo pel, žel žetve svobode zavedne, katere rodil sred objokanih del z osrčja, s krvi je pradedne .

Pismo Boltatuga Pepeta.

Astn, zdej je pa sou Royal vio! Douh cajta se je muju in iskou iz tista soja lampa kašn-ga pametn-ga leberalca pu Iblan, nazadnje je pa le scagu, k je vidu, de je prou usa negava muja zastojn, pupoku žalosten soje kupita in tku sou za sojm kšef-tam pu svet. Jest sm vnder mislu, de u nad

dohtar Kamam, k je u treh dneih use priinge, kulkr jh en dohtar nuca, skus naredu, najdu Royal vio soj dupadajejne in de ga u puštatu, za ta nar bl kunštna leberalca u Iblan. Pa sm se zmotu. Še dohtar Kam mu ni biu ušeč. Jest mislm, de b Royal vio še ta nar bl trifu iz soja lampa, če b ub eneh dveh punoč pusvetu pr »Rož« pud miza; tam b mou še ta nar več za zbirat. No, zdej je že, kar je: Royal vio se je pumuju kulkr je mogu, če je pa bla negava muja zastojn, pa tud on na more pumagat.

Bolču Pepe, Preduviču Elija in pa dohtar Plajbes za zavle tega heđu razžalen in dohtar Plajbes je že začeu ud jeze use soje titne in omte dol pukladat, k prauja ldje, de jh ma tulk, de u glih dons čez tri mesce iz tem dol pukladajnam fertik, če ga na u nubedn med tem cajtam iz kašnmo drugmo delam kej auholtu.

Če u dohtar Plajbes res tu sturu in se tku čist nazaj putegnju, pol pa more jt leberalna stranka u franže, če b ja še tku flikal in skp vezaš. Ki pa je še kašn tak člouk na tem svet, de b tulk eneh reči na sojmo hrbte mogu tku putrežliu prenašat, kokr jh je on prenašu? Sej tu nisa mačkne souze! Za taka težka reč prenašat more bt člouk ze rojen, kokr je dohtar Plajbes biu rojen in sa ga že u zibuk za učeta ush Sluvencu dresiral in ga pol tku gor zredl.

Tu je že tku na svet, de je usak člouk za neki pusebnga ustvarjen. Kdur se pol tistga drži, hmal naprej pride, kdur začne pa u druge reči soj nus utikat, tist pa nardi punavad kašna

barufa. Puglejma ta nar preh Bolčuga Pepeta, k m je že glih na jezik. A ni ta člouk čist za fjakarja ustvarjen in kašna sreča ma zmeri iz soja fjakarja; kokr pa utakne soj nus u kašne fajfca, pa je prec u lebet, pol pa gleda u lft, de mu kar sape zmajnkuje. Tu je še negava sreča, de zmeri naleti na tku dobrga rihtarja, kokr gespud Putratata; če b ga dubu enkat gespud dohtar Zebre u grif, b mu use drgač ura naviu.

Preduviču Elija je tud kokr nalaš za prešiče na ta svet pršou. Kua b pučel prešiči, če b Preduviča na mel in kua b Preduvič puču, če b prešiču na mou. Tu s še mislt na morma. Za leberalnga prvaka se pa nč kej dobr vn na uzame. A ja, če b bli usi leberalci pujski, tu b blu kej družga, pol b biu Preduvič na sojmo plac, ket prvak, kokr mal ker druh, tku pa ne.

Ke pa že glih ud žvali guvarim, nej pa še puvem, de za bike kepvat, pa tud na dubiš kmal bulšga, kokr je Paulin, k jh za kranjska kmetiška družba kepuje. Če b ga uni vidl, gespud redehter, kuku je unkat iz mana za Kudeluga bika glihu, tu b špical. Tku na zna kmal edn glihat in če b na biu jest Boltatu Pepe, ke se tud na bike zastopm, k sm med biktom gor zrasu, tku nafrigan, b me kmal pretantou, de b mu ga dau in b tku kmetiška družba pršla h takmo kapital bike, posebn ke Paulin za soja pot punavad tud nč na zarajta, tku lepu pucen, de neki . . . ga.

Vidja, tku je usak člouk za neki ustvarjen. Kokr je dohtar Plajbes ustvarjen za učeta le-

cem, ko bero, kako bodo na katoliškem shodu vsi zborovavci vkovani v verige. To bo ropotalo in rožljalo jutri od samih železnih verig, ki jih bodo vlekli za seboj ubogi sužnji srednjeveškega mračnjstva! Potem bodo pa hodili voditelji s »krinko ljudskega prijateljstva« okoli. Kakšen pust bo to! Vsi voditelji v krinkah. Bridko zdihujejo o »kulturno zamarnem slovenskem narodu« ljudje, ki naj bi kulturno zanemarjenost študirali sami na sebi. Potem se pa zagledajo v »znanost, ki hiti z orjaškimi koraki naprej«, češ, mi smo učenj, vi vsi ste bestasti. A le pogledite učnost teh ljudi, ki nam že deset dolgih let premevajo neprenehoma vedno iste prazne fraze. Od orjaških korakov pri njih ni ne sledu, k večjemu o orjaških požirkih, v katerih pa ni nobene znanosti. In zdaj prorokujejo o narodu, ki sledi viharnemu napredu brez počitka, o »o prvih vrstah splošnega napredka« in potem sam propadli dramatik Kristan kliče: »Zajamčeni prostori so samo v prvih vrstah«.

Teatralna gluma! Vse te vaše besede so prazne in puhle. Povejta vendar vidva, Tavčar in Kristan, v čem sta pa vidva sploh še kaj koristila? Kaj sta pa naredila, kar bi bilo povzročilo še kak viharen napredek? Delali so mčžje krščanskega prepričanja, vi ste se pa le čeljustili, ste zabavljali in ovirali koristno delo. In če sedaj kričite: »Klerikalizem je zastojanje, zadrževanje in oviranje«, pada to na vas, kajti zadnji klerikalec je danes na Slovenskem večji naprednjak v vseh koristnih stvareh, kakor pa vi prazni besedičarji.

Klerikalizem pravijo, in krščanstvo mislijo. To kaže Tavčar-Kristanov oklic s tem, da se zaganja v pokristjanjenje Slovencev, češ, da je to bilo vir vsemu nazadovanju. Pokristjanjenje je bilo v vsakem narodu največji napredek, to uči svetovna zgodovina, in vi, ki to tajite, kažete s tem le svojo sirovo nevednost. Kako smešno se sliši, če socialnodemokratski oklic toži, da je pokristjanjenje pripravljalo tla raznarodovanju Slovencev! Ali niste vi, mednarodni socialni demokratje, najhujši raznarodovavci? Krščanstvo se je vsikdar prilagodilo vsaki narodnosti, jo je gojilo in razvijalo, vi pa ste smrt za male narode! Kdaj je krščanstvo proglasilo »vse rezultate moderne vede za peklensko delo«? Krščanstvo je vedo vsikdar gojilo z največjo skrbjo, vi pa znanost kvarite, učite nedokazane budalosti, ste prave ničle v vednostnih stvareh, zmožni le za psovnanje in za poživinjenje ljudstva. Ti cerkveni poglavarji, o katerih pravite, da »proklinjajo znanost«, so za znanost storili stokrat več, nego vi morete pojmiti v svoji omejeni zagriženosti. In nazadnje pride glavni dokaz: da »hoče klerikalizem ves svet izpremeniti v samostan«. Tako! Ali ni socialna demokracija tista sila, ki hoče vse potisniti v svojo vsemogočno komunistično državo kakor v en velik samostan, ki bi z železnim jarmom uklepal vse pod svojim absolutizmom? Ali se ne bori katoliška cerkev proti vam za načelo lastnijske pravice, ki jo hočete vi nadomestiti s splošnim ropom, ki bi vsem vzel vse, kar imajo, ter jih potisnil v absolutno sužnost socialnodemokratskih nasilnikov?

Res, slep in nor mora biti, komur imponira tako oholo govoričenje!

Potem trdijo, da hoče tretji slovenski katoliški shod »hipnotizirati slovensko ljudstvo«. Ali se ljudstvo s tem hipnotizira, če ga kliče mo, naj pride in naj svobodno razpravlja o vseh svojih potrebah? Jasna beseda, izgovorjena pred ljudstvom, da jo svobodno premisli in o njej sklepa — je ideja katoliških shodov. Hipnotizirate pa vi svoje pristaše s tem, da jim slikate utopije, ki so neizvedljive, da jim govorite v tujkah, ki jih ne razumejo, ker so izmišljene in proračunjene samo za splepilo, in zbujaite v njih strasti proti vsemu, kar je pametnega in poštenega.

Smejati se moramo, ko pridejo v svojem oklicu z argumentom, ki najbolj vpliva na to družbo: »Klerikalizem razteza svojo malho,

da bi pobasal vse Slovenstvo vanjo.« Kje pa je tista malha? Tisoči zavednih mož, ki pridejo na katoliški shod svobodni, gnani samo od želje po napredu v vsem, kar je koristno za naš narod, se vam smejejo. Pomilujte sebe, ne pa njih!

In slednjič kličejo še ženske, naj vendar pomagajo agitirati, da bo kaj mož na protestnem shodu svobodomislecev. No, to bi morale biti lepe ženske, ki bi pomagale stranki, ki hoče razdreti zakonsko zvezo in vpeljati svobodno živalsko ljubezen. So tudi take ženske, in liberalci so se trudili, da ž njimi obljudijo Ljubljano. Te bodo gotovo podpirale protikatoliški shod — te žrtve živinskega nasilstva in moderne sužnosti. A vsaka pošena žena mora pljunuti, če stopite pred njo s svojim laskanjem in svojimi insinucijami.

Tako torej se poznamo. Javno proglašata zdaj liberalna in socialnodemokratska stranka, da imata skupen cilj samo v boju proti katoličanstvu. Javno proglašata narodno-napredna stranka, da je izdala slovensko narodnost in da drži z vsako narodnostjo proti Slovincem, ki so krščanskega mišljenja. Javno priznava socialna demokracija, da ji ni nič za zboljšanje delavskega stanu, ampak da psuje in grize tudi delavce, ako nečajo odpasti od vere svojih očetov in priznati, da so iz živali nastali in se zopet v divje živali izpremenili. Izdajstvo in neznačajnost na obeh straneh. Laž in hinavščina, ki se objemata brezstidno in psujeta resnico.

To so naši nasprotniki. Izpovedali so, da ničesar ne znajo, ničesar ne nameravajo, ničesar ne delajo, nego le izpodkopujejo krščansko misel. To je edini njihov program.

Tako so nizki, tako neinteligentni, zmožni samo za zanikanje, neporabni za ljudsko delo.

Proti njim pa koraka ljudstvo, pošteno, delavno, polno idealov in koristnih načrtov, zmožno za vsakateri napredek. In to ljudstvo pozna svojo nalogo in bo zmoglo v svoji veri, v svoji nadi in v svoji ljubezni! Demonstrirajte in psujte! Mi gremo naprej, mi delamo, mi napredujemo!

Tedenski pregled.

Občni zbor »Zadružne zveze« je obiskalo lepo število članov; zastopane so bile tudi dalmatinske in istrske zadruge. Generalno poročilo je podal dunajski revizor Faschingbauer. Njegov referat je pač najlepše zadostilo za vse napade liberalnih nemških in slovenskih časopisov. V »Zvezi« je bilo v minolemu letu 285 združ s 65.209 člani (sedaj jih je 321). Skupni promet je znašal okroglo 170 milijonov kron, skupni rezervni zaklad vseh združ pa 1 milijon 246.872 kron. Te številke svedočijo, kako razvito je delovanje zadružništva! Pri skupnem obedu v hotelu »Union« je dr. Gregorič popisal cilje društva »Union« ter povabil združnike, naj se pridružijo z delnicami tej velevažni gospodarski ustanovitvi.

Liberalni modras sika, ker se je oglasila za katoliški shod armada čez 7000 svobodnih, katoliških slovenskih mož in mladeničev, da si utrdijo katoliško zavest, da se vneajo za izobrazbo in gospodarski napredek. »Narod« bi rad terorizal še celo vlado, da ne bi smela pozdraviti shoda. Dr. Tavčar in Etbin Kristan sta se ob tej priliki tudi našla v ljubezni, dasi jima ni niti ena stvar skupna, razen sovražstva do krščanstva. V »Slov. Narodu« napovedujeta protestni shod na nedeljo, da tretseta svojo jezo in nevoljo, ker se združuje katoliško slovensko ljudstvo. Kristan je slednjič le zašantal v družbo liberalne protiljudske gospode. Dr. Tavčar se je pa oddahnil; ker ne more nikjer govoriti na javnem shodu, si je izbral dan, ko upa, da ga ne bo motil noben »klerikalec«. Morda bo pa radovednost gnala tudi nekaj kompanij udeležencev katoliškega shoda pred »Narodni dom«, saj bo shod javen.

Potres. O nesreči v Čile so došla vsakovrstna poročila. Listi trde, da je bil potres v

Valparaiso še strašnejši, nego v San Francisko. Gotovo je, da je bilo pri prvih dveh sunkih pokopanih in mrtvih več tisoč oseb in da je požar, ki je nastal vsled potresa, uničil življenje neštetim drugim, ki bi se bili sicer še rešili. Zemlja se je tresla vso noč, cele vrste hiš so se popolnoma porušile. Vsakemu potresnemu sunku je sledilo obupno vpitje in molitev. Lil je tudi dež in ne glede na blato po ulicah in cestah so molile množice kleče. Mnogo so trpela tudi druga mesta ob morskem obrežju, n. pr. Lima, Mendosa, Santiago itd. Pri nesreči se je pojavilo mnogo tatov, ki jih je vojaštvo moralo postreliti. V Santiago je potres porušil nadškofijsko palačo, mestno hišo, kongresno poslopje, univerzo in druga krasna poslopja. Škode je na milijone in milijone. Poročajo tudi, da sta v bližini izginila pod vodo dva otoka. Brez strehe je nebroj ljudi, ki prezebajo zlasti v hladnih nočeh, ker imajo v Južni Ameriki zdaj zimo. Potresi so se ponavljali skoraj teden dni tako, da je Valparaiso v pravem pomenu besede kup razvalin. Tekom petih dni so naštelj okrog 400 potresnih sunkov.

Svetovno časopisje razpravlja obširno o encikliki papeževi glede ločitve cerkve od države na Francoskem. Brezverski francoski listi se že veselo, da bodo zatvorjene vse cerkve in odpravljeno bogoslužje. — Katoličani, duhovniki in škofje so složni in to je dobro znamenje, dasi jih bo stala pokorščina do papeže ogromnih žrtev. Cerkev, župnišča in cerkveno premoženje bo nakazano dne 21. decembra občinam ali pa državi. Tedaj pa se bo pričela katastrofa. Duhovnike in vernike bodo preganjali iz cerkva, — tekla bo gotovo kri, kar bo pomenilo začetek državljanske vojske in verskega preobrata na Francoskem.

Rusija. Na varšavskega gubernatorja Skalona so uporniki vrgli tri bombe, ki ga pa niso ranile. — Vojno sodišče je obsodilo na smrt 17 mornarjev ladje »Pamjat Azova«. — Atentati na rusko policijo se ponavljajo. — Pri požaru Leinkamske srambe v Krakovu so se pokazale naenkrat velike zaloge orožja. Trvdka je židovska! — Pred sodišče pride 142 bivših poslancev dume, ki so podpisali viborški oklic. — Pretekli teden je bilo umorjenih 72 uradnikov.

Na mariborskem shodu, ki je trajal štiri ure, so bili navzoči tudi nekateri koroški zastopniki. Zbor je izrekel simpatije koroškim Slovincem v borbi zoper krivice, ki so se jim storile v odseku za volilno reformo; izrekel se je tudi obžalovanje, da »Slovenska zveza« ni primerno podpirala zahtev koroških Slovincem. — Gospodje zborovalci pač niso prestudirali obširnih pojasnil glede ravnanja »Slovenske zveze«, sicer bi morali priznati, da je storila vse, kar se je dalo zdaj doseči.

Raznoterosti. Na Kubi je izbruhnila revolucija proti predsedniku republike; razširila se je že po vsi deželi. Generala upornikov so sicer prišli ter zaprli 610 zarotnikov, vendar so vstaši zasedli že 40 milj. — Slovenci brežiškega okraja so sklenili, da se ne udeležijo otvoritve novega mostu čez Savo, ker so Nemci hoteli dati slovesnosti nemško lice; zato tudi izostane cesarski namestnik Clary. — Umrl je v lšu bivši vojni minister Krieghammer. Truplo so prepeljali v Gomilsko pri Vranskem in položili v rodbinski rakev. — Južnoštajerske občine okrajev Brežice, Sevnica in Kozje so izvolile zdravnika dr. Fr. Jankoviča za deželnega poslanca; dobil je 820 glasov. Njegov protikandidat Kunej, ki so ga postavili liberalci, je ostal v manjšini. — Dne 28. t. m. bodo na strelišču v Bezuljaku pri Rakeku velike brigadne strelne vaje skupno z artiljerijo. — Zadnje predstavo je »The Royal Vio« priredil na korist mestnim revežem v Ljubljani, ki so dobili 865 kron. Dvorana je bila natlačena, kajti oddanih je bilo nad tisoč vstopnic. — »Narodni dom« hoče zidati neki slovenski tržaški bogataš v Celovcu. — Za provincijala kapucinskega je izvoljen P. Donat Zupančič, doslej prednik celjskega samostana. — V Bilbao na Francoskem je pričelo stavkati 12.000 rudarjev. Vojaki so se spoprijeli z delavci, zato je proglašeno nad mestom obredno stanje. — V Belgradu je stopilo v štrajk 6000 delavcev. — Katoliškega shoda v Es-senu se je udeležilo 43.000 katoliških delavcev. Po veličastnem izprevodu so imeli šestnajst shodov. — Pri otvoritvi marijanskega kongresa v Einsiedelnu je bilo navzočih sedem škofov in več opatov, zastopanih je bilo 17 narodnosti.

»Narodova« stranka je objavila svoj program, ki ima v njem tudi svobodno brezversko šolo. Vsaj sedaj naj se odpro oči tistim tudi katoliškim Slovincem, ki so doslej zagovarjali to strančico in nje glasilo, ki se neizrečeno veseli preganjanja francoskih katoličanov in ki s satanskim veseljem pozdravlja vse, kar je protikrščanskega.

Iz Knina v Dalmaciji poročajo, da je toča uničila obilo vinogradov in napravila pol milijona škode. Hudo je razsajala toča dne 17. t. mes. okrog Solkana. — Osnoval se je odbor »Glasbene Matic«, ki bo skrbel, da se sanira poneverjenje v blagajni. Oškodovan je bil namreč ta glasbeni zavod po umrlem blagajniku za 14.452 K. — Neznosna vročina muči ljudi v New Yorku; solnčarica je usmrtila v enem dnevu 12 oseb.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja, 26. avgusta: Srce Marijino, Cefirin, Samuel muč.; ponedeljek, 27.: Jožef Kal., Natalija, Gebhard; torek, 28.: Avgustin, Hermet; sredo, 29.: Oblavljenje Janeza Krst.; četrtek, 30.: Roza Limanska, Feliks; petek, 31.: Rajmund, Izabela; sobota, 1. septembra: Egidij, Verena.

Prvi sestanek hrvaškega katoliškega dijaštva na Trsatu.

Na Trsatu, 23. avgusta.

Shod hrvaškega katoliškega dijaštva, ki se je vršil dne 21., 22. in 23. t. m. na Trsatu, je velepomemben. Hrvaško katoliško dijaštvo je storilo s tem prvi korak na polju svoje organizacije. Začrtalo si je svoje cilje in pot, kako naj jih doseže. Ideja verska, narodna in demokratska jim je temelj in na tem temelju so si zasnovali pot in način prepotrebne organizacije.

Dva momenta, ki smo jih zapazili ob tej priliki, sta važna, da ju povdarimo. Spoznali smo, kako vrlo potrebno je, da deluje roko v roki bogoslovno in ostalo dijaštvo, kar moramo priznati v čast hrvaškim bogoslovcem, ki so se udeležili v tako obilnem številu. Zastopani so bili častno vsi hrvaški bogoslovski zbori: djakovski, zagrebški, senjski, sarajevski, spljetski, zadrski.

Druga stvar, ki jo je treba povdarjati, je vzajemnost med hrvaško in slovensko akademsko mladežjo. Božja volja nam je naklonila, da smo se organizirali in nastopili za desetletje prej, ker so deloma to tudi časovne razmere od nas zahtevale. Zato smo iz dna srca radi šli na roko bratom s svetom in navodili, ki so nam jih prinesle izkušnje tekom let. Evo vam kratke slike celega sestanka.

Dne 21. t. m. zvečer zbralo se je dijaštvo v dvorani hrvaške čitalnice. Po poročilu pripravljalnega odbora se izvoli za predsednika zborovanja dr. phil. Milan Marakovič, ki pozdravi prisrčno zlasti slovenske goste in ostalo dijaštvo. Med gosti naj omenim profesorja dr. Biničkega, ki povdarja, da je cilj našega zborovanja, da delamo na temelju vere za domovino.

V imenu »Danice« pozdravlja phil. Božič, ki povdarja, da je duša Slovana kot morje sinje Adrije, razburkano, ker mora stati v vednem boju proti sovragom. Naš sestanek naj bo priprava za ta boj. V imenu »Zarje« pozdravlja iur. Malnerič, ki pravi, da v vseh bojih in v vsem delovanju iščimo pomoči pri Onem, ki je gospod vsega stvarstva. V imenu »Slovenske dijaške zveze« pozdravlja phil. Gorjanec, ki razloži v par potezah pomen in namen zveze. Slovensko katoliško dijaštvo je delovalo od nekada za narod, ko je pa delo naraščalo, je postala potreba, da se to delo za narodno prosveto organizira, in to je namen »Slovenske dijaške zveze«. Zeli, da bi tudi hrvaško dijaštvo tako daleč dospelo v svojem delovanju, da si ustanovi organizacijo za počitniško delovanje na polju narodne prosvete.

Navdušenje za slovensko katoliško dijaštvo je bilo tako, kot ga more imeti le brat do brata.

V sredo po skupni sveti maši otvori ob pol 9. uri predsednik dr. Markovič zborovanje.

Najprej govori teol. Dr. Dujmušič. Vse se organizira, dobro in zlo, zato se morajo tudi hrvaški dijaki. Nam je treba najprej dobiti način te organizacije. Ne smemo biti taki, kot je današnji svet. Na eni strani mrzli egoizem, na drugi pa prazni idealizem, ki se zruši ter nima temelja. Mi pa moramo biti trezni, ne fantasti, idealni in ne materialistični. Kajti na ta način bomo mogli delovati za ideale, za koje so se naši predniki borili s svojo srčno krvjo in ki jih hoče moderni svet razrušiti.

Drugi referira phil. Madjer, in sicer o dobrem in slabem tisku. Moderni svet prihaja na dan z idejami, ki ž njimi pobija, kruši, ideale. Te ideje razširja pred vsem s pomočjo tiska. Nato referent analizira tendenco hrvaških listov in navaja dokaze, kako pišejo proti veri. Pred vsem obsoja »Pokret«, ki uprav s pobalinsko maniro grdi naše svetinje. Enaki listi so: »Obzor«, »Novi List« (reški), »Naše Jedinstvo« (spljetski).

Enako so zavili nasprotniki svoje tendence tudi v leposlovje. Uživanje, Bachus in Venera, to so njih ideali. Višje se njih misli navadno ne dvigajo. Zato moramo mi delovati v nasprotnem smislu. Krepost naj dviga lepa knjiga. Nato navede in pohvali katoliške liste.

Sklenjejo se sledeče resolucije:

Hrvaško dijaštvo hoče delovati na to:

1. Da se slabi tisk z vsemi silami izpodriva in radi tega jih ne čita brez posebnih važnih razlogov in ne podpira, in hoče i druge odvrčati, da jih ne bero in ne podpirajo.

2. Da hoče vsak poedini podpirati po svojih razmerah katoliški tisk.

3. Da hoče vsak poedinec: a) postati naročnik »Luči« in po možnosti »Hrvatske Straže«; b) podpirati te liste s sodelovanjem; c) najti naročnikov.

4. Da hoče pridobiti med znanimi rodoljubi izven dijaških krogov »Luči« obilo moralne in materialne pomoči.

Dr. phil. Milan Marakovič govori o organizaciji hrvaškega katoliškega dijaštva v smislu sledečih resolucij in povdarja pred vsem potrebo, da se ustanovi v Zagrebu hrvaško katoliško akademsko društvo, ki naj bo ognjišče katoliškim akademikom. Zadnji čas je za to.

Resolucije:

Hrvaško katoliško dijaštvo, zbrano na sestanku na Trsatu, smatra za potrebno, da se 1. po vseh hrvaških univerzah in srednjih šolah osnujejo kongregacije;

2. da se v Zagrebu osnuje katoliško akademsko društvo, kakor je »Hrvatska« na Dujanju, in da se hrvaško katoliško dijaštvo v Gradcu zbira okoli »Zarje«, dokler nima svojega društva;

beralcu, Bolču Pepe za fjakarja, Preduču Elija za prešiče, Paulin za bike, tku sa uni ustvarjen za redehterja, ke znaja tku lepu lagat, kokr de b rošce sadju. Kdu druh b nas znou tku nafarbat, de je blu na Kamu frzamleng pu paragrafe dve u »Narodno dome« unkat sam šestnajst pršonc, k sm jih jest sam na soje lastne uči našteu osmnaajst. A uni kelmarja in pikulata, k cigare predaja na štejeja tuđ med mandlce? A ni en kelnar glih tku putrebna pršona na Kamuvh frzamlengah, kokr kašn druh? Vidja, če b uni pu pravic nadrukual u nhnh cajngah, de je blu na Kamu frzamleng osmnaajst pršon, pa b jest reku, de nisa za redehterja ustvarjen. Glih tku b jest reku, de Kam ni ustvarjen za leberalne frzamlenge sklievat, če b na znou tku dobr utrobu vezat, pa če b mu leberalci deset klubuku iz črnem panglcam kepil in ga desetkat za dohtarja naredil.

Ke že glih ud dohtar Kama guvarema, nej jh prašam, če uni veja, za kua uta jutn na leberaln pretestn frzamleng u »Narodno dome« sam dohtar Taučar in Kristan guvorla, in za kua tuđ dohtar Kam na u tam utrobu vezu? Kene de na veja? Jest pa use vem; če pa glih kej na vem, pa uganem. Veja, dohtar Taučar je dau pred enm cajtam dohtar Kame leberaln pulitičn orh za strt; Kam je biu pa tku naumn, de ga je šou iz zubmi grizt in trt, zdej pa ma hudimana, k s je skori use

zube pulomu. Zdej ma pa take bulečine u čelusth, de more še pu gas nafa iz šnajctihlnam mašit, de mu preveč luhta zravn na pride in de se mu na prsadi. Dohtar Taučari se pa tuđ šika, k je biu tku nausmlen, de je pustu dohtar Kama, de se je iz tem ureham, k je tku trđ, ket kamn-kust, martru. Zdej pa nima nubenga, de b na te frzamleng utrobe vezu, čeprav b ga tku krvau nucu. Šika se mu! Tu je še dobr, de je dubu dohtar Taučar Kristana na soja plať. Ta nar bl gvišn mu je ublubu, de u dubu tuđ on nou klubuk, kokr dohtar Kam, drgač na vrjamem, de b se Kristan u tu notr spustu in soje ldi kumanderu, de morja pridet dohtar Taučari štafaža delat. Za en nou klubuk, k ma črn panglc ukul (za Kristana b bl pasu rdeč panglc) in šroke krajce, se pa že kej ofra, učash še clu — soj prepričajne — ke ne gespuđ Kristan? Dokler u kej tubaka u tisth mirounh fajtah, uta že lepu skp kadila dohtar Taučar in Kristan; kedr u tubaka zmkнал, al pa de jima u vogn pušou, uta pa spet vrgla fajfe iz ust in s skučila u lase, če prej druh uba skp na boja vrgl preč. Dohtar Taučar nuca sam tekat kakšna pumuč, kedr mu glih voda v grl teče; kedr pa ta puvuđn mal usahne, in de se spet na suh skubaca, pa usm fige pukaže. Če ker men na vrjame, nej pa učitelne upraša. Učitelni mu uja že puvedal, de nkol na laže in de ma zmeri prou

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

3. da ta društva stopijo v »Zvezo katoliškega dijaštva«;

4. da se pozove hrvaško duhovništvo in katoliška inteligenca, da se zavzame za vsa ta društva in za »Zvezo«.

Zastopniki akademične kongregacije iz Zagreba povdarjajo pri debati težkoče, ki bi stale temu nasproti. V enourni debati jih bodre zlasti slovenski zastopniki in razpravljajo o načinu in pripravah za to.

Phil. Marakovič Ljubomir govori o »organizaciji bojevnikov«, o načinu, kako naj se organizira hrvaško katoliško srednješolsko dijaštvo.

Tretje dan, v četrtek, pa referira najprej teol. Cimnerman: Kulturno delovanje hrvaških bogoslovcev.

V globoko zasnovanem predavanju govori o nalogah hrv. bogoslovnega dijaštva. Liberalizem pronicava danes vse naše javno življenje in si pridobiva tal. Tudi med Hrvatci se pojavlja liberalizem, nauki ki so hrvatski prošlosti neznan. S frazom operirajo in lažejo, da ugonobe cerkev in nie ustanove. Zato je treba odpora. Zato mora hrvaška bogoslovna mladež gledati na to da se dovolj izobrazijo v soc. gospodarskem oziru in se sploh pripravljajo za življenje v vsestransko izobrazbo. Drugič naj pa že za časa študij ljudstvo poučujejo in izobrazujejo s tem, da ustanavljajo ljudske čitalnice in knjižnice in predavajo zlasti o gospodarskih tvarinah, oziroma pomagajo duhovščini pri takem delu. Treba je tudi, da se temeljito poučimo v filozofiji in smo verzirani v vseh vprašanih kjer stavijo nasprotniki ugovore.

Resolucije:
Kulturno delovanje hrv. bogoslovcev obsega tri panoge:

1. Gospodarsko organizacijo.
2. Ljudsko izobrazbo.
3. Apologetski študij.

Radi tega: kakor so bogoslovci obvezani pojmujejo svoj duhov. poklic in protikrščansko tendenco liberalizma, da osredotočijo svoje delovanje proti liberalizmu, tako so tudi obvezani, da se pečajo z omenjenimi strokami in s pomočjo teh izvajajo reakcijo. Ad 1). Za to je treba da si med šolskim letom med seboj in z voditelji naroda dopisujejo in netijo smisel za narodno gospodarstvo in goje ljudska predavanja za časa počitnic in snujejo Raiffeiseneve posojilnice, da se to omogoči naj se prosijo ravnateljstva bogoslovnic, da vpeljejo poduk v narodnem gospodarstvu. V svrhu praktične izobrazbe pa naj se bogoslov. obračajo na »Slov. dij. zvezo« ki jim naznani one č. gg. duhovnike, ki bi bili pripravljene da sprejmejo gg. bogoslovce da proučavajo njih organizacije in da se jim dajo v to svrhu stipendije.

Iur. Ivan Bonacci govori o delovanju ostalega dijaštva na kulturnem in soc. polju med narodom. Referent na drobno in temeljito opiše vse delovanje za narodno prosveto v smislu teh resolucij:

1. Naj se sestavi odbor treh članov, ki naj prireda vsako leto o počitnicah glavno skupščino in na tej izvesti o delovanju hrv. kat. dijaštva.

2. Hrvatski katoliški akademiki se zavžejo, da hočejo sporazumno z odborom delovati:

- a) pri pouku analfabetov,
- b) proti alkoholizmu,
- c) prirerjati ljudska predavanja, osobito med srednjo inteligenco.

3. Naj se voli po vseh semeniščih po en odbornik, ki bo delal sporazumno z omenjenim odborom. S temi odborniki bogoslovcev naj delajo sporazumno i drugi dijaki.

4. Naj se hrvaško katoliško dijaštvo bavi s teoretskim in praktičnim proučevanjem soc. vprašanja.

5. Naj se dajo poleg bogoslovcev tudi ostalim dijakom v to svrhu potne stipendije.

6. Vsa ta uredba naj se da v roke »Hrvatski«.

7. Hrvatsko katoliško dijaštvo zahteva od vlade reprocitetno veljavo izpitov zagrebškega vseučilišča in poziva hrvaške zastopnike, da to odločno zahtevajo.

Tako je končalo to velepomembno zborovanje. Omeniti moramo, da se je vršila po vsakem predavanju in o resolucijah dolga debata, v kateri se je vsako vprašanje vsestransko premotrilo. Zborovalo se je od pol devete zjutraj do 12 in od pol treh do 7 ure zvečer z izredno marljivostjo.

Brzjavnih pozdravov je došlo blizu 20. Popoldne zbrali so se vsi zborovalci v »Hrv. čit.« k sestanku. Nazdravljanja in burne ovacije zlasti med slovenskim in hrvaškim dijaštvom so bile prav bratske. Z navdušenjem je sprejelo vse hrvaško dijaštvo nas Slovence na kolodvor.

Dal Bog da dobi organizacija hrv. kat. dijaštva kmalu krepke korenine in krepko nastopa za svoje ideale paralelno, roko v roki z bratskim slovenskim dijaštvom. K sklepu si usojam bratskemu dijaštvu najsrčneje zahvaliti se za bratski sprejem.

Katoliško narodno dijaštvo in katoliški shodi.

Pod tem naslovom piše »Zora«, glasilo našega dijaštva:

Tretji slovenski katoliški shod se bliža bolj in bolj. Kmalu napoči dan, ko privrē naš verni slovenski narod od vseh krajev ip meja mile domovine vkup v njeno središče, da tam zedinjen kot en mož, kot en sam mogočen orjaški glas prizna pred vsem svetom zopet svojo katoliško vero ne samo kot najvišji zakon in vir dušnega življenja in svoj najdražji, najljubši biser, svoj ponos, ampak tudi kot pogoj narodnega obstanka, procvita in pogoj vsakterega napredka; kmalu napoči dan, ko

si naš narod na podlagi krščanskih načel in temeljev še določneje začrta pot, po kateri ima hoditi, da se kot narod ohrani, okrepi, osveži duševno in gmotno.

Kakor grom se je razlegal nekdanji glas taborov po domovini; veličastni narodni prazniki so bili dnevi taborov, ki so probujali slovensko narodno zavest.

Katoliški shod je pa tabor vseh taborov! Tu ni zbran samo en okraj, ena dežela, ampak vsa slovenska zemlja bo tu zastopana. Tu se zbere ves slovenski narod po svojih zastopnikih k velikanski svečanosti; vse dežele, vsi stanovni so tu zastopani in vsi združeni z mogočnimi vzemi svetih idealov v eno telo, ki nosi na prosvitljenem, visokem, ponosnem čelu napis: **Slovenski katoliški narod.**

A še več bomo brali na čelu tega velikega telesa. Čitali, videli bomo, da je slovenski katoliški narod **demokratičen** narod, in v kolikor še ni, da resno strmi tudi za tem idealom. Videli bomo, da se družijo v ljubezni vsi stanovni, videli, da slovensko srce ne čuti in ne dela razlike med stanovni, noče poznati manj vrednih, da si stanovni niso tuji, mrzli medsebojno, ampak da jih veže spoštovanje, ljubezen, ki ne pozna napuha, preziranja, sebičnosti, ki pa raiša sama sebe ponižuje, se žrtvuje, da razlike izravnuje.

Poleg naših vrlih vladik in duhovščine bo stal lajik, poleg premožnega moža delavec, delavka, poleg preprostega kmeta, obrtnika, rokodelca učenjak in pa **slovenski katoliški dijak.**

Evo velike vzajemnosti in bratske sloge, ki jo je rodila katoliška misel, — evo uspeha — v prvih dneh katoliških shodov, ki sta polčila temelj katoliški organizaciji Slovenije. Vsi stanovni so bili pozvani k šodelovanju in so se tudi odzvali.

Odzvalo se je pa temu pozivu tudi **slovensko dijaštvo**; saj ni moglo ostati nasproti katoliškemu gibanju indiferentno! Saj je prav ono poklicano zavzeti nekoč najuglednejša mesta v narodu in prevzeti s tem odgovornost za obstanek in napredek naroda. In res se je tukaj po prvem kat. shodu začelo tudi dijaštvo organizirati okoli katoliške ideje. Na drugem katoliškem shodu je že nastopilo kot razmeroma mala zavedna, odločna četa, ki od leta do leta pridobiva med dijaštvom samim in v narodu vedno več tal in vsestransko zmagnosno napreduje.

In zdaj, ko se zbere slovenski katoliški narod že v tretje na katoliški shod, se ga bo udeležilo poleg drugih stanov tudi **katoliško-narodno dijaštvo.**

Da, in izjavljamo, da je slovensko katoliško dijaštvo v **prvi vrsti poklicano na shod!** Kolikor večji pomen, večjo dolžnost ima kdo v narodu, tem večjo prednost ima tudi. Kako velikega pomena pa je za naš narod katoliško-narodno dijaštvo! Ako je mladina sploh **cvet naroda**, ki obrodi polagoma obilen sad, ako je **izbrana četa**, ki prevzame dedščino očeta in varstvo domovine, tedaj ni katoliško-narodno dijaštvo samo **cvet in izbrana četa**, ampak **kvas naroda**, ki ga ima tekom časa z zgledom in ama svitlim mečem prekrvasiti v zasebnem in javnem, krščanskem in narodnem življenju, ki ga ima kot četa prosvetljenih lajikov v družbi drugih stanov voditi skozi neštete boje do slavnih zmag.

Da, slovenski katoliški dijak je v prvi vrsti poklican na velevažni katoliški shod. Ta je velikanska manifestacija katoliške misli, ta je **javna proslava križa** — a ravno križa se osobito naša, narodu odtujena inteligenca, naše izobrazbenstvo kaj rado **sramuje**. In evo tu priložnosti katoliškemu akademiku, da pokaže javno svoje versko prepričanje in sicer v družbi moža znoja, moža žuljeve, ubogega delavca, katerega se naše izobrazbenstvo tudi tako rado **sramuje in ogiba**. Evo priložnosti, da more slovesno, kot nevstrašen oklepnik naprej z lepim, izpodbudnim zgledom, da prebije zid predsodkov, zid strahu pred svetom, zid malodušnosti, a tudi zid hinavstva.

Katoliški shod, to je prevažno izhodišče, od katerega nastopi poleg drugih stanov zlasti katoliško dijaštvo svojo pot po domovini z visoko razvitim praporom in sveto nalogo, da zbudi v vseh slojih naroda živo, **dejansko katoličanstvo** in ž njim vred pravi vsestranski **demokratizem**, ki edino pristoja nam Slovencem.

Slovenski katoliški akademik pa se mora na katoliškem shodu **javno pokazati tudi kot borec** proti vsem sovragom vere in naroda sploh. Vstopiti mora v vrste bojevnikov in se oborožiti s potrebnim orožjem. Na kat. shodih se zbirajo bojne čete, tam se organizujejo, od tam se razhajajo potem širom domovine polne navdušenja in poguma; in med temi četami zavzema katoliški akademik odlično mesto že zdaj — in tem četam bo prej ali kasnej sam poveljeval.

Katoliški akademik mora na katoliški shod da se s tem javno predstavi svojemu narodu, da mu v slovesnih trenotkih pred tisoč in tisoč pričami prišeže zvestobo, prišeže ljubezen, mu posveti javno svoje dušne in telesne moči, — **njemu, katoliškemu, slovenskemu, demokratiškemu narodu.**

Katoliški narodni dijak na katoliškem shodu že s svojo prisotnostjo gromko izjavlja, da noče živeti sebi, da noče služiti sebi ali kakim posemznim osebi, ampak celokupnemu narodu, — le njemu poklada svoje žrtve!

Kat. narodni dijak si opoji na katoliškem shodu mlado srce z ognjem in ljubeznijo do velikih idealov, ki **tirjajo**, zahtevajo, a tudi **zaslужijo** popolno žrtvovanje, in zato mora iti na shod! Zato pa tudi narod z veseljem vabi in pričakuje na shod hvaležnega srca kot svoje dete in ob enem odličnega gosta.

Spomini.

Majhen narod smo Slovenci, toda eno veliko prednost imamo vsled tega: mnogo ložje je govoriti celemu narodu in vsled tega je tudi mnogo ložje enotno narodno delovanje, nego pri drugih večjih narodih. Katoliški shodi so pri nas visoke šole, ki se jih udeležujejo zastopniki vseh slojev, ki njihove misli prodirajo do zadnjih gorskih koč naše domovine. Zato pa tudi ni mogoče, da ne bi ostali brez trajnih močnih vtiskov. Manifestacijski pomen njihov je očit sam po sebi, toda manifestacije same so le blesteče rakete, ki se bajno posvetijo visoko v ozračju, pa ne puste za seboj sledi. Naši shodi so pa plodovite manifestacije, bogate življenja, napojene vzgojnih sil, polne napredka.

Poglejmo nazaj, da vidimo naprej! Kje smo bili pred prvimi katoliškimi shodom? Brez zavednosti, slove kratka diagnoza. Vse uprek je odmevalo v dokaz, da je nepotreben: »Vera ni v nevarnosti. Protiverskega liberalizma ni med Slovenci.« Modri so se šteli, ki so to povdarjali; bilo jih je celo med duhovstvom več, ki so se udali temu geslu. Danes se smeja svoji nerazodnosti in liberalci sami bi se z svojo odločnostjo uprli vsakemu, kdor bi hotel trditi, da jih ni. Njihovo ribarenje v kalnem je minulo. Zato pa ne vstaja več dr. Tavčar pri banketih in ne napija več duhovščini, češ, da je za narod najzaslužnejši stan, marveč, možko zahteva, naj država dene duhovnikom torbo na usta in naj se vzame duhovstvu ves vpliv na ljudstvo. Zato tudi nič več pri učiteljskih konferencah ali pri kakih naj. veseljah ne veriji v potu svojega obraza kak učitelj vznesenega govora o slogi med duhovstvom in učiteljstvom. Zato pa tudi ne piše nikdar več Narod, da mora ostati slovensko ljudstvo zvesto veri svojih očetov.

Samo ena fraza je še ostala iz te dobe. Dr. Tavčar se je je nekje nalezil in se je ne more oprostiti, da je namreč pri nas škof voditelj vse politike. Tudi ta bo padla, četudi je dr. Tavčar prestar, da bi se v tem oziru zmodril. Kot politični penzionist bo po oštarijah še vedno svojo gonil, toda potihem se mu bodo smejale celo natakariče.

Ker ni bilo zavednosti, ni bilo tudi drugega nič, ne stranke, ne časopisja, ne lastnega leposlovnega delovanja, ne organizacije. Njive so čakale orača in setve. Katoliški shod je vzbudil oboje. Mišice so zastajale, talenti so brezplodno hirali. Nekaj fraz, lahkih kot pleve in priprostitih, da jih je podajal na izust lahko vsak najmlajši sokolski brat pri mokrih veseljah, to je bilo domala vse.

Časopisje! Kdo se je takrat menil za »Slovenca«? Ni bilo organizacije za listom, in brez zanesljivih sodrnikov najznejnejši urednik ničesa ne doseže. Po farovžih so ga brali in tožili, da je suh; drugod si ga redko kje dobil. Kadar ga je imenoval kak zastopnik jare gospode, recimo kak notarjev pisar ali sodni sluga, se mu je namrdnilo lice in iz njega je brizgalo globoko zaničevanje. Še študent se je norčeval iz njega. Danes se ga boje in zaupni shodi narodne napredne stranke se pričenjajo z njim in ž njim končavajo. Zašel jim je v kosti in vsi veliki liberalci so revmatični vsled njega. Pa ljudsko časopisje, kranjsko in drugod, kako silno se je povzdignilo! V hišah, kjer se do nedavna ni izgubila druga tiskana reč kot Blaznikova pratika, prebirajo danes teden za tedno »Domoljub«, »Slov. Gospodar«, »Naš dom«, itd. Otrseli so se že naši ljudje tiste svete groze pred tiskanim papirjem. Minul je tisti rešpekt, ki so ž njim gledali časopisje, rabijo ga, sami pišejo vanj. Spominjamo se še dobro tistih časov, ko je beseda »Narod« toliko pomenila kot časopis sploh. V Narodu je bilo, v Narodu bom dal, je pomenilo toliko, kakor v časopis. — Danes mnogokje skrivajo Narod, Naročeni so nanj, ker se ga boje, a verjamejo mu ne. Prideti v hišo, pa Narod skrijejo, kakor bi jih pri tatvini zasačil. Malo dobiš pravovernih Tavčarcev, ki ne bi v navzgošnosti kakega našega pristaše, krepko zabavljali proti Narodu in se po vseh pravilih zgražali nad njegovo umazanostjo. Pred leti bi bila odkrita borba, kakršna se sedaj bije med koroškimi vojvodi in med nami, nemogoča. Časopisje se je držalo načela: Kar moreš prikriti, le v javnost ne s stvarmi, ki niso prijetne.

Pravici na ljubo moramo pa vendar priznavati, da so liberalci glede na časopisje daleč za nami. Tam se še danes vse življenje razvija edinole po Narodu in za njim po Soči in Domovini. Prek ne znajo. Zato so pa omejeni. Tehtajo Slovenca in Narod in menijo, da tehtajo stranke. Tudi pri vladi so v tem oziru še daleč za Triglavom. V tem oziru moramo izvzeti enega moža, njemu v čast. Dr. Tavčar ne stoji pod vplivom Slovenskega Naroda, ker ga sam dela in sam najbolje ve, koliko mu gre vere in se tudi kot šefredakter njegov ne sramuje povedati, da ni odgovoren za vsako oslarijo Narodovo. Zato je na vrhu in zato so njegove izjave svobodnejše in dišejo neko odkritosrčnost iz sebe, med tem, ko se drugim pozna le, da berejo Narod. Celo mladih govori in spisi to jasno dokazujejo. Takozvani klerikalci so pri njih edino to, kar jim je za strašilo z najbolj kričečimi barvami nametal na steno Narodov čopič.

Leposlovje! koliko talentov smo vzdignili, ki se danes ponašamo ž njimi. Liberalni diktatorji v leposlovju so danes nemogoči, četudi je dr. Zbašniku ali Aškrcu hudo zavoljo tega. Ne moremo pomagati. Finžgar, Medved, Sardenko, pomenjajo lastne, samorasle slovstvene šole, ki prilagodijo moderne smeri s slovenskim značajem. Dom in Sveta tudi noben liberalen profesor ne bo ogrizel.

In organizacija! Pred prvimi slovenskim katoliškimi shodom je samevalo po nepozabnega Regalija trudu in duhu ustanovljeno konservativno obrtno društvo v Ljubljani. Dru-

god ni bilo sledi ne obrtne, ne kmečke, ne delavske, ne stanovske organizacije. Politiško življenje je bilo v rokah par velmož, ki so se po potrebi shajali misliti za druge in diktirat. Ljudskih zborovanj nič, zanimanja za volitve le sempatja nekaj. Marsikje se je ob prvotnih volitvah zbralo komaj toliko volilcev, da so volili izmed sebe volilne može. Danes ne samo to, marveč kar kalé izobrazevalna društva in vseh vrst zadruge.

A glavna reč — naraščaj! Mladina, delavska, kmečka in akademiška, se organizuje v naših vrstah. Tudi gorkemu mlademu srcu godi pri nas. In to je najlepše znamenje! Liberalcem se mrdajo stari in rogajo mladi. Dobro mora že seči liberalna stranka v žep, da si kupi kakega Chama. Nadarjenih, samostojnih mladeničev nima nič.

Morali bi biti res skrajno nerodni in leni, da ne bi v takih razmerah razvili jader še za daljšo, novo pot. Pripravljeni smo za tretji slovenski katoliški shod. Bodimo pripravljene še za delo, ki ga nam naloži.

„Blok avstrijskih nemških svobodomiselcev.“

Pozivu glasila ministra Pradeja, naj se osnuje blok svobodomiselnih strank, so se ne navadno hitro odzvala tudi druga glasila nemških svobodomiselnih strank.

Glasilo nemške ljudske stranke na Tirolskem je šlo najdalje. Nasvetovalo je, naj takoj, ko se snide državni zbor meseca septembra, zborujejo poslanci nemške ljudske stranke, napredne in svobodne vsenemske stranke in sklepajo, kako da dosežejo sporazumljenje med strankami. Poslanci naj sestavijo tudi enotni program v točkah, s katerimi se strinjajo vse tri stranke. Program naj bi se odobrili, še predno razpuste državni zbor, na shodu zaupnikov nemških volilcev in potem naj bi ga razširili med volilce.

Tudi poslanec Dobnerig pritrjuje z velikim navdušenjem združitvi nemških svobodomiselnih strank. Nekoliko bolj rezervirano se pa izjavlja Wolf. Sodi, da zadeva ni še godna, dasi soglašja z načrtom.

Glasilo dr. Derschatte tudi jako toplo pozdravlja načrt za združenje nemških svobodomislecev. A glasilo nemškega železniškega ministra ni nikakor všeč, da o stvari razpravlja časopisje. Boji se, da nastane časnikarska polemika, ki bi lahko vso zadevo pokvarila. No, krogom, ki so v ozki zvezi z dr. Derschattom, gotovo ni všeč, da razpravlja o stvari javnost. Boje se, da krščanske stranke vidijo preveč v karte svobodomiselcev, ki jih zdaj mešajo v mehkih ministrskih foteljih se zibajoči nemški svobodomiselni ministri.

Nekoliko se brani bloka svobodomiselcev Schönerer. No, pa Schönererja bodo že pregovorili, da ne bo kalil vode, ki jo čistijo nemški ministri.

Vsa znamenja torej kažejo, da postane blok nemških svobodomiselnih strank gotova stvar. Mi že vemo, kaj to pomenja in kaj srbi nemško gospodo. Že ime »blok« nam napoveduje, kaj nameravajo snovatelj ž njim. To bo ista gonja, kakor na Francoskem. Saj program združenih svobodomiselcev avstrijskih ne more pomenjati drugega, kakor kulturni boj, ki pač v pravem pomenu besede ni drugega, kakor boj proti katoličanstvu.

Liberalne fraze so izgubile že svojo silo. Ko izvedejo volilno reformo, dvomijo pač merodajni voditelji sedanjih nemških meščanskih strank, da bo širše ljudske sloje vlekla publika o ubogem zatiranem nemštvu. Boje se tudi vpliva krščanskih socialcev. In da si zagotove mandate nasproti nemškimi krščanskimi socialcem, ki gotovo po volilni preobnovi veliko pridobe na škodo nemških svobodomiselnih meščanskih strank, pač združujejo svoje moči.

Če se nemškimi svobodomiselcem posrečijo njihovi načrti in pribore zadostno število mandatov, smemo pričakovati z vso gotovostjo tudi v Avstriji kulturnega boja v vsej njegovi odurnosti.

Saj avstrijski svobodomiselci gledajo z veliko zavistjo na uspehe svojih somišljenikov po duhu in srcu na Francoskem. Jezi jih gotovo, da imajo celo na Španskem zdaj vsled popustljivosti katoličanov nekaj »kulturni boj«.

Ne slepimo se! Tudi avstrijsko krščansko ljudstvo čakajo časi resnih bojev. Svobodomiselni krogi itak ne drže križem rok. Liberalna avstrijska birokracija je itak že v šolah pokazala nasproti katehetom svojo veliko naklonjenost. Kako boli svobodomiselce nerazdružnost katoliškega zakona in pa, da še uče po šolah duhovniki krščanski nauk.

V naših resnih časih mora biti krščansko ljudstvo pripravljeno, da brani svoje svetinje. Po raznih organizacijah mora biti pripravljena združena armada krščanskega ljudstva, da odbije napade svobodomiselne združene armade na svoje svetinje.

I. Jugoslovanski katoliški abiturientski sestanek v Ljubljani.

Sestanek katol. abiturientov je danes pokazal, da kat. zavest med našim srednješolskim dijaštvom od dne do dne bolj raste. Po sveti maši, ki jo daroval v cerkvi Srca Jezusovega ob 8. uri preč. g. o. Saleziji Vodušek, so se podali v Rokodelski dom, kamor je došlo do 200 dijakov.

Predsednik D e r n i č pozdravlja hrvaško dijaštvo (burno odobravanje), se zahvali vsem možem, ki so pripomogli k tej prireditvi. V odbor se na predlog tv. Steleta izvoli kot predsednik D e r n i č, podpredsednik Hrvat Živkovič, II. podpredsednik Kapša iz Novega Mesta.

(Dalje v III. prilogi.)

Gosp. Dornič pozdravlja p. Salezija, dr. Zoreta, dr. Gnidovca, g. Stroja, predsednika »Danice« Božiča, »Zarje« Malneriča in »Slov. dijaške zveze« Dolenc, vse slov. in hrvaške bogoslovce.

G. Šilc govori o »ideji jugoslovanske vzajemnosti«. Izvaja je: Črne trume se zaletavajo v nas in malokje se vidi svetel pogled v boljšo bodočnost: to je podobna slika, kakor podoba proletarijata, ki se bori proti kapitalu. Treba razumeti duha življenja. Morada ne dosežemo uresničenja, pa ponosni moramo biti, da smo morda majhna kamenček dodali k velikemu delu. Narodna ideja je napredna in reakcionarna. Ona je koristna v svoji pravi krščanski obliki, slaba, če se ji pridruži pogubonosna in prezirajoča prevzetnost. O nas velja beseda Mickievičeva: Ta dežela je lepa kot list papirja. Ogenj v naših srcih se skriva kot ogenj v vulkanih. Vsakdo naj postane spomenik svojega naroda.

Že v pristopu v zgodovino nam niso sijali gorki solnički žarki. Bizantinska kultura je redko posijala med nas. Slovani so se morali boriti proti Frankom. Štefan Dušan je bil svetla zvezda. Ta stara doba je imela mnogo kalij za lepo bodočnost! Toda tuji so nas potlačili.

Ni je bilo več osebnosti, ki bi združila srca jugoslovanske. Vzajemnost jugoslovanske je bila lepa misel, a uresničiti se ni smela, prelepa je bila.

Tatenbach, Ungnad tudi nista te vzajemnosti dosegla. Napolen je bil oče Ilirije. Ko je Gaj zaman deloval v tem smislu, smo mislili, da je ta ideja umrla. Toda temu ni tako.

Vsaka velika ideja mora imeti podlage v narodnem bistvu. Jugoslovanske narodne pesmi so nas družile: njih žalostna, globoka melanholija. Narodna pesem je naš svet. Smrt je plavala nad nami. Toda naš up je bil, da dosežemo narodno dostojanstvo.

Mного govoro o narodnosti, toda nam manjka realiziranja idej. Kak krik je nastal, ko se je pojavila misel jugoslovanske vzajemnosti! Naš pogled je zahajal k Čehom in Rusom. Pozabili pa smo Hrvatov. Sedaj pa imamo skupne tudi gospodarske zadeve. Treba, da se ožje spoznamo. Potem gotovo izgine občudovanje tujstva. Svetla luč se nam kaže: Mladina se spoznava. Obe »Matici« delujeta vzajemno, shodi slovanskih časnikarjem mnogo pripomorejo. k spoznavanju jugoslovanske umetniške razstave so silno veliko storile za vzajemnost. Treba nam slovenskih šol in univerz. Lepa je naša dežela, treba da jo še bolj olepšamo. Mnogo domačih krasot in sil je neizrabljenih in tujec nam jemlje našo posest. Priti mora drugače. Toda hitro: kajti po bliskovito napreduje vseh živih dan.

Tov. predsednik pozdravi došlega prevzvišenega knezoškofa Antona Bonaventuro Jegliča in dr. poslanca dr. Žitnika, ki ju zborovavci burno pozdravljajo.

Tov. Dolenec se oglasi k besedi in želi, da se natisne krasni govor v »Zori«. Ne bo umrla naša lepša bodočnost, dokler imamo takih abiturientov.

Takoj kot je drugi govornik Hrvat g. Živkovič nastopil, ga je pozdravil buren aplavz. Njegov govor je bil: »Pogled na stanje hrvatskog srednjškolskog dištva«.

Občno stanje med hrv. dijaštvom v šolah je dobro. Toda načelo »Bog in vera« se premo malo upošteva. Veliko jih hodi po široki cesti, kjer vabijo sirene mlada srca. Preziranje verskih dolžnosti je na dnevnem redu. Katoliške zavesti manjka. To je delo moderne liberalne struje. Mi pa vemo dobro, da dotičniki, ki pojejo le napitnice, a drugega ne delajo, ljudstvu ne bodo pomagali. Nam ni treba besed, mi zahtevamo dejanj.

Naša zgodovina je slavna, kakšna pa bo bodočnost? Naši očetje so bili verni, sedaj pa vsak otrok kriči: Proč od Rima, abcug popi! Kam bo vodilo to? Kot dokaz prebere izjavo nekega abiturienta, ki pravi, da od Rima nimajo Slovenci ničesar pričakovati. Taki nazori morajo peljati v propad in nas morajo klicati k delu.

Mi smo izvršili srednje šole in naš prvi korak v svet je bil k vam. (Odobranje.) Mi znamo ceniti Vas, Vaše delo bo naša luč. Vi imate Mahniča, ki je te misli zanesel k Nam (buren aplavz). Sedaj pa si sklenimo roke in jasno in možko glejmo združeni v bodočnost, ker naše delo nas bo vodilo k cilju. Dijaštvo mora biti naš ponos. In mi imamo ideale vere in ljubezen do naroda. In v dosego teh idealov pomozhi Bog. (Burno ploskanje.)

Predsednik »Zarje«, tov. Malnerič, izvaja, da vede katoliško proučenje hrvaški narod na edino pravo pot do rešitve. Ne samo teoretične so Vaše besede, ampak dejansko ste pohiteli med nas in tako okrepili misel jugoslovanske vzajemnosti.

Tretje gov. tov. Stele iz Kranja: O umetnosti misli krščanstva. Umetnost krščanska je vstala iz razvalin in danes je mogočna stavba. (Cel govor je natisnjen dobesedno v slavnostni številki »Zore«.) Burno ploskanje je bila zahvala dolgemu, a krasnemu govoru. Med tem dojde najzivahtejši pozdravljen g. Rižič iz Dalmacije.

G. I. Cankar pravi, da bijemo sedaj boj za socialni blagor. Organizacija je danes potrebna, delavec mora dobiti dobro etično podlago. Dandanes je težko govoriti o umetnosti sploh, ko skoro jadramo v materijalizem.

Danes je hram lepote opustošen. A veselo znamenje je, da je tov. Stele pokazal, da so še ljudje, ki imajo smisel za veliko moč umetnosti. V naši stranki se še premo malo dela za umetnost. Prepričan pa je, da se bo naš narod po gospodarskem blagostanju tudi vspele umetnostno tako visoko, da bo dočkal konca vekov.

G. Malnerič: Lepota je v resnici. Mi gremo v človeka, v njegovem srcu iščemo vzroka za njegova dela. (Konec prihodnjic.)

Doğodki na Ruskem.

Na tovorni moskovski železniški postaji so uropali mladi roparji 14.000 rubljev. Roparji so ušli. Ko so jih zasledovali, sta bili ranjeni dve neprizadeti osebi. Na postaji Smjela je uropalo pet oseb 17.000 rubljev. Ranjena sta postajenačelnik in neki potnik.

Jako vznemirljiva poročila prihajajo v Peterburg o položaju na Ruskem Poljskem. Pripravljajo kar javno judovsko klanje. Vojaki in policija, zaradi zadnjih dogodkov razkačeni na jude, mirno opazujejo priprave. Generalni gubernator Skalon pa poroča, da je zelo naraslo narodno poljsko gibanje in je že ponovno prosil, naj imenujejo vojaškega diktatorja za Rusko Poljsko. Vsem v Varšavo došlim osebam strogo preiščejo potne papirje. Stolypin je priporočal na Petrovem Dvorcu, naj odpravijo v Peterburgu izredno varstveno stanje.

Na delavce v Moskvi, ki so priredili izprevod, je oddal neki policist strel v zrak. Ker so ga hoteli delavci preteptati, je ustrelil drugi policist nekega delavca. Množica se je na to razkropila.

Agrarni nemiri so nastali v čebakzarskem okraju. Oplenili so hišo deželnega stotnika, ki je ušel. Jako napete so razmere tudi med posestniki in kmeti v vilnski guberniji.

Berolinski listi poročajo, da namerava ministrski svet odpraviti določila, ki omejujejo svobodo judom.

Kljub največji previdnosti ne morejo ob finskiem morskem obrežju preprečiti vtihtapljenja orožja. Na otoku Uttero so dobili zopet skritih 180 pušk in 24.000 patron. Na postaji Masaboy je pa bil nedavno ukraden velik zaboj pušk.

V Podwoloczyski je prišla avstrijska policija dva Armenca, pristaša ruske revolucionarne stranke. V njunem kovčegu so našli puške, bombe in strelivo.

Kakih petdeset mož je napadlo transport jetnikov. Napad se je izjalovil.

Poslanec Saveljev, o katerem so poročali, da je izginil brez sledu, se nahaja v Moskvi.

V Simferopolu so našli na dvorišču hiše bivšega okrožnega rabinca bombe, tiskarno in več revolucionarnih oklicev.

Sedem kmečkih občin je brzjavno ugovarjalo pri Stolypinu, ker so zaprli in postavijo pred vojno sodišče poslanca Onipka. Pišejo: Onipka smo poslali v duno z navodili, da nam pridobi zemlje in svobode. Duma je razpuščena, ljudstvo pa ni dobilo ničesar.

Morilec ministra Šipjagina Melarkov je pobegnul. Z njim so pobegnili neki podčastnik in dva vojaka.

V Kjelcah je bil ubit z bombo na cesti policijski mojster baron Polcov in dva policista. Napadali so ušli.

V Asenlukiju pri Pjatogorskem sta bila ranjena v napolnjenem železniškem vozu železniški blagajnik in orožnik, ki ga je spremljal. Roparji so odnesli 17.000 rubljev in pobegnili v gozd. V Kinešmi pri Kostromi je bilo nekemu tvorniškemu blagajniku uropanih 28.000, v Ivanovu pa 30.000 rubljev. Roparji so ušli.

Podrl se je Mihaelov stolp v Peterburgu. Baje je izgubilo življenje ob nesreči več oseb.

Armada proti judom.

Peterburški listi prinašajo dnevno povelje generalmajorja Klujeva, ki se glasi dobesedno na sledeči način: »Car je vladno duno zato razpustil, ker ni spopolnjala tega, k čemur je bila določena. Svoje zadovoljstvo je izražala revolucionarjem in anarhističnemu vojaštvu, ki se je upiralo častnikom, a spomin na jude, ki so padli kot žrtve od njih samih povzročeni nemirov, je počastila s tem, da so vstali njeni člani s sedežev. Edini namen te izključno judovske dume je bil revolucijo utrditi in carstvo kolikor mogoče razkosati. To ni bila ruska duma, ampak duma v judovski Palestini. Vlada je odredila za lakoto trpeče ljudstvo 100.000.000 rubljev, a duma jih je odredila samo 15.000.000. Tem judovskim poslancem je bilo vseeno, če pomro ruski kmetje od lakote, ker niso pač judje. Armada naj se uči iz tega! Varujte se judovskih agitatorjev!

SESTANEK AVSTRIJSKEGA CESARJA S CRNOGORSKIM KNEZOM.

Črnogorski knez Nikolaj je izrazil željo, da bi rad osebno govoril našega cesarja, ki bo bival ob vojaških vajah v Dalmaciji, če mu pa tega ne bi pripustilo zdravje, pa po dednem princu Danilu. Cesar je ugodil prijateljsko kneževi želji.

PRIHODNJE DRŽAVNOZBORSKO ZASEDANJE.

Dr. Sylvester je izjavil o prihodnjem zasedanju državnega zbora, da bo morala zbornica malo delovati, da reši prevzete dolžnosti. Le malo časa je odmerjenega 17. zasedanju sedanje zbornice, naj jo že potem razpuste ali 12. decembra, 18. ali pa 31. januarja prih. leta. Nasprotniki volilne preosnove bodo najbrže za prejšnjo, pristaši pa za poznejšo dobo. Zasedanja pa ne misli podaljšati ne vlada, pa tudi strankam tak načrt ne ugaja. Odsek za volilno reformo poroča najbrže tekom štirih tednov o reformi.

OGRSKI MINISTRI.

Weckerle namerava finančno ministerstvo odstopiti Kolomanu Szellu. Neki budimpeštanski list dolži Polonyija in bivšega ministra Kristoffya, da sta izrabljevala svoji mesti za borzne špekulacije in priigrala ogromne svote.

OBRAMBA NAŠE MEJE.

Avstrijski državniki ne mislijo, da nastane v bližnjih desetletjih vojska z Rusijo, ob kateri meji so bile nakopičene ogromne vojne sile. Zdaj pa niso potrebne tako številne vojaške čete ob naši vzhodni meji. Zato pa pomnožuje naša država armado ob italijanski meji. Z ozirom na vojne sile ob naši meji nasproti Italiji, je popolnoma umestno, da premeštijo poveljništvo 10. przemyslskega armadnega zbora v Ljubljano. S tem pa še nikakor ni vse storjeno, kar je potrebno, da zadostno zavarujemo mejo. Nasproti Balkanu pač zadostujejo sedanje vojne sile, ker nas na Balkanu pač nihče ne napade, ako ne bi vojske hotela naša država.

A popolnoma drug položaj je pa na naši južnozahodni meji. Tu je pa naša država pač premo storila za obrambo meje. Naša meja od Adrije do Karavank ni prav nič zavarovana. Trst je popolnoma izpostavljen italijanski armadi, ki si ga lahko osvoji, kadar hoče. Nikakor ne more Trst pričakovati, da mu za slučaj italijanskega napada nudi dovolj varstva naša mornarica v Pulju, ki ima veliko manj ladij, kakor jih ima italijansko bojno brodogve.

Južna Tirolska se pač lahko sama brani tudi proti nenadnim napadom. A naša armada bi imela od Južne Tirolske še več koristi, ko bi imeli tam v začetku vojske velike vojne sile. Kakor klin sega Južna Tirolska v Italijo. Ker bi italijanska armada v slučaju vojske najbrže prodrla proti Trstu, bi napadle naše čete na Južnem Tirolskem italijansko armado za hrbtom. Pač pa ni italijanskega poveljnika, ki bi prodiral proti Trstu v zavesti, da ima mogočno armado za hrbtom, ki ga lahko spravi v dva ognja, ko premaga italijanske obmejne utrdbe in prodira nato proti Veroni, Vicenci in Padovi.

Pri zadostnem številu naših čet na Tirolskem je italijanska armada tako izgubljena. Pa tudi samo začasni napad za hrbtom italijanske armade bi jo spravil v usodepoln poguben položaj. Nikakor ni neugodno za razvrstitev naših čet, da sega Beneška med naše meje. Ravno nasprotno je to strateško ugodno naši armadi le v slučaju, ako razpolaga poveljništvo z zadostnimi vojaškimi četami. Zato bi pa bilo popolnoma umestno, ako premešta tudi v Trst in v Trident poveljništva armadnih korov. Pri naših pomanjkljivih železniških zvezah bi bilo potrebno, da imamo na Tirolskem dva, v alpskih deželah pa tri armadne zборе: Gradec, Ljubljana, Trst. Da, v sedanjih razmerah bi ne bilo preveč, ako premešta tudi v Celovec morebiti 6. kašavski armadni zbor.

Taka pomnožitev naših čet ob italijanski meji bi pač tudi najbolj zagotovila mir, ker bi izgubili Italijani vsako veselje do agresivne politike in bi tudi lahko ravnodušno čakali italijanskega napada.

CESAR V BUDIMPEŠTI.

Z velikim spremstvom pride po dolgem času cesar jeseni zopet v Budimpešto. Dne 20. septembra odpotuje cesar v Gödöllő, kjer ostane do zasedanja delegacij. Nato se preseli v budimpeštanski kraljevi dvorec, kjer ostane štiri do šest tednov. Za čas cesarjevega bivanja v Budimpešti prirede mnogo dvornih obedov, plesov in drugih svečanostij. Splošni avdienci bosta vsaki teden dve. K obedom in večerjam povabijo tudi zastopnike diplomacije. Cesar bo tudi navzoč, ko odkrijejo spomenik rajnemu ogrskemu ministru grofu Juliju Andrássyju.

NESRAMNO POSTOPANJE SOCIALNODEMOKR. VODITELJEV Z DELAVCI.

Socialna demokracija pravi, da je delavska stranka, ki dela, da reši delavstvo vseh križev in težav. Lepo to. Zato bi pa morala ta stranka tudi z delavci pri svojih podjetjih postopati tako, da bi bila vzor delavcem. To pa ni. Nečuvna so poročila, kako izkorišča hinavska socialna demokracija delavske moči v lastnih podjetjih. Socialnodemokratski voditelji so odklonili zahteve uslužbenecov po dunajskih socialnodemokratskih konsumnih društvih, ki so zahtevali, naj jim povišajo plače, jim dajo prosto ob nedeljah in pa 1. majnika, ki je socialnodemokratski praznik. Pa sodrug Neumann je tem pasje plačanim param odgovoril, da njihove zahteve niso primerne času. Prav nič na boljšem niso uslužbenec pri vodilnem glasilu avstrijske socialne demokracije »Arbeiter Zeitung«. Njihove opravičene zahteve so odklonili in uslužbenec pri listu so nato hoteli stavkati. A načelnik njihovega društva jim je kratko rekel: Stavkajte, kjer hočete, pri »Arbeiter Zeitung« ne bodele stavkali. Saj ne dobite stavkarske podpore! Znano je, da je berolinski višji sodrug Singer rekel svojim šiviljam, ko so zahtevale zvišanje plač, naj služijo po noči po berolinskih ulicah. A najbolj se je izkazal kot delodajalec višji dunajski sodrug Schuhmeier.. Ravnal je s socialnodemokratskimi zidarji, ki so zidali socialnodemokratski dom v dunajskem XVI. okraju, tako grdo, da so na shodu dne 14. t. m. ogorčeno obsojali Schuhmeierja. Zidarji so mislili, da dobe od strankarskega vodstva pri zgradbi vsaj to, kar zahtevajo pri meščanskih podjetnikih. Pa zgodilo se ni ničesar. Socialnodemokratski stavbeni odbor je z uro v roki in s havanami v ustih priganjal in nadzoroval dela. Gorje mu, ki ni delal kot egipčanski sužnji. Kakor bi mignil, so ga odpustili. To je jako razburilo ostale zidarje, socialne demokrate. Ker so rabili jako slabo gradivo, je stavba le počasi napredovala, kar pa ni šlo rdečim priganjačem v glavo. Socialnodemokratskim zidarjem je zato zavrela kri in pričeli so izvajati pasivno resistenco. A tu so naleteli! Kar je priporočal Schuhmeier železničarjem, je označil zdaj kot hudodelstvo. In zaradi pasivnega odpora je spodil Schumeier 8 delavcev in ž njimi socialnodemokratske zaupnike.

Socialnodemokratska solidarnost pa zahteva, da delavci stavkajo, če kaznujejo zaupnike. In zidarji pri socialnodemokratskem domu so pričeli nato res stavkati. Zdaj so šele razkačili gospoda socialnodemokratskega stavbenega podjetnika Schumeierja. Odpovedali so jim štrajkarsko podporo. Stavkujoči zidarji so postavili straže. Svoj čas jih je peljal Schuhmeier sam v Mödling, da dokaže glavarstvu dopustnost straž ob stavkah. Dal se je celo prijeti orožništvu. A zdaj je isti Schumeier zagrozil stražam, da če ne zapuste svojih mest, pride z delavci Gregerjeve delavnice, ki jih bodo pretepli. Tudi »Arbeiter Zeitung« ni na nikak način hotela priobčiti, da naj ne iščejo dela pri stavbi drugi delavci. Nepopisno ogorčenje je vladalo na shodu proti nečuvnemu postopanju socialnodemokratskih malikov nasproti socialnodemokratskim delavcem. Sklenili so, da povsod odpovejo soc. dem. glasili »Volkstribüne« in »Arbeiter Zeitung« in da ne plačujejo več strankarskega davka. Proti volitvi Schuhmeierja v XVI. okraju se mora nastopiti z vsemi sredstvi. Končno so sklenili, da, ako ne posreduje »Zidarska zveza« energično za zaupnike, porazijo ali načelništvu ali pa prestopijo vsi v krščansko zvezo zidarjev.

PROTIREFORMACIJA MED PROTESTANTI.

Norveški pastor Klaveness v Kristianiji priobčuje v svojem mesečniku Kirke og Kultus članek, v katerem zahteva, naj bi bile po zgledu katoliških cerkvâ odprte tudi protestantske cerkve. V članku naglašja, da je segla reformacija v gotovem oziru predaleč. Kralj in plemstvo sta se polastila cerkvenega premoženja. Odslovili sokatoliško duhovščino. Protestantski pastori so pa uničili s pomočjo policije cerkveno okrasje in oltarje, razen enega, ki so ga dopustili. Zaprli in podrli so mnogo oplenjenih cerkvâ in povsod so zapirali cerkve, razen časa, ko se je vršilo cerkveno bogoslužje. Sredstev niso imeli, da razsvetljujejo in kurijo po potrebi v cerkvah. V Ribe (Jutland) so poizkusili po katoliškem zgledu, da ostane cerkev podnevi odprta. A so to opustili, ker so se igrali v njej otroci in se je ponoči zbirala v njej razna sodrga. Zdrava reakcija popravlja »razuzdanosti« reformacije. Cerkve so v lepem stanu in veliko so jih obnovili v stari krasoti. Imajo tudi sredstva, da jih nadzorujejo in jih kurijo. Pisatelj sodi, naj bi šli protestantje še en korak dalje in naj bi ne zapirali cerkva, ko se ne vrši v njih služba božja. Nato primerja razmere med protestantskimi in katoliškimi kraji na Nizozemskem, v Nemčiji in v Avstriji. Pri katoličanih je versko življenje mnogo bolj izraženo, kakor pa med protestanti. Verskega čuvstva ne urejuje zvonjenje zvonov, kakor delo po pisarnah. Neprenehoma obiskujejo, tudi ob delavnikih, katoličani cerkve in je zato tudi nedeljska služba božja mnogo bolj slovesna, kakor v protestantskih krajih, kjer ima cerkev v sebi nekaj mrzlega in nenavadnega »sijajne sobe«. Ljudje se obnašajo v protestantskih cerkvah prisiljeno in ženirano, ker se ne čutijo v cerkvi tako domače, kakor se čutijo katoličani. Nato pozivlja protestante osobito kodanjske, naj imajo cerkve odprte tudi ob delavnikih. Danski vladni list »Köbenhavn« se popolnoma pridružuje članku in še pristavi: Zakaj naj bi bile cerkve odprte le gotove ure tako hladno in uradno. Jezus in učenci so učili vsak dan v tempelju. Zakaj ne posnema naša cerkev njegovega zgleda?

BOLGARSKA VLADA PROTI TURČIJI.

Glasilo bolgarske vlade, »Novi Vek«, priobčuje jako oster članek proti Turčiji, ki ji očita, da je s svojo zvito politiko napeljala sovražstvo bolgarskega ljudstva proti Grkom. Niti najmanjša pravice nima Turčija, ko trdi, da je bolgarska vlada organizirala namenoma gibanje proti Grkom in ga trpela. Če bi se hotela maščevati bolgarska vlada za grozodejstva v Makedoniji, bi pač ne nastopila proti za makedonske zadeve neodgovorno Grško ali pa proti Grkom, ki prebivajo v kneževini, marveč nastopila bi proti Turčiji. Turčija bi v tem slučaju ne igrala zaščitnice Grške, marveč bi morala varovati sebe ne le samo po diplomaciji. Bolgarska vlada ni tako zaslepljena, kakor množice, ki demonstrirajo proti Grkom. Dobro ve, da je odgovoren za razmere v Makedoniji le en krivec, in sicer Turčija. Kadar bo zahtevala bolgarska vlada za doščjenja, ga ne bo iskala po pouličnih demonstracijah, marveč tako, kakor je to običaj med državami.

RUSKI DRŽAVNI SVETNIK TAT.

V Brestu so zaprli ruskega državnega svetnika Aleksandra Grega, ki je izmaknil neki grofici 60.000 frankov vreden briljant, kateri je bil svoj čas last kralja Ludovika Filipa. Svetnik je skrnil briljant v steklenico v kateri je bila voda za čiščenje zob.

STAVKA V BILBAU.

V Bilbau in okolici so razglasili obležno stanje. Na mostu sv. Antona se je vršil krvav boj. Začetkom spopada so se morali celo vojaki umakniti. Tudi na Markovem trgu so se vršili boji, v katerih je bilo ubitih več oseb. Vse bolnišnice so prenapolnjene ranjenecov. Mnogo prebivalcev zapušča Bilbao.

ITALIJSKI ANARHISTI NA FRANCOSKEM.

V Marseille so preiskali vinoč, v katerem se zbirajo italijanski anarhisti. Našli so tri narisane načrte, o katerih sodijo, da so načrti za izdelovanje bomb. Gostilničarja so zaprli. Policija sodi, da je vodil nameravani napad na Fallieresa Dungello Vincente.

GROF BLOME UMRL.

V Kissingenu je umrl član avstrijske gosposke zbornice Gustav grof Blome. Rajni

grof je bil rojen leta 1829 v Hanovru, študiral je jus, služil nekaj časa v šlezvig-holštajnski armadi, a prestopil leta 1849 v avstrijsko diplomacijo in je služil kot ataše pri avstrijskem poslanstvu v Peterburgu. Carju Nikolaju je vročil leta 1855 spomenico o ruskih načrtih in o ruskih pomočnih virih. Kot delegacijski tajnik je bil prestavljen leta 1856 v Pariz, kjer je postal prejšnji protestant katoličan. Ko je bil še izredni poslanik pri Hanzaških mestih in poslanik pri bavarskem dvoru, je zapustil leta 1866 diplomacijo. Cesar ga je imenoval za člana gosposke zbornice. Grof Blome se je takoj pridružil najodličnejšim katoličanom gosposke zbornice. V razpravi o protiverskih zakonih je ostro govoril dne 18. marca 1868 proti brezverskim zakonskim načrtom. V svojem govoru je kazal tudi na škodo zaradi cerkvenih zakonov cesarja Jožefa II. in tako razdražil liberalno judovsko sodrgo, da je priredila zaradi njegovega govora demonstracijo. Liberalni tok v Avstriji mu ni bil všeč. Gnjusila se mu je liberalna hinavščina tako, da se dolgo vrsto let ni udeleževal sej gosposke zbornice. Šele por Taffeom je prišel zopet v zbornico. Udeleževal se je osobito leta 1882 razprav o šolski in pa o obrtni noveli. Liberalci so grofa Bloma zaradi njegovega globokega katoliškega prepričanja zelo sovražili. Še zdaj, ko je umrl, se ne ravno v dostojnih besedah spominjajo rajnega katoliškega politika.

VSTAJA NA KUBLI.

Vstaja se strašno hitro širi. Vlado skrbi, ker primanjkuje orožja in streliva. Na Pinar del Rio se je utaboril vstaški voditelj Guerra. Na tisoče vstašev se mu je pridružilo. Guerra je zasedel 23. t. m. mesto San Luis. Na vstajo ni prav nič vplivalo, da je zaprla vlada generala Castilla in Gomeza. Newyorški trgovci zahtevajo, naj posežejo Zedinjene države v kubansko vstajo, predno se preveč ne razširi, in naj anektirajo otok. Dne 23. avgusta je bil umorjen vstaški črni general Banderas v boju s kmečko gardo pri Hoyu. Vstašji ga bodo zelo pogrešali, ker ni poznal strahu. Havanskega guvernerja generala Nuneza so poizkusili umoriti.

Na vstajo so se pripravljali že, kar so izvolili predsednika republike. Zadnja dva meseca so uvozili cele ladje orožja s polotoka Floride na Kubo. Tudi v Havanni se govori, da anektirajo Kubo Zedinjene države, ki podpirajo revolucijo. Ko so osvojili vstaši San Juan de Martinez, je naznanil Pino Guerra ravnatelju kubanske zahodne železnice: »Polastil sem se Vaše postaje. Ako se nahajajo vojaške čete na progi, razstrelim postajo in mostove. Iz Havanne se je odpeljal vlak z vladnimi četami proti Pinaru del Rio. Vstaja baje narašča vsako uro.

KRIZA V NAJVIŠJIH KROGih NEMŠKE BIROKRACIJE.

Cesar Viljem je pozval po posebnem dopisancu ministra Podbielskega, naj se opraviči in vložijo prošnjo za odstop. Cesar je zato tako dolgo odlašal z odločitvijo, ker je Podbielski vojak in uvedejo zato proti njemu tudi častni sod. Cesar Viljem stoji sedaj pred dalekosežnimi odločitvami glede podtajništva kolonijalnega urada in o še višjem dostojanstveniku. Najbrže bo moral odstopiti tudi nemški državni kancler, ki je vedel, da je Podbielski v zvezi s tvrdko, ki je nabavljala opravila nemško-afričanskim četam.

Jeseniške novice.

J Na Sv. goro je romala 16. t. m. dekliška in ženska Marijina družba brezniska in gorjanska. Ravnateljstvo državnih železnic je znižalo vozne cene tako, da je bilo treba plačati za osebni vlak polovico brzovlaka. Romarji so na vozarini prihranili vsled tega 170 kron. Vožnja radi premnogih tunelov in črnega dima ki se valji z železniskega stroja na novi železnici ni prijetna. Človek se umaže, če se tako oazi. Po vozovih je polno saj, kamor primeš, pa si črn. Tudi obleko si umažeš, ne pomaga nič. Res je potrebno, da železniska uprava na novi progi upelje boljši premog in vozove pusti večkrat osnažiti.

J V Solkanu pri Gorici nam je bilo všeč ker so ljudje tako prijazni, in ker tako blizu »laške« Gorice kažejo odločno slovensko narodni značaj. Napiso so povsod slovenski in sicer samoslovenski. Kar sram nas je bilo Jeseničanov Pri nas se toliko vpije o narodnosti, pa so napisali skoro do zadnjega vsi dvojezični, slovensko-nemški. Morda je pet samoslovenskih napisov na Jesenicah in na Savi skupaj. Največji narodnjaki se ne sramujejo nemških napisov na svojih hišah! Ravno sedaj po otvoritvi nove železnice bi morali Jeseničani še bolj gledati na to, da Jesenice vsakemu pokažejo slovensko lice.

J Proč z dvojezičnimi napisi! Vsak naj si šteje v narodno dolžnost, da zamenja dvojezični napis s samoslovenskim! Čez en mesec bomo začeli objavljati imena vseh tistih, ki bodo še imeli dvojezične napise.

J Pregledovanje stanovanj se začne prihodnji teden. Hišni gospodar bo obvešččen en dan poprej, predno se pregled izvrši. Po dva iz socialnega odseka bosta stanovanja pregledavala v imenu občine. Občina bo dobila tako zanesljive podatke, koliko pomanjkanje stanovanj je in tako bo dobila tudi podlago, na kateri bo mogla kaj ukreniti, da se stanovanjske razmere ugodneje uravnajo.

J Socialni odsek je imel 21. t. m. sejo in določil, kako naj se pregledovanje stanovanj izvrši. Sklenil je tudi poklicati v odsek kot večšake zdravnika dr. Kogoja, inženirja Bachmanna in enega izmed delavstva, ki naj ga imenuje odbor strokovnega društva. Sklenil je slednjič pri prihodnji občinski seji predlagati, da se vpelje zglasovalni urad pri županstvu. Vsak hišni posestnik naj bi imel dolžnost županstvu naznaniti vse stanovalce v svoji hiši in vsako premembo, kadar se kdo iz hiše izseli

ali preseli. Velikega pomena bo to zlasti za določitev domovinske pravice in pa v policijskem oziru.

Hotel pri sv. Križu nameravajo zidati. Dobro bi služil vsem, ki bi delali izlete na Golico, kjer je najkrasnejši razgled po Koroškem. S sv. Križa na vrh Golice je dve uri. Sv. Križ leži 950 metrov nad morjem. Hotel v tem planinskem kraju bi dobro prišel tudi vsem, ki bi se hoteli poleti odpočiti od celoletnega truda in živce okrepčati. Nastanili bi se lahko za nekaj časa v zdravem planinskem zraku. Nekaj Jesečanov je za to idejo dr. Gregoriča, ki ima gori že svojo vilo, zelo vnetih. Morda bo res kaj in tedaj bom že poročal.

J Občinski gozdar — ne redar — je postal A. Resman. Redarja smo imeli že prej, a tudi gozdarja potrebujemo, imamo precej gozda, obenem bo po polju pazil, da se ne bo delala škoda.

Idrijske novice.

J Izlet je napravilo na sv. Višarje, Brezje in v Ljubljano od 17. do 21. avgusta mnogo udov katoliške delavske družbe in njih znanec, skupno nad 90 oseb. Dasi je 16. in 17. avg. hudo deževalo, šli smo, kakor smo bili domenjani. Na Gorenjskem nas je 18. avgusta pozdravilo tudi solnce in najpriaznejše vreme nas je spremljalo do sv. Višarj. V jutru pa smo gledali našo pozno jesen, naletaval je sneg. A nismo postali slabe volje. Kako tudi? Cerkev je bila zjutraj polna, in med romarji smo gledali lepo vrsto kranjskih fantov, vojakov 17. polka, ki so prišli po utrudljivih vajah preteklih dni in vkljub snegu Marijo na njen praznik počastiti na visoke Višarje. Tudi sv. zakramente je prejelo več vojakov. Oddelek našega cerkvenega zbora je lepo pel pri dveh sv. mašah. Pevci so izredno ugajali znanec in tujcem-romarjem, dasi jih je pred kratkim mladi dolgoletni glasbenik, a ne politik idrijski hudo pokrtačil v »Slov. Narodu«, da ne znajo sopsti, kadar pojejo. V Ljubljani smo si ogledali deželni muzej in druge zanimivosti. Ob najlepšem vremenu smo se vračali proti domu 21. avgusta popoldne.

J Ljudska hranilnica in posojilnica dobro napreduje. To »Narodovce peče kakor vsako delo, ki je ljudstvu v prid. Svoj čas je pisal »Narod«, naj bi pomagali onim, ki iščejo posojila. Poslušali smo nasvet ter napravili obrestno mero za posojila 4¹/₂%. Tri leta pozneje pride za nami druga posojilnica, ki isto stori. Pričakovali bi zahvale, ker smo ravno mi zlagjali premnogim moreče breme. A liberalci ne pozna hvaležnosti, pozna za nas le bič. Pa tudi tega se ne ustrašimo, mi gremo naprej, in naj liberalce še tako boli! Kar se pa tiče previdnosti pri posojevanju, nas prav nič ne skrbi meriti se z drugimi posojilnicami. Ako se vam ljubi, pa začnimo! Tudi opazka glede volitev ni primerna. Saj nismo še pozabili, kako se je ravnalo pri neki hranilnici — pa ne naši »Ljudski« —, ko se je neki naprednjak bal le volitve v hranilnico. Več zveste prav lahko pri načelniku narodno-naprednega kluba v občinskem odboru. Na razpolago smo pa tudi mi.

Velika nesreča bi se bila lahko zgodila pretečeni teden. Razne zaboje je nakladal na voziček, ter jih hotel peljati od sv. Trojice navzdol na veliki trg. Kopica otrok se približa postrežku, ter mu hoče igrati se z vozom in praznimi zaboji pomagati. A voziček zdrči po strmi cesti, otroci ga ne morejo več ustaviti ne voditi, zato zadete z vso silo ob vrtni zid na Mestnem trgu. Mali fantiček se je tam igral, voz ga podere na tla in zaboji, ki so zdrsnili raz voza, opraskajo otroka do krvi. Nezavesten je oblegal na tleh, a menda okreva. Malo več pazljivosti je pač potreba na takih krajih; ne samo otrokom pustiti, da se po svoje igrajo, če tudi ne s težkim vozom.

Pozor udeležniki III. slovenskega katoliškega shoda!

V Ljubljani pojdite v gostilne, ki so naročene na dnevnik »Slovenec«, in te so:

Restavracija in kavarna »Union«, Miklošičeva cesta za franciškanskim samostanom. — Ivan Dachs, Florijanske ulice 33. — Fr. Ložar v »Rokodolskem domu«, Komenskega ulice. — Mar. Rozman »pri zlati ribi«, Spitalske ulice 7. — J. Cotič, Karlovska cesta. — Pivovarniška restavracija »Perles« (Jožef Košak). Prešernove ulice poleg glavne pošte. — Iv. Sušteršič, v. pri Bobenčku, Sv. Petra c. — Krisch Peter »pri zvezdi«, Cesarja Jožefa trg 2. — Bizelj Tomaž, Pred škofijo 11. — Činkole, Kopitarjeve ulice 4. — Zabukovec Anton, Breg 1. — Zajec Antonija, Poljanska cesta 21. — Kralj Nežika, sv. Jakoba trg. — Ahlin Ivan, Karlovska cesta 28. — Albert Anton »pri Roži«, Židovske ulice (plzensko pivo). — Barborič Marija, sv. Petra nasip 5. — Prl »stefanu (Pogačnik Al.) za franč. cervvijo. — Bevc Jakob, Dunajska cesta. — Bizjak Fran, Tržaška cesta 1. — Bončar Egidij, sv. Petra cesta 59. — Boštjančič Jožef, Kolodvorske ulice 29. — Cusak Ana, Poljanska cesta 48. — Češnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33. — Dermastia Ana, Zaloška cesta 3. — Fabjan Ivan, Vodnikov trg 2. — Fantini L., Ključavniške ulice 5. — Friedl, Gradišče. — Hartman Matevž, »pri Figovcu«, Dunajska cesta. — Jelenič Jernej, Stara pot, Zaloška cesta. — Jerman Ivan, Kopitarjeve ulice. — Kenda Ivan, Švicarija. — Kopač Ivan, Metelkove ulice 4. — Kos »pri Levu«, Marija Terezije cesta. — Kovač Antonija, Križanske ulice »Pod Skalco«. — »Pri Lipi«, Židovske ulice 1. — Hotel »Lloyd«, sv. Petra cesta 9. — Maček Jožef, Krojaške ulice. — Mrak Valentin »Pri Novem svetu«, Marija Terezije cesta 16. — Poljšak Franc, sv. Martina cesta 32. — Ravnikar Matej, sv. Jakoba trg 2. —

Schiava de Anton »Hotel Gražar«, Dunajska cesta 32. — Slatnar Franc »pri Cenkarju«, Gradišče. — Stele Marija, Poljanska cesta 26. — Strle Jakob, sv. Petra cesta. — Škof Fr., Rečne ulice 8. — Špunt Jakob »pri Auerju«. — Schrey Josip »Južni kolodvor«. — Štrukelj, hotel, Tauber Josipina, Dalmatinove ulice 15. — Težak Anton, sv. Jakoba trg 4. — Tratnik Leopold, sv. Petra cesta 27. — Vo-dišek Franc, Resljeva cesta 22. — Zupan Anton, Stari trg 18. — Zupančič Franc, sv. Jakoba trg 7. — Ivana Jeglič, vinska klet, Pred škofijo. — Hotel Ilirija, Kolodvorske ulice. — Gostilna pri Černetu-Lovšinu, na vogalu Gradišča in Hilšerjevih ulic. — Minka Zajc (pri Jurju), Poljanska cesta 11. — Lampreht, gostilna v Kolodvorskih ulicah. — L. Blumauer, »Novi Tišler«, Kolodvorke ulice. — Moze-tič, Tržaška cesta. — Vse kavarne.

Ako je kdo pomotoma izpuščen, naj nam naznani.

Štajerske novice.

Paberki z zaupnega shoda v Mariboru.

S Štajerskega, 23. avg.

Neuspeh slovenskih poslancev glede volivne preosnove na Koroškem in na Štajerskem so mnogi pripisovali njihove nejednosti in neslogi. A tega niso povedali, kdo je vzrok njihove nejednosti in nesloge. Kako-li bi mogel resen politik iti s Plantanom, dr. Tavčarjem itd., katerim je vsak klerikalec najgrša stvar na svetu? Gospodje, na jeziku imate edinstvo in slogu, a sami delate ravno nasprotno, Vaš evangelij, vaša dušna hrana je »Narod«, in s tem delate na Štajerskem razdor. »Slovenskemu Narodu« vse odpustite. Če »Slovenec« kako osebo okraja, je to že nekaj strašnega in nečuvnega, če pa »Slovenski Narod« mesec za mesecem z najgršimi psovskami obsipava svoje politične nasprotnike, je vse prav in dobro! Gospodje, če vam je za slogu, pustite »Sl. Narod«! Drugače si pa sami zapišite nasledke.

Poslanec se je nadalje očitala nespretnost, nepoznanje razmer, prijaznost nasproti vladi itd. To je bilo posebno čuti iz govorov dr. Verstovška, dr. Brejca in dr. Hrašovca. O dr. Brejcu se že mora reči, da je delaven, a vi, celjski, mariborski, ptujski in drugi gospodje, pomedite prej pred svojim pragom! V okolici celjski vlada grda narodna zapanost, nemškutarstvo se širi, da je strah! Glejte, gospodje, kako lepo polje imate, da širite ondi omiko in narodno navdušenje. Sami storite najprej svojo narodno dolžnost, potem drugim našteвайте njihove grehe. Pojdite in poučujte ljudstvo, sejanje kranjskega liberalizma pa pustite! Enako storite mariborski in ptujski gospodje! Zlasti dr. Verstovšku svetujemo, da naj se poprime tega dela. Pripravi naj si pa boljše govore kot ga je imel v Mariboru, ker tako »zvezanih otrokov« na deželi niti najbolj priprosti ljudje ne bi mogli požirati.

Govor dr. Ploja na shodu je zelo ugajal. G. dvorni svetnik je zagovarjal volilno preosnovo, kazal niene dobre strani in velik napredek, katerega pridobimo ž njo i Slovenci. Mož je dobro odgovarjal na vse ugovore svojih nasprotnikov.

Resolucije so bile le tri enoglasno sprejete. Prišlo bi bilo najbrže do burne debate, če bi ne bilo zborovanje že tako dolgo trpelo. Mnogi vdeležniki shoda so mrmrali, a na zadnje radi ljubega miru — seveda obse deli in molčali. A mi rečemo: na Štajerskem že imamo razdor. Delajo ga tisti »Narodovci«, ki vso krivdo v zadevi volilne preosnove vane na neednost slovenskih poslancev. Če ste tako navdušeni za edinstvo in slogu, čemu nam prodajate »Narodov« liberalizem? Besede ne veljajo nič, pokažite dejanja!

Š Kmečki prijatelji. Politično društvo »Naprej« v Celju, je našim poslancem, na katere »Domovina« pod nadzorstvom notarja Baša pljuje, ukazalo obstrukcijo. Tako so sklenili na zadnjem občnem zboru. Poizvedovali smo, kedo je tako mozočen, da kar veleva, in naznanilo se nam je, da so bili to znani celjski liberalni kričači. Najbolj se je ustil znani agent banke »Slavije« I. Likar, ki ga imajo zaradi njegovega »solidnega« postopanja naši kmetje že tako zapomnjenega, da govori lahko o veliki sreči, ker se mu doslej še ni zgodilo nekaj človeškega. Bili so skupaj vsi, ki vlečejo znani liberalni voz. Seveda so si proviščili razne naše poslance zaradi volilne reforme. Prizanesli tudi niso navzočemu g. dr. Korošču, ki jim je pa odkrito povedal, da je zabavljanje mnogo lažje kot delo. Značilno za te gospode pa je bilo, ko so nekateri ki volilni reformi izjavljali, da radi dajo dva kmečka mandata za en tržki. Tako tedaj. Vi kmečki prijatelji, kmetu bi vzeli dva zastopnika, da dobite sami enega!? To naj si naše ljudstvo zapomni! Ali je to stališče slovensko, ail je demokratično?! Namen teh premišljanj in pobožnih želj je jasen. Gospodje vidijo, da s kmetov ne dobijo nobenega liberalnega poslanca, zato bi ga radi imeli iz mesta. Da to dosežejo so pripravili prodati slovenske in ljudske koristi. In taki ljudje, naj bodo sodniki nad našimi poslanci! Ejdna sreča je, da ostanejo njih želje — samo žemlje in nič več.

Š Nesramno izzivanje. Ptujski pek Ornik, ki županuje v Ptuj, ne izpusti nobene prilike, da ne bi kazal svoje ohole in prismojene nadutosti. Tako je tudi na cesarjev rojstni dan 18. t. m. dal na mestnem uradu razobesiti frankfurtarsko zastavo, torej zastavo, o kateri je vedel, da cesarju ni ljuba in da so jo na Češkem pred njim skrivali. Vse mesto se je zgražalo nad to podlo provokacijo, zlasti so jo obsojali vojaški in uradniški krogi pa tudi pametnejši »takozvani« Nemci. Takih mož, ka-

kor je Ornik ima hvala Bogu Ptuj le malo: ker ne more postati drugače slaven, si pomaga s protinastičnimi demonstracijami.

Š Le odkrito! »Slovenski gospodar piše: — Na dan z imeni! Z dovoljenjem in tudi s sodelovanjem celjskih gospodov se je začela zadnji čas rušiti v narodnem ozlru toli potrebna sloga. Gospodje hočejo biti sami pri svojem »delovanju«; kajti to delovanje je tako, da ga res mi drugi ne moremo odobravati. Sedaj se pripoveduje, da hoče nemški šulferajn v okolici zidati nemško šolo. In »Sl. Narod«, ki svoje ljudi v Celju prav dobro pozna, pripoveduje: »... nas Slovence pri ti zadevi mika nekaj družega. Ni več tajnost, govori se tuintam, da se je prostor za bodočo nemško šolo v Gabrjih prodal po Slovencih ter da se je dotična kupna pogodba delala celo v slovenski pisarni. Mi hočemo resnico izvedeti, na dan ž njo!« Vsi smo prepričani, da »Narodu« ni za to, da se resnica zve, ampak s to navidezno odločno notico je hotel samo celo zadevo spraviti z dnevnega reda, toda poskrbeli bomo že mi, da se bo resnica res zvedela. — K temu dostavljamo, da smo že svoj čas, pred več mesci, prinesli to vest. Naš dopisnik nam je označil g. dr. Serneca kot onega, ki je odprodal od zemljišča, določene za slovenski dijaški dom, potrebni svet za šulferajnsko šolo. Kaj je na tem resnica?!

Š Ogenj v Mozirju. V četrtek 23. t. m. je izbruhnil v sušilnici gospoda Karol Goričarja (Makse) velik ogenj. Širil se je z neznanom hitrostjo ter uničil dvema gospodarjema — g. Franu Cesarju in g. L. Trogarju ves hmelj. Škoda hmelja se ceni do 400 kron uničene lese 200 kron, škoda na poslopju in sušilnici pripravi se pa ceni blizu 500 kron. Vrhteja je bila nevarnost za sosedne hiše velika. Na Lipoldove verandi je bila opeka že tako razgrta, da je človek ni mogel prijeti. Za sušilnico stoji marof poln sena; iskra bi zadostovala in velikanski požar bi izbruhnil. Kako je nastal ogenj — še ni znano. Ljudje, ki so pomagali, je bilo zelo veliko in tudi domača požarna bramba je bila pridna.

Š Sv. Barbara pri Mariboru. Dne 15. t. m. je posestnik Feliks Sattler učil voziti svojega mladega konja; ker je že nekaj znal voziti, vsede se njegova žena s 5letno deklico na voz. Ob strmi cesti nad Bračičem se izogne prišedšemu vozniku na strmo obrežje, pod katerim leži vinograd. Ali konj se nekaj vstraši, vrže pri uzdi držečega gospodarja po strmini, a voz z ženo in dekletcem se prekucne na brajde tako nesrečno, da je dekletce priletelo z glavo na kol, ki ji je lice razparal in desno oko uničil — a materi se je zlomila roka. Takoj so se morali podati v Maribor, deklico so pa peljali v Gradec.

Š Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil zakonski sklep deželnega zbora štajerskega, s kojim se dopuščajo kanalizacijske stavbe v mestu Radgona in se dovoljuje mestni občini pobirati posebne naklade za speljavanje hišnih kanalskih odtokov v javne občinske kanale.

Dnevne novice.

+ Došlecem na I. jugoslovanski abiturijentski sestanek. Veselo znamenje je, če mladina zboruje v imenu katoliške ideje. Nekaj posebnega je letos, ko so se združili slovenski in hrvatski abiturijenti, da skupno manifestirajo za najlepšo in največjo jugoslovansko misel: bratstvo na podlagi katoliške vzajemnosti. Vaš sestanek je predhodnica velikim zborovanjem v prihodnjih dneh, začetek dela. V njem vidimo pravo zblizhanje mladih duhov v obrambo krščanske kulture na jugu. V njem pa je tudi izražena organizatorična misel: jugoslovansko dijaštvo naj vsako leto na enak način združeno pokaže smisel za velike ideje. »Naprej do zmage«, je Vaše geslo. Prav, v mladih srcih ni strahu. Mladina si upa več, kot je v njenih močeh. To je njena lastnina in ne nečastna. Energijo, ponos in zavest, ki jo kažete prigodom tega sestanka, pozdravljamo v imenu vseh zavednih katoliških Slovencev, želje vam iz srca: »Naprej do zmage!«

+ Goriški Slovenci na III. slovenskem katoliškem shodu. Goriških Slovencev pride na tretji slovenski katoliški shod do 600. Iskreno pozdravljeni v beli Ljubljani! Pozdravlja vas vse, katerim je v resnici Ljubljana središče Slovenije! Mnogi bodo to pot prvič videli Ljubljano. Naj bi ponesli iz Ljubljane prijetne spomine.

+ Društvene zastave na III. slovenskem katoliškem shodu. Doslej je oglašanih 44 društvenih zastav, ki bodo jutri zbrane na velikem zborovanju.

+ H komerzu »Slovenske dijaške zveze«. Ker so se za letošnji dijaški komerz opustila vsa pismena vabila, zato vabi tem potom »Slovenska dijaška zveza« najljudneje vse svoje p. n. somišljenike, podpiratelje, posebno pa vse udeležence III. slovenskega katoliškega shoda na svoj slavnostni komerz sklepom slovenskega katoliškega shoda v torek, dne 28. avgusta t. l. v veliki dvorani hotela »Union«.

+ Nasprotniki katoliškega shoda sklicujejo za jutri celo vrsto protestnih shodov, in sicer marširajo najprej socialni demokratje, liberalci pa kimajo za njimi. Sploh liberalci ne spravijo drugega skupaj v naši deželi, kot nekaj slabih tarok-partij. Socialna demokracija

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—Zamenjava in ekstomptuje
iztrebane vrednostne papirje in vnovcuje
zapale kupone

Vinkuluje in devinkuluje volaske ženitninske kavcije.

Zakompt in takav...
Borsna naročila.**Rezervni zaklad K 200.000.—**Daje predjme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.**Podružnica v SPLJETU.**

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Zidarji

se sprejmo proti dobri plači pri stavb. podjetništvu 1898 3-2

F. Trumler, arhitekt,
Pred škofijo, Ljubljana.

Sprejme se takoj 1889 3-1

krepak učenec

ali pa šele

izučen pomočnik

za mesarski obrt. — Kje, pove iz prijaznosti upravnštvo „Slovenca“.

Zmožen 1880 3-3**zidarški polir****30 zidarji in težaki**

se takoj sprejme pri stavbnem podjetju

Polz & Knoch,
Gradišče šte. 17.**Abstinentna restavracija****v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27**

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu za časa III. katol. shoda in dalje svojo

izborna kuhinja.

Za dobro hrano in pijačo bode dobro preskrbljeno po zmernih cenah.

(Sprejemajo se tudi gospodične v poduk v kuhi.)

1874 3-2

Alojzija Tratnik.

Lesni odpadki

se lahko dobe vsak dan, ne več po 3 glid kubični meter, marveč samo po 2:50 glid. kubični meter. 1784 (3)

Naročila sprejemajo se v pisarni

A. Deghenghi, Kolizej.

Sprejme se 1875 3-3

učence

za trgovino z mešanim blagom, za pekarijo in za slasličarno.

Pojasnila in pogoji pri **M. Arh, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.**

Sprejemem takoj spretnega

TESNOPISCA

1873 3-3

Odvetnik **dr. Franko**
v Gorici.**Posestvo**

v Kazljah na Krasu št. 27, prve vrste, obstoječe iz krasnega poslopja, vinogradov, pašnikov in gozdov, je na prodaj. Posestvu pripada tudi vodnjak in mlin. Lastnik posestva dovoljuje vsakemu kupčevalcu vpogled. 1894 8-2

Josip Kljuder, trgovec v Kazljah, pošta Sežana.

O. Bernatovič

prodaja od 18. avgusta do 15. septembra radi pomankanja prostora po zelo znižanih cenah, dokler je kaj zaloge:

300

jopic za dame in deklice po glid. 1:50, 2:—, 2:50 3:— do 5:—.

100

površnikov (raglansev) za dame in deklice v vseh barvah po glid. 2:50, 3:—, 4:—, 5:— do 6:—.

300

oblek iz sukna in kamgarna za gospode in dečke po glid. 3:—, 4:—, 5:—, 6:— do 8:—.

250

pralnih oblek iz sukna za otroke po glid. 1:— do 2:—.

Volnati klobuki za gospode in dečke od 50 kr. višje.

Površniki, ulstri, pelerine in haveloki po globoko znižanih cenah. 1842 8

Angleško skladišče oblek.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.**Mizarske pomočnike**

1899 5-2

za stavbeno delo

sprejme takoj v trajno delo

„Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano“,

delavnica s strojnim obratom na parno silo.

Naznanilo in priporočilo.

Nekdaj „Kafnerjeva pivarna“ na sv. Petra cesti št. 47 je zopet otvorjena. Jsta je na novo urejena in se bode vodila pod imenom

„Meščanska pivarna“

in pod vodstvom podpisanega. Nastavljena so fina naravna vina iz Dolenjske, Štajerske, Istre itd.

Toči se vedno sveže salonsko in marčno pivo.

Dalje se dobi: čaj, kava, čokolada, malinovec, limonada in druge osvežilne pijače, ob vsakem času. Izborna mrzla in gorčka kuhinja, kosilo in večerja v abonoment.

Čez ulico vse ceneje.

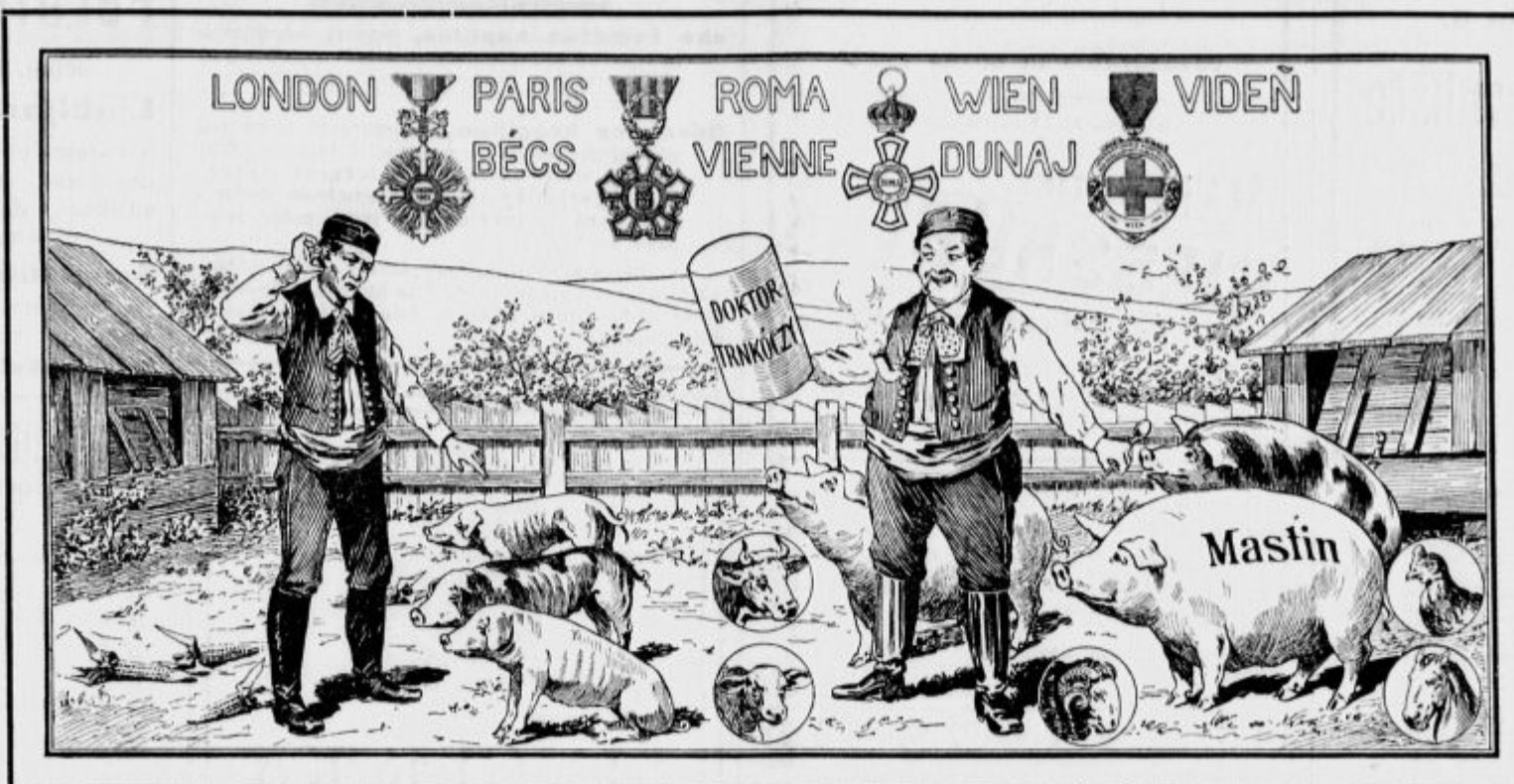
Vabim tedaj svoje dosedanje, kakor tudi druge nove častite goste v „Meščansko pivarno“, kjer bodo točno in kar najbolje postreženi.

Z najodličnejšim spoštovanjem

1906 1-3

Alojzij Rasberger, restavrater.

Mastin!

Mastin!

Krmilno, varstveno

sredstvo doktor pl. Trnkóczy-ja se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom

MASTIN.

Previdni kmetovalci ga primešajo krmi vsaki domači živini. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih pri živinoreji, ki se dosežejo z mastinom.

==== **Tovarniška zaloga:** =====
Lekarna pl. Trnkóczy, Ljubljana.

1891 1-1

NAJNIŽJE CENE!

F. M. NETSCHEK

Resljeva cesta št. 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 37

ces. in kralj. dvorni
ustanovljeno l. 1846

zavod za uniformiranje
l. 1846 ustanovljena

(poleg novega mostu)

pri „VELIKI TOVARNI“.

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu naznaniti, da je ravnokar došla nova ogromna zaloga jesenskih in zimskih narejenih oblek raznih vzorcev in kakovosti.

Vsakovrstne jesenske in zimske	suknje za gospode in dečke
” ” ” ”	haveloke ” ” ”
” ” ” ”	pelerine ” ” ”
” ” ” ”	obleke ” ” ”
Vsakovrstne jesenske in zimske	paletote za dame in otroke
” ” ” ”	kostume ” ” ”
” ” ” ”	jopice ” ” ”
” ” ” ”	krila ” ” ”
in ” ” ” ”	pelerine ” ” ”

Zagotavljam Vam najnovejše vzorce, dobro kakovost in delo **po najnovejšem kroju.**

Velikanska zaloga otročjih kostumov.

Naročila po meri izgotavljam točno, fino in trpežno v najkrajšem času.

NAJNIŽJE CENE!

Najsolidnejša postrežba!

Sveže blago!

Šolske sestre v Trstu,
via P. Besenghi 6.

Učilišče in vzgojevališče za deklice.

1421 26

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osem-
razredne ljudske šole na Primorskem.
Letna plača 450 K. — Hiša z vrtom, lep in
zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica.
Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.
Pouk v slovenskem, nemškem, italijan-
skem, francoskem in angleškem jeziku;
v godbi: glasovir, gosli, citre, petje; v žen-
skih ročnih delih, v risanju in slikanju.

PATENT-ANWALT
D. FRITZ FUCHS
dipl. inženir in
Chemiker
(beide)
Technisches Bureau
INGENIEUR HAMBURGER
Wien, VII. Siebensterngasse 1.
1009 52-47

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico,
poselsko sobo in z drugimi pritlikli-
nami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravnistvu tega
lista. 1759 9

HIŠA

še 10 let davka prosta, v brezprašnem kraju,
z novo urejenim vrtom, je **na prodaj**
v Sp. Šiški 214. — Več se izve pri lastniku
ravno tam. 1785 3 3

Puškarškega vajenca

takoj sprejme FR. ŠEVČIK, puškar v
Ljubljani, Židovske ulice 7. 1850 6-3

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim
sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživačoče, vzbuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je
ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Isvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**
vlezo. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekt zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
poerijakih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
nom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lusenik-
u Ljubljani. 114 52-31

Proda se iz proste roke

pritlična hiša

z gospodarskim poslojem in
okoli 5100m² prostega sveta na Opekarski
cesti št. 26. Hiša je pripravna za gostilno
in gospodarsko posloje za prodajalno in
skladišče. Dobi se tudi lahko od lastnika
gostilniška obrt.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji.
Vsa nadaljna pojasnila daje lastnik hiše
istotam. 1752 10-6

Dunaj-

sko želodčne kapljice, vetrove odganjajoče
in želodčni krč utešujoče priznano uspešno ljud-
sko zdravilno sredstvo. Steklenca 20 vin., 6
steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo
očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skat-
ljica 70 vin. — Dobita se v lekarni **Mardet-
schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v**
**Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg želez-
nega mostu.**

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada“ (oblast-
veno zavarov.): **Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna**
voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in
Ada-pomada. 183 49-30

949 34 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce
pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi tr-
govci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi
svojih strojev nikdar ne oddajamo takim tr-
govcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“
k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke
dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo
niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati
posamnih delov.

A. TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote,**
marmelade, kandirano sadje in posebno po najnovjšem načinu izdelovano
cikorijno moko v lesenih zaboječkih

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (7) Berite plakate

Arhitekt

1672 15

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe,
pr-zidave, adaptacije, prenovitve, rekon-
strukcije, dalje izdelavo načrtov in prora-
čunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst po-
slojja in izvedba perspektivnih risb za ista.
Izredno kulantno cene in točna izvršitev

Cementna zarezna stresna opeka
iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Trpednost in
strela, kakor iz vsake
druge vrste stresnih opek
iz ilovice. 2524 32

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Oddajo se:

za takoj in november termin **pisarniški,**
društveni, trgovinski prostori,
kakor tudi **kleti, skladišča, mala**
in **velika stanovanja.**

Več poizvz se v pisarni **Deghenghi,**
Kolizej. 1706 4

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali
za pisarne dajo se takoj v na-
1760 jem, ravno tako tudi 8

hlev za dva konja.

Naslov izve se pri upravnistvu „Slovenca“.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 V Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zava-
rovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo
tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica vsprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji,
da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov,
se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi usta-
novni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

1878 1-1

Edina domača zavarovalnica!

Svoji k svojim!

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popust!

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČIĆ-u.**

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu. 873 52-18

1819 4-4

Naznanilo.

Podpisanec naznanja uljudno slav. občinstvu, da je njegovo tovarno papirnih in kartonažnih izdelkov preselil iz Ljubljane na

Vir pri Domžalah.

Cenene delavske moči in druge udobnosti stavijo me v prijeten položaj cenjene odjemalce kar najceneje postreži.

Obenem se zahvaljujem za dosedaj izkazano zaupanje najtoplejše in prosim, da me tudi zanaprej s svojimi cenjenimi naročili počaste in zagotavljam najsolidnejšo postrežbo.

Z velespoštovanjem

Jos. Petrič, tovarnar papirnih in kartonažnih izdelkov, Vir-Domžale.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prezetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbor steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-4

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Noben udeleženeec

katoliškega shoda

naj ne zamudi prilike, da si ogleda v slučaju potrebe veliko zalogo vsakovrstnih, najbolj trpežnih 1879 3-1

žepnih in stenskih ur ter budilk.

Vsi v to vrsto spadajoči predmeti, posebno še prstani, verižice, uhani, bodisi zlati ali srebrni, se dobe pri podpisnem po najnižji ceni in v največji izberi.

Velespoštovanjem

LUKA VILHAR, Kopitarjeve ulice števil. 4.

Štefan Nagy

Telefon št. 43

trgovina z železnino

Telefon št. 43

Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporoča svojo veliko, najskrbneje izbrano zalogo železnine, jeklenega blaga, cinkaste in bakrene pločevine, orodja za ključarje, mizarje, kleparje; raznih okov za vrata in okna, štedilnikov in peči, pristno pozlačenih nagrobnih križev

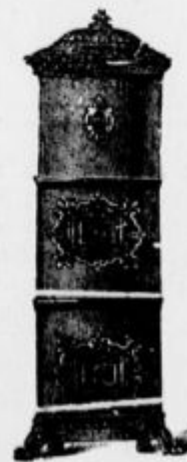
železnega pohištva, velikih in kuhinjskih tehtnic, žag, svetilk za vozove ter vozniških plaht.

Specialni oddelek za hišno in kuhinjsko opravo.

Popolne oprave za kuhinje po najnižjih cenah.

1876 1-1

manufakturnega blaga

se priporoča

tvrdka J. GROBELNIK

LJUBLJANA sedaj samo Pred škofijo I LJUBLJANA (na vogalu Špitalskih ulic)

Velika zaloga sukna in kamgarna za moška oblačila v posebnem oddelku. —
Najnovejše vrste volnenega in perilnega blaga za dame. —

Krasna izbira preprog, zaves, odej itd.

Novosti za jesen so že došle.

Vsakovrstne vzorce razpošiljam na zahtevo zastonj in poštnine prosto.

Pozor gg. trgovci!

V 1. in 2. nadstropju sem svojo zalogo na debelo v lepih, svetlih prostorih najlepše uredil in tako povečal, da vsak lahko dobro in ceno pri meni kupi.

Prosim, oglejte si pred nakupom mojo zalogo jako primernih novosti, krasnih rut, modnih barhentov in volnenega blaga.

Cene nizke. Za dobro blago se jamči. Postrežba solidna.

: : Najcenejša in največja : :
domača eksportna tvrdka!

H. SUTTNER

Razpošiljanje švicarskih ur
: : : na vse kraje sveta! : : :

Ljubljana, Mestni trg nasproti rotovža, prej v Kranju.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Naznanilo preselitve.

Uljudno naznanjam, da sem se preselil iz Kranja v glavno mesto Ljubljano in otvoril

na Mestnem trgu, nasproti rotovža, veliko, na novo urejeno prodajalno

z največjo zalogo ur, zlatnine, srebrnine in briljantnega blaga. Torej je priložnost cenjenim odjemalcem, da si osebno lahko izberejo blago, istotako vabim vsakogar, da si ogleda mojo prodajalno, v kateri se nahaja ne samo blago, katero je navedeno v cenilniku, ampak ogromna izbira vseh različnih, modernih ur, kakor: žepnih, salonskih in stenskih ter budilk, briljantov, zlatnine in srebrnine, po konkurenčnih cenah. Ker vse blago nakupujem za gotovi denar in tudi prodajam blago za gotovi denar, zato mi je posebno še vsled ogromnega prometa mogoče, prodajati pristno in fino blago po prav nizkih cenah.

Zahvaljujem se cenjenim odjemalcem za dosedanje zaupanje in prosim taiste, naj blagovolijo tudi naprej ohraniti moji trgovini svojo naklonjenost.

Z velespoštovanjem.

H. Suttner.

Cerkveni letopis.

Marijina slovesnost na Goričici. Iz Domžal se nam piše: 15. avgusta se je vršila na Goričici prelepa Marijina slovesnost, ki ostane gotovo v trajnem spominu vsem, ki so se je udeležili. Preč gospod dekan Ivan Lavrenčič je ta dan slovesno blagoslovil novo lepo Marijino kapelico, ki stoji na kraju, kjer je poprej že stajala ljudstvo častilo Marijo »pribežališče grešnikov« ter se jej s posebnim zaupanjem priporočalo v vseh težavah. Staro kapelico pa je zob časa popolnoma razdejal. Da se zgodovinski značaj Goričice ohrani, postavila se je zato na tem mestu letos nova kapelica po zares mojstrskem načrtu domačina Fr. Ravnikarja. Kapelica sama kakor tudi ves prostor pred njo je bil z venci in z mlaji prekrasno okinčan. Čast vsem, ki so se za to potrudili, čast posebno vrlim dekletom, ki so toliko vencev napletle. Ob pol 3. uri popoldne je preč. gospod dekan ob asistenci šestih duhovnikov pred stanovanjem kiparja Karola Hrovata v Stobu blagoslovil starodavno, a po omenjenem kiparju sedaj popolnoma prenovljeno Marijino podobo. Pevci zapojejo Marijino pesem, vrla domžalska godba zaigra, mladenči Marijine družbe vzdignejo podobo ter jo v slovesni procesiji prenesejo na Goričico. Za zastavo Marijine družbe so se vrstili možje in fantje, katoliško izobraževalno in podporno društvo, mladeniči in dekleta Marijine družbe, do sto belo oblečenih deklic z venci, veteransko društvo z zastavo, požarni brambi iz Domžal in Stoba, domžalska godba, pevci, duhovščina, podoba Marijina, katero so spremljale ob strani dekleta Marijine družbe z venci in gorečimi svečami. Pred podobo pa so tri družbenice na blazinici nesle zlato Marijino krono. Za tem so šle ženske, vse v parih in glasno moleče sveti rožni venec. Na gričku je gospod dekan najprej blagoslovil kapelico kot pravo mašno kapelico, nato pa v prekrasnih, navdušenih besedah izpregovoril o moči in ljubezni nebeške Matere do nas vseh. In ko je nazadnje kronal Marijo in v prelepi molitvi varstvu nebeške Matere izročil vse ljudstvo, celi kraj, tedaj so solze v očeh navzočih pričale, da najlepši biser in lepota tega kraja, v dobroti tega ljudstva je — hvaležna ljubezen do nebeške Matere. Darovanje in slovesne pete litanije v cerkvi so zaključile to prelepo slovesnost, za katero bodi preč. gospodu dekanu in vsem, ki so se zanjo potrudili, izrečena najtoplejša zahvala. Ti pa, prijazni bralec, si o priliki sam ogledaj kapelico in sam presodi, kako zelo so se vsi prizadeti mojstri — na čelu jim zidarski mojster M. Hočevar — potrudili, da so res kaj lepega naredili.

Hiša na prodaj!

Iz proste roke se proda hiša na jako lepem kraju, z nekoliko vrta, v Rožni dolini pri Ljubljani št. 156. Poizvé se ravnotam. 1836 2-2

Lepo stanovanje se odda v Zgornji Šiški.

Popraša naj se pri Jak. Matjanu (pri „kamniti mizi“) v Zgornji Šiški. 1786 (6)

Istrska vina, refoško, beli muškati in teran,

1832 24-4 se dobivajo pri lastniku vinogradov Antonu Ferlan di Giorgio v Rovinju, Istra. Cene in vzorci na zahtevo.

2461 52-37
Sv. Petra cesta 27 **J. Ložar** Sv. Petra cesta 27
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo izborno **krojaško delavnico** za izdelavo oblek po meri. **Elegantni kroj! Natančno delo! Nizke cene!**

Podpisana uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem zopet prevzela **RESTAVRACIJO „PRI PANJU“ NA BLEDU** katero bodem vodila z najboljšo oskrbo; na razpolago imam tudi sobe za prenočevanje tujcev. — Oskrbljeno bode vedno za okusna gorka in mrzla jedila ter za izvrstno vinsko kapljico. Za mnogobrojni obisk se priporoča 1858 4-2 **ANA VRINŠEK**, gostilničarka.

Štev. 10.301. **Razpis.**

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1906/1907 (ozir. tudi za 1907/1908), ki se začne dne 3. novembra t. l. Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom. Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu **brezplačno**, za obleko, živотно perilo, obuvalo in za šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti. V šolo se sprejemajo tudi **plačujoči** in **zunanji** učenci. **Plačujoči** učenci plačujejo za hrano 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti. **Zunanji** učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto. Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati. Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih tudi naprej. **Prošnje** svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati **do 20. septembra t. l.**

vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Vsaki prošnji je priložiti **rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilcev.** Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati **obvezno pismo** (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in iz pripravega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo. Kdaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej. Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico le do dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prve dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe vis. c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija 1895, šte. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski. V Ljubljani, dne 17. avgusta 1906. 1865 2-2

PFAFF-ovi šivalni stroji so najboljši za rodbinsko porabo. **Šivajo, gotijo in pletó** neprekosno za obrtne namene šivajoč sem in tje (Kugellager). **Glavno zastopstvo: FRAN TSCHINKEL** Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

Seb. Unterhuber, lastnik Fr. Benque Ustanovljeno 1870. ● tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih ● Ustanovljeno 1870. izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov. Glavna tovarna v Belljaku, Šolska cesta 21 ● Filijalka v Ljubljani, Dunajska cesta 73 nasproti topničarski vojašnici Telefon št. 237. priporoča se Telefon št. 237. v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone; grobne spomenike itd.; stopnice po naročilu narejene z železno sestavo; **cementne cevi** (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd.; **plošče iz cementa** (Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastonj in poštnine prosto. 748 30-20

Solidno delo! Nizke cene! **Josip Stariha** 692 F. S. Nollj-jev naslednik 52-2: **Ljubljana, Vodnikov trg** se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa **kleparska in vodovodna dela** kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Postavno varovano. Vsako penarjanje la ponatiskovanje kaznivo. **Edino pristen je Thierryjev** 2630 balzam 52-34 le z zagnano znamko „redovnica“. **Staroslaeno neprekosno** proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko. **Thierryjevo centifoljsko maslo, posest znano kot non plus ultra** proti vsem še ako stari ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in steklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.00 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. **Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaski Slatini.** Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pism gratis in franko. V zalog skoraj vseh večjih lekarnah in medicinskih trgovinah.

Parna žaga Deghenghi Ljubljana **kupuje** vedno proti gotovini vsake vrste **hlodov**, potem **proda butarice, žamanje in žaganje.** 969 17

Perje za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah 900 17 **F. HITI** **Pred škofijo št. 20.** Zunanja naročila se točno izvršujejo **Na prodaj** je lepo

vinogradsko posestvo. Meri približno 12 oral in sicer dva oral s finimi vrstami cepljenega že rodečega vinograda, okoli 5 oral sadovnjaka z lepim sadnim drevjem, okoli 1 oral njeve in okoli 4 orale gozda. Lepa, velika zidana hiša ima spodaj dve lepi kleti in bi bila z malo predelavo lepo letovišče. Naložen denar bi se na čisto obrestovel z najmanj 10 odstotki. Naslov za natančneje podatke: „D. K. 24“, poste restante p. Jesenice ob Savi, Dolenjsko, ali pri upravnistvu „Slovenca“. 1872 3-2

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 163. priporoča svoje **izborno pivo v sodcih in steklenicah.** Zaloga v Spodnji Šiški, telefona šte. 187. 990 50-32

Pril nakupovanju
 suknenega
 in manufakturnega
 blaga
 se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice števil. 4.

811 52-18

Velika zaloga
 suknenih ostankov.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na
 splošni spomladni razstavi na Dunaju.

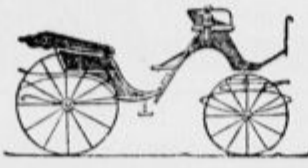

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 14

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6,
 Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene kovaške pomočnike
 in krepke vajence poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovlj.
 1. 1882.

v Ljubljani
 podrejena škontraciji „Zadružne
 zveze“ v Celju

Ustanovlj.
 1. 1882.

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
 obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hranil-
 ničnega urada
 št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
 plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

273 19

Upravno premoženje kmetske
 posojilnice znaša K 8,926.326.73.

Stanje hran. K 8,702.874.88. Denarni K 44,396.886.60.
 vlog promet

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortiza-
 cije; na menico po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizo-
 vanja dolga.

Oblastveno
 potrjeno učilišče
 za krojno risanje
 Franja Desih
 Ljubljana, Stari trg 28.
 Dobi se tudi kroj po
 životni meri.

Vino

rumeno, rdeče in belo iz last-
 nega vinograda v Sromljah pro-
 daja g. J. Zehner v Brežicah
 ob Savi, od 18 do 21 kr.

819 19-14

Prašno olje

(Doppelstauböl)

najboljše kakovosti kg à 60 vin.

kakor tudi vsakovrstno

strojno olje

najfinejše vrste,

ima po najnižjih cenah vedno
 v zalogi 1854 3-3

F. Grošelj,

trgovina s specerijskim in
 kolonijalnim blagom,

Ljubljana,

Poljanska cesta št. 7.

IBIBE

Brezalkoholna pijača
 izvrstnega okusa iz
 sadnega soka. 1454 10-9

Nareja jo G. PICCOLI,
 lekarnar v Ljubljani.

En del tega soka, pomešanega s petimi deli vode, dá za
 mlade instare, za zdrave in bolne prijetno, žejo gasečo, re-
 ditno in za prebavne organe zdravo pijačo.

1 steklenica 1 krono.

Naročila se izvršujejo točno po povzetju.

1795 5-4

Podpisani usojam si slavnemu p. n. občinstvu vljudno na-
 znaniti, da mi je **oblastveno dovoljeno** izvrševati

obrt plakatiranja in reklame.

Ker za plakatovanje še dosedaj nimam stalnih desk, vstrelal
 bodem začasno vsem naročnikom z reklamnimi deskami,
 katere bom izobešal na **najživahnejših prometnih**
točkah v mestu. — Priporočam se za obilna naročila,
 katera bodem izvrševal vestno in po zmernih cenah. — Za
 naročilo zadostuje telefonično obvestilo in lepaki se prevzemo
 pri naročniku ali pa v tiskarni. — Obenem javljam, da imam
 samozastopstvo in zalogo neprekosljivega sredstva „Radi-
 col“ za **pokončavanje vseh mrčesov.**

Z velespoštovanjem

Telefon 155

Peter Matelič

Telefon 155

podjetje za snaženje stanovanj in oken, izpraševanje
 s strojem „Vacuum Cleaner“ v lastni hiši Škofje ul. 14.

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti du-
 hovščini in cer-
 kvenim predstoj-
 ništvom svojo naj-
 starejšo tvrdko za izdelavo
cerkvenih posod in
orodja.

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete
 ali nameravate napraviti
 prosim Vas, blagovolite
 mi pisati in takoj poš-
 ljem vzorce. Stare reči
 popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil
 in kiparskih del.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran
 glavni cenik z nad 1000 slikami vseh
 vrst nikelnastih, srebrnih in starih ur
 z znamko Roskopf, Haha, Omega,
 Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh
 vrst solidnih zlatih in srebrnatih po
 izvršnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura	3.—
slat. Roskopf. patent. ura	4.—
črna jekl. rem. ura	4.—
črna jekl. rem. ura	5.—
Goldin rem. ura „Luna“ kolese	7.50
srebr. „Gloria“	7.50
črna jekl. rem. ura	11.50
oček. verižica z rince	2.50
na pero in karab. 15 gr. težka	2.50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolesem	9.50
ura s kukavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-—	švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro štetno pismeno jamstvo!
 Nikak riskol! Zamenja dovoljena, ali denar nazaj!
 Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
 1789 (Brüx) št. 654, Češko. 100-6

A. Kraczmér zaloga klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča

popolno zalogo
 kratkih klavirjev
 mignonov in pianin

najbolj renomiranih firm
 po najnižjih cenah. Pre-
 igraji klavirji, solidno in
 stanovitno prenarajeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko
 firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komor-
 ni izdelovalec klavirjev na
 Dunaju; Br. Stingl, c. kr.
 dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo,
 abirajo in izvršuje se pod-
 laganje s usnjem strokov-
 njaško in preskrbno in
 saračunavačo uspešneje.

2178 52-42

Mlado učenko

iz poštene družine, ki je dovršila z dobrim
 uspehom ljudsko šolo, išče za svojo trgo-
 vino z mešanim blagom in glavno zalogo
 tobaka 1867 3-2

A. CASAGRANDE v Ajdovščini.

Prodaja na debelo in drobno.

Geniki zastoj in franko.

Geniki zastoj in franko.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja
 1619 100-11 prodaja

Adolf Hauptmann
 v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv
 firnežev, lakov in steklarskega kle-
 ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Zapomni naj si „sliko“ in ime
„Ottoman“ (Papir za svalčice in cevke), kajti s ponarejanji hočejo prevariti konsumente!

Ivan Jax & sin
 v Ljubljani, Dunajska cesta 47
 priporočata
 svojo bogato zalogo

**šivalnih strojev
 vozni koles**

in
 pisalnih
 strojev.
 Pouk v šivanju
 in v vezenju na
 stroje brez-
 plačen.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben
 riziko. Doslej znano edino res
 zanesljivo sredstvo za pospe-
 ševanje močne in nagle rasti
brade, las in obrvi je
 moj **eleksir za lase** in
 pomada za lase

901
 26-12 „Pilosin“.

Izreden učinek in prav kratkem
 času. Cena steklenici ali lončku
 glđ. 1.—, glđ. 1.50.

Razpošilja le proti povzetju
H. AUER
 Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße
 št. 3-44.

Ustanovljeno l. 1877. Zapriseženi sodnijski veščak.
Franjo Toman
 podobar in pozlatar
 Ljubljana, Valvazorjev trg št. 1
 se zahvaljuje prečastiti duhovščini za dostel mu izka-
 zano naklonjenost ter se priporoča obenem v bodoče za
 vsakovrsto, lično, trpežno in ceneno izdelovanje
 podobarskih in pozlatarskih del
 kakor so:
 altarji, tabernakelini, lece, podobe, okviri, krl-
 ževa pota, krstni kamni, sv. razpela, svečniki itd.
 v poljubnem slogu ali načrtu.
 Stare predmete prenavlja tako, da so kakor novi.
 V zalogi ima sv. razpela od 4 palce do 3 čevlje,
 na križu in brez križa, s stolom in brez stolca,
 zlačena, slikana in iz trdega lesa. — Cofi za svetil-
 nice za spodaj in zgoraj dobē se od 80 kr. do 8 glđ.
 kroglice za vrvi in svetilnicah in svečnikih, pa-
 lice za okvire (Goldleisten), slike itd.
 Vsa dela in prenavljanja izgotovi zanesljivo,
 natančno in kar možno cenō.
 1612 6-8

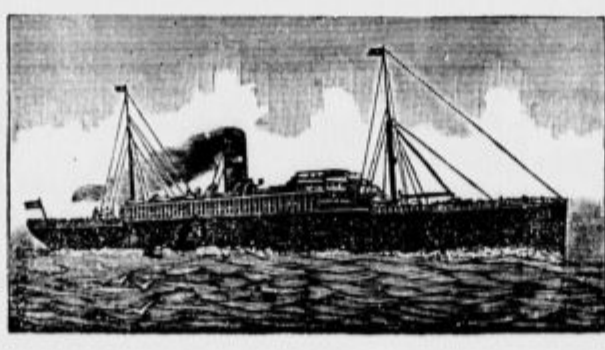
3 letno pismono jam-
 stvo! Brez konku-
 rence v kakovosti!
5 kron!

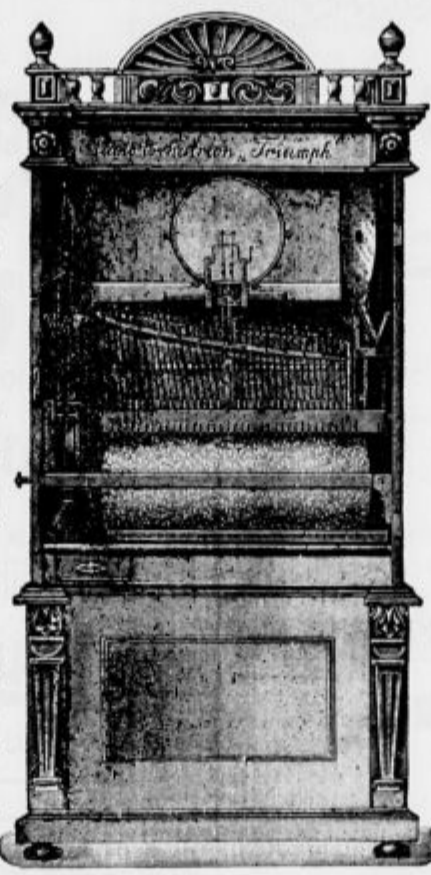
Prva švicarska
 sistem Roskopf pa-
 tent remont. ura s
 sidro z masivnim
 solidnim antima-
 gnetičkim kolesjem
 na sidro, pristno
 emailiranim kazališčem
 (ne papirnato) z var-
 stveno plombo za-
 varovano pristno ni-
 kelastim okovom.
 šanir-pokrovom čez
 kolesje, 36 ur idoča
 (ne samo 12 ur) z okra-
 šenimi in pozlačenimi
 kazalci, natančno re-
 gulirana, s 3 letnim pi-
 smenim jamstvom, ko-
 mad K 5.—, 3 komadi
 K 14.—, s sekundnim kazalcem K 6.—, 3 kom. K 17.—,
 v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca
 K 10.—, 3 kom. K 28.—, s sekundnim kazalcem
 K 12.50, 3 kom. K 35.—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez
 odbitka.
 Razpošilja po povzetju 1790 10-3
prva tovarna nr Hanns Konrad
 v Mostu (Brüx) št. 1157, (Češko.)
 Bogato ilustr. ceniki z nad 2000 slikami se na za-
 htevo pošljejo gratis in franko.

Najcenejša vožnja v Ameriko.
E. Kristan
 oblastveno koncesijoni-
 rana potovalna pisarna
 za
Ameriko
 v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41
 118 52-43 (na dvorišču).
Najcenejša vožnja v Ameriko.

Direkten nakup od tovarne!
 V prosep plesa, kakor tudi
 z godbo spremljevanega
 petja, kupi se dandanes
 edino le samoigrajoči
**godbeni
 automat**
 z glasovirjem, mandolinami,
 zvonkijanjem, kastanjetami,
 malim in velikim bobnom,
 činelami.
 Vsako teh glasbil igra tudi
 lahko samo zase.
 Vsakemu avtomatu se pridā
 16 igralnih komadov in sicer
 si jih kupec lahko sam iz-
 bere. Avtomat igra za pol-
 ljuben denar ter se lahko
 tako vrvna, da igra hitro,
 počasi, tiho ali glasno, kratko
 ali dolgo.
 Najboljši vir dohodkov za
 hotelirje, kavarnarje, go-
 stilničarje, zavode in za-
 sebneke. Ti avtomati se ne
 preklupljujejo, ampak se do-
 bivajo naravnost iz tovarne
 po: 92 52-15
Simonu Kmetetz
 Ljubljana
 Kolodvorske ulice
 št. 26.
 Cene avtomatov so: 1800,
 1200, 900 in 800 K, to pa
 le, ako se plačuje v me-
 sečnih obrokih, pri takoj-
 šnjem plačilu pa se dovoljuje
 10% popusta.
 Delo je prve vrste, solidno,
 trpežno, elegantno in mo-
 derno.
 Postrežba je reelna in jedno
 leto se jamči.
 Ker je to domača industrija,
 zato so tudi cene prav nizke

Id e a l hišne
 gospodinje je
**„Parket-
 Rose“!**

Edina
**mast za
 parketna tla**
 katera se dá z vodo in
 milom izpirati, za lino-
 lej, xyolith in za
 mehki lesni pod.
 Vsako snaženje potem
 s trdim voskom odpade.
 Ni več črnih, zamazanih
 sobnih tal.
 Ni več prahu v stano-
 vanju. 1667 10-6

Glavna zaloga za Kranjsko:
 tvrdka
Ant. Krisper
 Ljubljana.
 Nadaljne zaloge: **Brata
 Eberl, Ad. Haupt-
 mann** itd.
 Za dela „**Parket-
 Rose**“ priporoča se:
 Snažilni zavod
Peter Matelič.
 Telefon št. 155.

Proda se hiša
 v mestu blizu Ljubljane, v kateri se nahaja že nad 50 let
 jako dobro vpeljana kovačija. Delavnica ima dva ognja in
 vse potrebno orodje ter obširen in dober delokrog. Zago-
 tavlja se najboljša eksistenca. Hiša se nahaja v najboljšem
 stanu in je na lepem prostoru ter ima meščansko pravico,
 s katero vleče vsako leto 30 m³ drv. Hiša se da tudi po-
 narediti za vsako drugo obrt.
 Proda se ali dá v najem za več let pod zelo dobrimi po-
 goji radi družinskih razmer.
 1851 3-2
 Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Slovenca“ pod šifro: „Lepa prilika“.

POZOR AMERIKANCI
 in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano
 na največjo zalogo **moških** in ženskih
 izgotovljenih oblek
 domačega izdelka, dalje **obuval,**
srajo, klobukov, kovčegov,
 solnčnikov, slamniov robcev in šerp
 itd. po izredno nizki ceni.
 762 39-19
MATEJ OREHEK
 trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
 v lastni hiši v Ljubljani
 Tik znane Tišlerjeve gostilne.

FILIP FAJDIGA,
 zaloga pohištva 962 52-18
 Ljubljana,
 Sv. Petra cesta 19
 priporoča svojo veliko
 zalogo raznovrstnega
pohištva
 po najnižjih cenah.

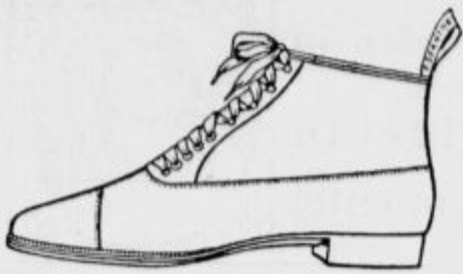

744 52-12
ANTON PRESKER
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno
 in križcem. London 1905.
 Odlikovan z zlato kolajno
 v Parizu 1904.
 se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke**
 v izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
 svojo zalogo
 posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih
 cenah.
 Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Slovita, moderno urejena
 820 12-11
G. SKRBIC
 Zagreb, Ilica 40
 priporoča svoje slovite solidne in cenene
žaluzine, lesene
 in platnene rolete,
 lesene in železne
zastore za okna
 in prodajalne.
 Ceniki franko in zastoj

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22
 (Ustredni banka českých spořitelén)
 Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%.
 Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
 Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
 Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
 4% in 1/2% upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4% ban-
 kavnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.
 Del. kap. 7,000,000.—
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Depoziranje kavcij in
 vadij raznih vrst.
 Eskont menjic samo
 denarnih zavodov.
 Bankovne informacije
 in svete brezplačno.
 Telefon št. 12017.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50.
Pred. štev. 361 1^a. Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

„Chick“.
Pred. štev. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-—.
Pred. štev. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4
dobavlja kot znano **najboljše čevlje**.
Pri naročilih zadostuje pred. številka.
Zunanja naročila proti povzetju.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

„Moderno“.
Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—.
Pred. štev. 745. Glasgow Cheveau z močnimi podplati K 11-—.

Pred. štev. 553. Sabakid K. 10-50 podplati K 13-—.
567 1^a. Boxcalf K 12-—.
610. Lakovina K 12-— (1323 12)

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovšini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelavo, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjni zastori in solne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.
1509 52-52

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih tovarn.

☐ Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-18

Zdravilnica z mrzlo vodo

po Kneippovem načinu

v Krapini,

last slob. i kralj povelj. trga Krapine.

Otvorjeno od 1. svibnja do 1. listopada.

Srednje milo podnebje, mesto obdano od obronkov štajerskih alp, obdarjeno z divnimi krasotami, prikazuje gledavcu bujne prizore. — Pri mrzlici se dajejo bolnikom tople omorikove in ogljikovikisla kopeli, masaža, zdravljenje z elektriko itd.

Stanovanja na razpolago, glede katerih se treba obrniti na kopališko opravilo. Postrežba cena. 1332 20-10

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko

je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki moderne opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej Odlasek**, dosluženi uradnik državnih železnic inhišni posestnik v Ljubljani, Slomškove ulice 25 blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebn v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 1969 41

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
foraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig, Ljubljana** Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ najboljših pušk in samokresov ∴

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke trocevice in (Bock) puške s Krupp-cevimi za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh lovskih potreščin po najnižjih cenah.

1563 20-7

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto. ∴

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah št. 41 od južnega kolodvora na desno.

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. — Naši parniki Finland, Kronlad, Vaderland, Zealand vozijo do New Yorka osem dni. To je pribito. Učudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadaje. Red Star.

862 52-40

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154. Delavnica: Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah. 766 52-20